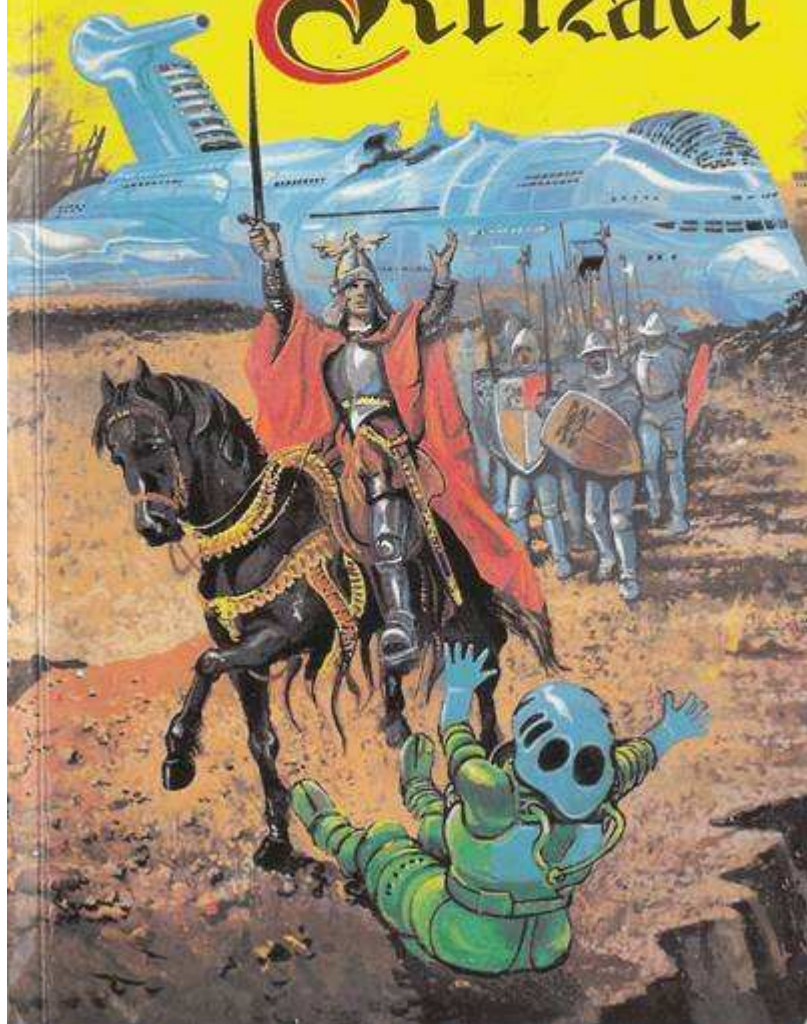

POUL ANDERSON
Rosmičtí
Rřižáci

Klub Julese Vernea Praha děkuje panu Poul Andersenovi za svolení vydat tuto knihu.

Knížní řada Poutník č. 1

© Poul Anderson 1960

translation © Vladimír Zavadil

ISBN 80-901046-0-6

Formace malých úderných lodí pronikla nepřátelskou linií a započala své dílo zkázy. Obrovské lodě, proti nimž naše útočné čluny byly pouhými komáry, byly příliš neobratné, než aby se mohly úspěšně vyhýbat střelám, které na ně dopadaly ze všech stran. Proti tomuto způsobu boje neměly téměř žádnou obranu, protože jejich zbraně byly uzpůsobeny pro boj na dálku. Navíc, v tak sevřeném seskupení, mnohý výstřel zasáhl vlastní loď.

Zatímco ostatní čluny šířily zmatek a zkázu, sir Roger s vybraným oddílem pronikal stále hlouběji do nepřátelských řad, až se před ním objevila admirálská loď. Byla to obluda přes míli dlouhá, nesoucí po boku wersgorixský admirálský emblém. Angličané se k ní přiřítili, zahákovali se, výbušninou prorazili její bok a položili útočné můstky. Byl to nezapomenutelný pohled. Po můstcích se řítily oddíly lučištníků, kopiníků a sekerníků, tu a tam promísené rytíři. Všichni byli oděni v kosmické skafandry z jairských vojenských skladů. Na helmicích rytířů vlály pestrobarevné chocholy, jejich skafandry byly označeny rodovými erby a emblémy. Beztlížný stav je nijak nebrzdil, protože všichni útočníci měli na zádech zvláštní zařízení vytvářející umělou gravitaci.

Uvnitř admirálské lodi nastal strašlivý masakr. V krátké době byla wersgorixanská posádka, která naprosto neovládala boj zblízka, téměř do posledního muže pobita. Ti, kteří přežili, zděšeně opustili loď.

PROLOG

Kapitán zvedl hlavu a stolní lampa prokreslila v kontrastech světla a stínu nerovnosti na jeho tváři. Otevřeným panelem k němu dolehla letní noc neznámého světa

„Tak co?“ pronesl.

„Podařilo se mi to přeložit, pane,“ odpověděl sociotechnik. „Musel jsem provést zpětnou extrapolaci z moderních jazyků a to mi zabralo hodně času. Při té práci jsem se toho však dozvěděl dost, abych se mohl domluvit s těmi ... bytostmi.“

„Výborně,“ zabručel kapitán. „Snad budeme moci konečně zjistit, o co tu jde. Hrom a peklo! Čekal jsem, že se tu setkáme prakticky s čímkoli, ale zrovna tohle!“

„Chápu vaše pocity, pane. Já sám mohu jen stěží uvěřit originálu, i když mám hmatatelný důkaz přímo před očima.“

„Přečtu si to hned teď. Kdo proklet je, nedojde pokoje.“

Kapitán jej pokynem hlavy propustil a sociotechnik odešel z kajuty.

Kapitán pak zůstal dlouhou dobu sedět bez hnutí a nevidoucí oči upíral na rukopis. Originál, který objevil, byl úctyhodný starožitný svazek, psaný iniciálami na teletině, chráněné masivními deskami. Tenhle překlad byl jen docela všední rukopis naklepaný na stroji. A přece měl strach se do něj začíst, bál se toho, co by se mohl dozvědět. Před více než tisíci lety se zde odehrála strašlivá katastrofa a ozvěna následků tu ještě doznívala. Kapitán měl pocit, že je velmi osamělý a velmi malý. Jak jenom je Země daleko ...

A přece ...

Dal se do čtení.

I

Arcibiskup William, velmi svatý a učený duchovní, mi nařídil, abych v anglickém jazyce písemně zaznamenal velkolepé události, jichž jsem byl poníženým svědkem, ve jménu našeho Pána a svého svatého patrona se proto chápu husího brku: odvažuji se doufat, že povznesou mé chabé vypravěčské schopnosti tak, aby budoucí generace mohly s užitkem studovat příběh o válečných taženích sira Rogera z Tournevillu a skrze ně se naučily ještě horlivěji ctít Boha Všemohoucího, příčinu všelikých věcí.

To, co se sběhlo, vypovím přesně podle svých vzpomínek, beze strachu a stranickosti, tím spíše, že všichni mí hrdinové již zemřeli. Já sám jsem přitom zastával roli bezvýznamného statisty. Bývá však vhodné se obeznámit s kronikářem, aby tak lidé mohli posoudit pravost jeho svědectví, a povím proto nejprve několik slov o sobě.

Narodil jsem se zhruba čtyřicet let před započatím událostí, o nichž tu hodlám vyprávět. Jsem nejmladší syn Wata Browna, kováře v Ansby, městečku ležícím na severovýchodě Lincolnshiru. Pozemky náležely lénem baronu z Tournevillu, jehož starobylý hrad se tyčil na pahorku nad městem. Byl zde také malý františkánský klášter, kam jsem vstoupil co malý chlapec. Ježto jsem postupně nabyl zběhlosti ve čtení a psaní (obávám se, že to jsou mé jediné přednosti), učíval jsem často tomuto umění novice a děti z městečka. Převedel jsem do latiny svou přezdívku z dětství a při vstupu do řádu jsem si ji na znak pokory ponechal. Jsem tedy bratr Parvus. Jsem totiž malé postavy a dosti ohyzdný, mám však to štěstí, že probouzím důvěru u dětí.

Léta Páně 1345 shromáždil sir Roger, tehdy baron, vojsko svobodníků, s nímž se chtěl připojit k našemu mocnému králi Edwardu I. a jeho synovi ve válce proti Francii. Shromaždištěm bylo Ansby. Vojsko se tu shromáždilo prvního května. Tábořilo na obecní louce a naše pokojné městečko změnilo v místo rvaček a opileckých hádek. Zablácené uličky byly ucpány lučištníky, střelci z kuše, kopiníky a jezdci, kteří popíjeli, hráli, běhali za děvčaty, žertovali a hádali se, dávajíce v šanc svou duši a naše chalupy. Abych pravdu řekl, v důsledku požáru jsme přišli o dva domy. Přesto však s sebou přinesli nezvyklý zápal a touhu po slávě, takže i nevolníci s lítostí

pomýšleli na to, že by se k nim, kdyby to bylo možné, rádi připojili. Sám jsem o tom uvažoval, neboť k tomu docela dobře mohlo dojít – byl jsem vychovatelem syna sira Rogera a vedl jsem mu i jeho účty. Baron se častokrát zmiňoval o tom, že ze mne udělá svého tajemníka, můj opat však tomu valně nevěřil.

Takový byl stav věcí, když přiletěla loď z Wersgorixanu.

Jak bych jen mohl na ten den zapomenout? Byl jsem si právě cosi vyřídit. Bylo hezky, po krátkém dešti znovu vysvitlo slunce a já se na hlavní ulici bořil až po kotníky do bláta. Razil jsem si cestu skupinami vojáků, bloumajících bez cíle, a kýval jsem hlavou na pozdrav těm, které jsem znal. Náhle z tisíců hrdel vytryskl nesmírný křik. Tak jako ostatní, i já zvedl hlavu.

Zázrak! Úžasnou rychlostí sestupovala z nebes loď a čím více se blížila, tím nestvůrněji se zvětšovala. Hladké boky jí zářily na slunci tak oslnivě, že její tvar nebylo možné jasně rozeznat. Nějaký ohromný válec, pomyslel jsem si, mající zděli dobrých dva tisíce stop. Pohybovala se nehlučně a její let doprovázelo jen svištění větru. Kdosi se dal do řvaní. Jakási žena poklekla do louže a začala drmolit modlitby, kterýsi muž vykřikl, že již neunikne trestu za své hříchy a zhroutil se vedle ní. Byly to nepochybně chvályhodné a ctnostné skutky, uvědomil jsem si však, že pokud v takovém davu vypukne panika, bude mnoho mužů a žen ušlapáno k smrti. To zajisté neměl Bůh v úmyslu, když k nám sesílal toto zjevení.

Jen stěží jsem si uvědomoval, co se se mnou děje, nicméně jsem vyskočil na velkou železnou bombardu, jejíž lafeta byla až po nápravu zabořena do bláta.

„Zachovejte rozvahu!“ zvolal jsem. „Nebojte se, mějte důvěru a zachovejte rozvahu!“

Mého slabého hlasu si však nikdo nevšímal. V tom si ale ke mně vyskočil kapitán lučištníků – Zrzavý John Hameward. Byl to veselý obr s vlasy barvy tepané mědi a s divokýma modrýma očima, od první chvíle, co přišel, byl mým přítelem.

„Nevím sice, co to tamhle je,“ zařval a jeho hromový hlas přehlušil všechn křik kolem. Nastalo ticho. „Třeba to je nějaký francouzský uskok. Může to však také být věc přátelsky nakloněná a my budeme vypadat jako hlupáci, budeme-li mít z ní strach. Za mnou, vojáci,

pojďme jí v ústřety na místo, kde přistála!“

„Jsou to čáry!“ křičel jeden stařec. „Je to kouzlo a my jsme ztraceni!“

„Ale kdež,“ řekl jsem mu, „dobrému křesťanu žádné kouzlo nemůže ublížit.“

„Jenže já jsem bídný hříšník,“ naříkal.

„Kupředu, za svatého Jiří a krále Edwarda!“ Zrzavý John seskočil z bombardy a rozběhl se ulicí. Nadzvedl jsem sutanu a s funěním jej následoval, přitom jsem se snažil si vzpomenout na zaříkávací formule.

Ohlédl jsem se a s překvapením spatřil, že se za námi pustila téměř celá posádka. Nejenom, že jim lučištníkův příklad dodal odvahy, měli především strach, že zůstanou bez velitele. Každopádně nás následovali, odskočili si do tábora pro zbraně a přiběhli spolu s námi na obecní louku. Tam jsem spatřil jezdce, jak nasedají na koně a s hromovým rachotem sjíždějí od hradu.

Oddíl vedl sir Roger z Tournevillu, beze zbroje, avšak s mečem po boku. Křičel a kroužil kopím. S přispěním Zrzavého Johna zavedl znovu pořádek a seřadil obecní lid do bojové sestavy. Sotva tak učinil, velká loď přistála.

Zabořila se hluboko do pastviny, její váha musela být obrovská a já si nedovedl představit, co ji s takovou lehkostí mohlo přenášet povětřím. Viděl jsem, že je z jednoho kusu, její kostra byla hladká, neměla zádový nástavec ani předovou nástavbu. Nečekal jsem, že na ní spatřím vesla, nicméně jsem byl s bušícím srdcem naplněn podivem, že nemá žádné plachty. Zpozoroval jsem však vížku, odkud se vynořilo cosi, co připomínalo ústí bombardy.

Nad zástupem se rozhostilo chvějivé ticho. Sir Roger si to na koni namířil ke mně. Třásl jsem se a zuby mi cvakaly. „Jste učený klerik, bratře Parvusi,“ pravil naprosto klidně, i když měl bílé chřípí a vlasy zvlhlé potem. „Co to podle vás může být?“

„To po pravdě nevím, sire,“ odvětil jsem zajímavě. „Staré báchorky vyprávějí o kouzelnících a čarodějích, jako byl Merlin, kteří dovedli létat vzduchem.“

„Mohlo by to být božské zjevení?“

„Nepřísluší mi, abych rozhodoval o takové věci.“ Pohlédl jsem bázně k nebi. „Nejsou tu nikde kůry andělské.“

Od lodi se ozvalo přidušené zaskřípění, které bylo hned nato přehlušeno hlasitým zaúpěním, neboť se otevřely kruhové dveře. Nikdo se však nepohnul ani o píd' a nikdo neustoupil, neboť jsme byli všichni Angličané, je ale také možné, že jsme byli příliš vystrašení na to, abychom utíkali.

Viděl jsem, že dveře byly dvojité, přičemž mezi dvěma výplněmi byla jakás komora. Na zem sklouzla kovová rampa podobná jazyku. Měla zděli téměř tři yardy a dosedla na louku. Zvedl jsem svůj krucifix a z mých rozechvělých rtů vycházela Ave podobná krupobití.

Z lodi vystoupil jeden člen posádky. Bože Všemohoucí! Jak popsat hrůzu tohoto prvního pohledu? Není pochyb o tom, křičelo to ve mně, že je to ďábel přišedší z nejtemnějších hlubin pekelných.

Měl výšku téměř pět stop, postavu měl silnou a podsaditou a byl oděn v tuniku vrhající stříbrné odlesky. Bezvousá pokožka bez vlasů byla sytě modrá a měl krátký a tlustý ocas. Po obou stranách kulaté hlavy byly dlouhé a špičaté uši, v ploché tváři mu svítily úzké oči jantarové barvy, jeho čelo však bylo vysoké.

Kdosi začal vrískat. Zrzavý John zamával lukem. „Ticho!“ zařval. „Při smrti našeho Pána, zabijí prvního, kdo se pohne!“

To není vhodná chvíle na rouhání, pomyslel jsem si. Zvedl jsem kříž ještě výše, přinutil své vratké údy, aby mě dopravily o několik kroků dopředu a vykotal jsem několik zaříkání. Byl jsem přesvědčen, že to k ničemu nebude, protože nastal konec světa.

Kdyby ďábel zůstal stát bez hnutí, byl by v nás rychle vzklíčil zmatek a určitě bychom utekli. On však mávl jakousi trubičkou, kterou měl v ruce. Vyšel z ní oslnivě bílý plamen. Zaslechl jsem, jak to v tom tichu vůkol třesklo a muž vedle mě byl zasažen.

Oheň vybuchl přímo nad ním a on s rozervanou, spálenou hrudí klesal mrtev k zemi.

Z lodi vyšli další tři ďáblové.

Vojáci byli vycvičení tak, aby za podobných okolností jednali, a ne přemýšleli. Luk Zrzavého Johna zadrnčel. První z ďáblů na rampě se předklonil, šíp měl zaražený v prsou. Spatřil jsem, jak vykašlává krev a umírá. Povětrí náhle zešedlo svistem šípů, jako kdyby tento jediný výstřel uvolnil stovky dalších. Tři zbývající ďáblové se zhroutili, prošpikováni tolika střelami, jako kdyby byli ptáky při střeleckém

klání.

„Dají se zabíjet!“ zařval sir Roger. „Kupředu, za svatého Jiří a veselou Anglii!“ Pobídl koně a vyrazil přímo k rampě.

Říká se, že se ze strachu rodí nesmírná odvaha. Z tisíců hrdel vytryskl šílený hlasitý pokřik a všeliké vojsko se hnulo za ním. A vyznávám, že i já jsem křičel a běžel k lodi.

Na zkázonosný boj, který zuřil v místnostech a chodbách, si vzpomínám toliko nejasně. Někdo mi někde dal válečnou sekeru. Zůstaly mi jen zmatené dojmy na rány, které jsem zasazoval do odporých modrých tváří, jež se přede mnou výsměšně vztyčovaly. Klouzal jsem se v krvi, padal, zvedal se a znovu rozdával rány. Sir Roger nemohl nižádným způsobem naše akce ovlivnit. Jeho muži se prostě rozběsnili. Zjistili, že je možné d'áblu zabíjet, a jedinou jejich myšlenkou proto bylo je pobít a skoncovat s nimi.

Posádka lodi čítala zhruba sto d'áblů. Jen nemnozí z nich měli zbraně. Později jsme v podpalubí objevili mnoho přepodivných strojů, nájezdníci však počítali s tím, že samotná jejich přítomnost vyvolá paniku. Neznali Angličany, a proto se domnívali, že všechno bude snadné. Lodní dělostřelectvo sice bylo připraveno k akci, jakmile jsme se však ocitli uvnitř, nemělo žádnou cenu ani užitek.

Vyhledali jsme je ani ne za hodinu.

Razil jsem si namáhavě cestu tou spouští, plakal radostí a mířil k požehnanému světlu slunce. Sir Roger spolu s veliteli počítali naše ztráty. Měli jsme jen patnáct mrtvých. Když jsem tak stál před lodí a třásl se vyčerpáním, spatřil jsem, jak se z ní vynořil Zrzavý John s jedním d'áblem přes rameno.

Hodil stvůru siru Rogerovi k nohám, „Skolil jsem jej ranou pěstí,“ řekl zadýchaně. „Myslíl jsem, že byste rád jednoho z nich po nějaký čas ponechal naživu, aby mohl být vyslechnut. Nebo je to příliš nebezpečné a mám mu raději hned uříznout tu odporou hlavu?“

Ticho. Žádný z nás ještě nepochopil nesmírný dosah celé události. Pootevřel rty v divokém úšklebku. Odpověděl angličtinou stejně dokonalou, jako byla dvorská francouzština, kterou obvykle používal.

„Jsou-li tohle d'áblové,“ řekl, „potom patří ke značně podřadné rase, protože se dají zabíjet stejně snadno jako lidé. Vlastně ještě snadněji.“

O boji muže proti muži toho nevědí více než má dceruška. A ani to ne, protože ona mě často štípá do nosu s velkou silou. Myslím, že když toho d'ábla dáme do želez, nemusíme se ničeho obávat, že ano, bratře Parvusi?“

„Zajisté, sire,“ přisvědčil jsem. „Ještě lepší však bude, když k němu navíc dáme hostii a nějakou svatou relikvii.“

„Tak ho tedy odved'te do kláštera a zkuste z něj s opatem něco vytáhnout. Pošlu vám stráž. Přijďte dnes na večeři.“

„Sire,“ řekl jsem nabádavým tónem, „nejdříve ze všeho bychom měli sloužit velkou mši na znamení díků.“

„Ovšem, ovšem,“ odvětil netrpělivě. „Promluvte si o tom s opatem. Čiňte, jak za dobré uznáte. Přijďte však na večeři a povíte mi, co jste se dozvěděl.“

A zadumaně se zahleděl na velkou loď.

II

Přišel jsem, jak mi nařídil a jak mi k tomu dal souhlas opat, který nahlížel, že za daných okolností musí moc světská s mocí duchovní postupovat jednotně. Když jsem tak krácel za soumraku uličkami, bylo město nezvykle tiché. Obyvatelé byli v kostele nebo se shromáždili kolem krbů. Zaslechl jsem, jak se také ve vojenském ležení slouží děkovná mše. Nad našimi drobounkými domky se hrozivě tyčila loď jako hora.

Mám za to, že v tu chvíli jsem se cítil posílen, ba dokonce i trochu opojen naším úspěchem nad mocnostmi z jiného světa. Odtud nutně vyplývá, pomyslel jsem si se zadostiučiněním, že Bůh je na naší straně.

Minul jsem soudní budovu, kterou hlídala trojí stráž, a zamířil k velké hradní dvoraně. Hrad nad Ansby byla stará normanská stavba, vypadal pochmurně a na obývání byl ledově chladný. Ve velké dvoraně již bylo šero, byla osvětlena svícemi a velkým ohněm, jehož plápolající jazyky vydělovaly z mihotavých stínů zbraně a tapisérie. U stolu v živém hovoru seděla šlechta a nejvýznamnější měšťané. Sluhové běhali sem i tam, na ložích ze slámy a rákosí spali psi. Byl to obvyklý a uklidňující výjev, i když skrýval jisté napětí. Sir Roger mi pokynul, abych si přišel sednout vedle něj a jeho paní, což byla významná pocta.

Dovolte, abych vám nyní popsal rytíře a barona, sira Rogera z Tournevillu. Byl to třicetiletý, velký, silný a pevně stavěný muž se šedivýma očima, kostnatým obličejem a orlím nosem. Své žluté vlasy si upravoval podle obyčeje urozených válečníků, na vrcholku hlavy je měl husté a jinde vyholené, což poněkud hyzdilo jeho jinak vcelku hezkou tvář, neboť měl uši jako ucha od džbánu. Statky zděděné po předcích byly chudé a málo kultivované a on trávil drahnou část svého života válčením. Chyběly mu tudíž dvorní půvaby, i když byl inteligentní a svým způsobem dobrý. Lady Kateřina, jeho manželka, byla dcerou vikomta z Mornay. Panovalo obecné mínění, že se vdala pod svou úroveň, nebyla vůbec zvyklá na tento prostý život, neboť vyrostla ve Winchesteru uprostřed nejvyšší světské elegance a přepychu. Byla velmi krásná, měla velké modré

oči, ryšavé vlasy, avšak špatnou a málo imponující povahu. Měli jen dvě děti, hezkého šestiletého chlapce Roberta, mého žáka, a tříletou dcerušku Matyldu.

„Nuže, bratře Parvusi,“ prohodil můj pán hromovým hlasem, „posad'te se a vezměte pohár vína, vždyť za těchto okolností, při krvi našeho Pána, se nesluší zůstat jen u piva!“ Lady Kateřina nakrčila něžný nosík, u nich pivo pil jen obecný lid. Když jsem se posadil, sir Robert se ke mně naklonil a s důrazem se zeptal: „Co jste zjistil? Je ten zajatec opravdu ďábel?“

U stolu se rozhostilo ticho. Zmlkli dokonce i psi. Bylo slyšet praskání ohně ve velkém krbu a šustot zřaseného hedvábí na starých korouhvích, které se nám, zavěšeny na trámoví, lehce pohybovaly nad hlavou. „Domnívám se, že ano, sire,“ odvětil jsem opatrně, „neboť se velmi rozhněval, když jsme jej pokropili svčcenou vodou.“ „A přesto se nerozplynul v oblaku páry? Ha! Jsou-li tohle ďáblové, jsou úplně jiní než všichni ti, o kterých jsem slyšel. Jsou smrtelní jako lidé.“

„Ba ještě více, sire,“ prohlásil jeden kapitán, „protože nemohou mít duši.“

„Jejich bídné duše mě nezajímají,“ prohlásil opovržlivě sir Roger. „Chci vědět, co to je za loď. Po boji jsem si ji prohlédl. U Bohorodičky, ta je ale obrovská! Vešlo by se tam celé Ansby a ještě by zbylo místo. Zeptal jste se toho ďábla, proč necelá stovka osob potřebovala tolik místa?“

„Nemluví žádným známým jazykem, můj pane,“ řekl jsem.

„Hlouposti! Všichni ďáblové umějí latinsky. Je prostě umíněný.“

„Malý dýchánek s naším katem by snad ...,“ řekl potměšile rytíř, sir Owain Montbelle.

„Ne,“ pravil jsem. „Libo-li, můj pane, tento postup bych nedoporučoval. Zdá se, že mu nechybí vůle se rychle učit. Opakuje po mně již řadu slov. Nevěřím tudíž, že by neznalost jen předstíral. Dejte mi několik dní a snad se s ním budu moci domluvit.“

„Za několik dní už může být pozdě,“ zamručel sir Roger. Hovězí kost, kterou právě obral, hodil psům a začal si hlučně olizovat prsty. Lady Kateřina nakrčila obočí a pokynem ruky ukázala na šálek s vodou a ubrousek ležící před ním. „Velice mě to mrzí, má nejdražší,“

řekl potichu. „Stále na ty vaše novoty zapomínám.“

Z rozpaků mu pomohl sir Owain otázkou: „Proč říkáte, že za několik dní by mohlo být pozdě? Nečekáte snad, doufám, další loď?“

„Ne, ale mí lidé jsou čím dál neklidnější a netrpělivější. Byli jsme už téměř na odchodu a teď tohle!“

„No a? Cožpak nemůžeme i tak vytáhnout ve stanovený den?“

„Ne, hlavo dubová!“ Pěst sira Rogera dopadla na stůl. Jedna číše vyletěla do vzduchu. „Cožpak nevidíte, jaká šance se nám tu nabízí? Určitě nám ji seslali naši svatí!“

Protože jsme na něj všichni zůstali strnule civět, rychle dodal: „Na palubě té lodi se dá přepravovat celá armáda. I s doprovodem. Koně, krávy, vepři, drůbež – se zásobováním nebudou problémy. Stejně tak ženy – se vším pohodlím a s celou domácností! Děti také, proč ne? O úrodu se nemusíme starat, na čas můžeme pole opustit a pro případ dalších návštěv bude lepší zůstat pospolu.“

Nevím, jaké skryté možnosti ta loď má, vím jen, že dovede létat a že samotné její objevení nahání takovou hrůzu, že nebudeme muset ani bojovat. Odletíme s ní za Lamanšský průliv a do měsíce skončíme válku ve Francii, potom osvobodíme Svatou zemi a do žní budeme včas zpátky!“

Po těchto slovech nastalo dlouhé ticho, načež vypukl bouřlivý potlesk, který přehlušil mé chabé protesty. Pokládal jsem ten plán za vyložené šílenství. Lady Kateřina rovněž, a jak jsem si všiml, spolu s ní i několik dalších šlechticů. Všichni ostatní však křičeli a smáli se a celou dvoranu naplnili ohlušující vřavou.

Sir Roger se obrátil ke mně s tváří zrudlou vzrušením.

„Všechno závisí na vás, bratře Parvusi. Pro vyřešení jazykových problémů jste z nás ten nejpovolanější. Musíte tomu d'áblu rozvázat jazyk nebo ho naučit mluvit. Musí nám ukázat, jak se s tou lodí létá a jak se řídí!“

„Urozený pane,“ začal jsem třesoucím se hlasem.

„Dobrá, výborně!“ Sir Roger mě plácl do zad, přičemž mě málem zadusil a shodil ze sedadla. „Věděl jsem, že to dokážete. Za odměnu získáte právo nás doprovodit.“

Na mou věru, člověk by řekl, že d'ábel posedl město i celé vojsko. Nejrozumnější by tenkrát bylo, kdybychom po spěšném poslu zaslali

naléhavou zprávu biskupovi, či snad do Říma, a požádali o radu. Jenže chyba lávky, všichni chtěli odletět, a to hned. Manželky se nechtěly odloučit od svých mužů, rodiče od svých dětí a dívky od svých ctitelů. I ten nejubožejší nevolník odvracel oko od hroudy, snil o tom, že osvobodí Svatou zemi a že se cestou zmocní truhlice se zlatem.

Ostatně, dalo se čekat něco jiného od rasy, která vznikla smíšením Sasů, Dánů a Normanů?

Vrátil jsem se do kláštera, strávil noc na kolenou a modlil se, aby mi nebe seslalo nějaké znamení. Svatí však zachovávali opatrné mlčení. Po hodinkách jsem s těžkým srdcem vyhledal opata a řekl mu, co mi baron nařídil. Byl značně rozhořčen, že mu není dopřáno vejít okamžitě ve styk s církevními autoritami, rozhodl však, že za daných okolností bude lepší uposlechnout. Zbavil mě ostatních povinností, abych mohl zkoumat možnosti, jak se domluvit s ďáblem.

Připravil jsem se na boj a sestoupil do cely, kam jej zavřeli. Byla to úzká, zpola podzemní místnost, používaná těmi, jimž bylo uloženo pokání. Náš kovář, bratr Tomáš, připevnil skobami ke zdi řetězy, jimiž byl tvor spoután. Ležel na slamníku a v polostínu skýtal děsivý pohled. Když se při mém příchodu zvedl, jeho řetězy zachřestily. Schránky obsahující naše svaté ostatky byly položeny sice v jeho blízkosti, ale mimo dosah jeho nečistých prstů tak, aby mu stehenní kost svatého Osberta a stolička svatého Willibalda zabránily rozlomit pouta, uniknout a vrátit se do pekel.

I když by mi něco takového vůbec nevadilo.

Pokřičoval jsem se a přidržel k němu. Jeho žluté oči mě spalovaly zuřivým pohledem. Přinesl jsem papír, inkoust a husí brk, abych zužitkoval tu trochu svého nadání pro kresbu. Načrtl jsem podobu člověka a řekl ďáblovi „Homo“, neboť se mi zdálo moudřejší jej naučit raději latině než nějakému jinému jazyku, jímž mluví jen jediný národ. Pak jsem nakreslil jiného člověka a ukázal mu ho s tím, že oběma dohromady se říká „homines.“ Pokračovali jsme tak dál a přiznávám, že se učil rychle.

Brzy mi pak naznačil, že by chtěl papír a já mu jej podal. Kreslil mnohem zručněji než já. Sdělil mi, že se jmenuje Branithar, že se jeho rasa nazývá Wersgorixové. Tato jména jsem v žádném

pojednání o ďáblech nenalezl. Potom už jsem postup našeho studia nechal zcela na něm, neboť jeho plémě si osvojilo umění učit se novým jazykům a naše práce proto postupovala rychle kupředu.

Strávil jsem s ním při práci dlouhé hodiny a během následujících dní jsem vídal málo jiných lidí. Sir Roger své statky zcela izoloval od okolních zemí. Domnívám se, že největší obavy měl z toho, že by se lodi mohl zmocnit některý jiný hrabě nebo vévoda.

V doprovodu svých nejudatnějších a nejodvážnějších mužů trávil baron většinu času v lodi a pokoušel se přijít na kloub všem tajemstvím a všem zázrakům, s nimiž se tam setkával.

Netrvalo dlouho a Branithar uměl natolik latinsky, že si mohl stěžovat na stravu, kterou dostával – byl to suchý chléb a voda – a vyhrožovat, že se pomstí. Stále jsem měl z něho strach, ale dokázal jsem se před ním ovládat. Náš rozhovor samozřejmě probíhal mnohem pomaleji, než jak jej zde reprodukuji, a byl prokládán dlouhými odmlkami, v nichž jsme hledali slova.

„Za to, co se vám přihodilo, si můžete sami,“ řekl jsem mu. „Byla to velká neopatrnost, že jste zaútočili na křesťany, kteří vás ničím nevyprovokovali.“

„Na křesťany? Co je to?“ zeptal se.

To mě zmátlo a usoudil jsem, že neznalost jen předstírá. Abych jej vyzkoušel, dal jsem mu odříkat Pater Noster. Nezmysel v kouři, což mě znepokojilo.

„Myslím, že už to chápu,“ řekl. „Narážíte na nějakou primitivní kmenovou modloslužbu.“

„S pohanskými smyšlenkami to přeci nijak nesouvisí!“ zvolal jsem rozhořčeně. Zkusil jsem mu vysvětlit Svatou trojici, nedostal jsem se však ani k transsubstanciaci a už začal netrpělivě mávat svou modrou rukou. Byla velice podobná ruce lidské, až na nehty, které byly silné a špičaté.

„To je vedlejší,“ řekl. „Jsou však všichni křesťané stejně divocí jako váš národ?“

„U Francouzů byste na tom byli lépe,“ připustil jsem. „Měli jste to neštěstí, že jste přistáli uprostřed Anglie.“

„Vaše rasa je velmi umíněná,“ pokýval hlavou. „To vás přijde draho. Kdybyste mě ale pustili hned teď, pokusil bych se zmírnit pomstu,

která na vás dozajista dopadne.“

Jazyk se mi přilepil k patru. Nicméně jsem se vzpamatoval a chladně jej požádal, aby to blíže vysvětlil. Odkud přišli a jaké měli úmysly?

Pro svůj výklad potřeboval hodně času, protože samotné pojmy, o nichž mluvil, mi byly zcela cizí. Byl jsem ostatně přesvědčen, že lže, každopádně se ale během hovoru učil latinsky.

Asi dva týdny po přistání lodi se v klášteře objevil sir Owain Montbelle a požádal mě o rozhovor. Setkal jsem se s ním v klášterní zahradě, vyhledali jsme si lavičku a usedli.

Owain byl nejmladší syn z druhého manželství jedné galské ženy s malým baronem z Marky. Domnívám se, že v jeho nitru zvláštním způsobem háral prastarý konflikt obou národů, zdědil však také galský šarm. Byl nejprve pážetem a pak panošem vysoce postaveného rytíře na královském dvoře: mladý Owain si přitom získal srdce svého pána, který mu dal vychování vyhrazené mnohem urozenějším šlechticům. Hodně cestoval po cizích zemích, dosáhl určitého věhlasu jako trubadúr, byl pasován na rytíře, načež náhle přišel o veškeré jmění a všechny naděje. Protloukal se, kde se dalo, a nakonec se dostal až do Ansby, kde se připojil ke svobodnému lidu táhnoucímu do války. Byl statečný, chrabrý, vyznačoval se krásou, která mužům nebyla příliš po chuti, a říkalo se, že se žádný ženatý muž necítí jistý, když je sir Owain nablízku. Stoprocentně to ale neplatilo, neboť sir Roger se do něj zbláznil, obdivoval jeho úsudek i vzdělání a byl šťasten, že má lady Kateřina u sebe někoho, s nímž může mluvit o všem, co ji zajímá.

„Posílá mě sir Roger, bratře Parvusi,“ začal Owain. „Rád by věděl, jak dlouho vám ještě bude trvat, než ochočíte to naše divoké zvíře.“

„No, teď už dovede mluvit docela dobře,“ odvětil jsem. „Zarputile však stále dokola opakuje lži natolik nestydaté, že jsem dosud nepovažoval za nutné o nich podat zprávu.“

„Sir Roger je čím dál netrpělivější a moc dlouho již muže neudržíme. Snědli už všechno, co měl, a neuplyne ani jedna noc bez rvaček a vražd. Musíme odletět brzy nebo neodletíme vůbec.“

„V tom případě vás snažně prosím: neodlétejte,“ pravil jsem.

„Alespoň ne v té pekelné lodi.“ Ze svého místa jsem viděl její špičatý vrcholek, který ve mně vyvolával závrať. Její před' lemovaná nízkými

mračny se tyčila nad zdmi kláštera. Naháněla mi hrůzu.

„Dobrá,“ řekl sir Owain, „co vám ta obluda pověděla?“

„Má tu odvalu tvrdit, že nepřichází z hlubin země, ale z nebes. Přímo z nebe!“

„Že by to byl ... anděl?“

„Ne. Říká, že není ani anděl ani d'ábel, ale že patří k rase smrtelníků odlišných od lidí.“

Sir Owain si mnul dobře oholenou bradu. „Je to docela dobře možné,“ řekl zasněně. „Ostatně, existují-li kentauři, jednoohé bytosti a další nestvůry, proč by nemohly existovat i tyhle zavalité modré bytosti?“

„Já vím. Zní to rozumně, on ale tvrdí, že žije na nebesích.“

„Opakujte mi přesně, co řekl.“

„Jak chcete, sire Owaine, pamatujte však, že ty bezbožnosti nepocházejí z mých úst. Branithar tedy trvá na tom, že Země není plochá, ale že je to koule zavěšená v prostoru. Jde dokonce ještě dál a tvrdí, že obíhá kolem slunce! Někteří staří učenci sice zastávají podobný názor, já ale nedovedu pochopit, co by pak bránilo oceánům vytéci do okolního prostoru a ...!“

„Povězte, co bylo dál, prosím vás, bratře Parvusi.“

„Tak tedy, Branithar říká, že hvězdy jsou jiná slunce podobná tomu našemu, až na to, že jsou mnohem

dále a že se kolem nich pohybují celé světy tak jako kolem našeho slunce. Ani Řekové by nespokli takové nesmysly. Myslí si snad ten netvor, že jsme nějakí zaostalí ignoranti? Branithar každopádně tvrdí, že právě z těchto jiných světů, které jsou velice podobné naší Zemi, pocházejí Wersgorixové, příslušníci jeho národa. Vychloubá se svými kouzelnickými schopnostmi.“

„Co se toho týče, tak tohle lež není,“ přerušil mě sir Owain.

„Vyzkoušeli jsme některé z jejich lehkých zbraní. Spálili jsme tři domy a jednoho nevolníka, než jsme se naučili s nimi zacházet.“

Sevřelo se mi hrdlo, ale pokračoval jsem: „Tito Wersgorixové mají lodi, které mohou létat mezi hvězdami. Dobyli mnoho světů. Postupují tak, že si na novém místě vždy podrobí nebo vyhladí všechny zaostalé domorodce, kteří se tam případně vyskytují. Potom se na novém světě usadí a každý Wersgor si pro sebe zabere několik

set tisíc jiter. Jejich počet vzrůstá takovou rychlostí a oni nesnášejí husté osídlení do té míry, že neustále pátrají po nových světech.

Lod', kterou jsme zajali, byla výzvědná, průzkumná lod' a hledala další svět, který by mohli dobýt. Nejprve si naši zemi prohlédli z výše. Postupují vždy stejně a až dosud jim tento plán vždy vycházel. Zastrášili by nás, z našich domů by si udělali základny, prošli by celý svět a shromáždili vzorky rostlin, zvířat a hornin. Proto je ta lod' tak velká a má tolik prázdného místa. Je to skutečná Noemova archa. Po návratu domů by podali zprávu o svých objevech a na lidstvo by zaútočila celá flotila.“

„K čertu,“ poznamenal sir Owain, „alespoň tomu jsme tedy zabránili.“

Jak popsat tu dozajista hrůznou představu: naši ubozí pozemští bratři mučení, zabíjení či zotročování nelidskými netvory: ne, tomu se nedalo uvěřit. Já osobně jsem se přiklonil k názoru, že Branithar pochází z nějaké vzdálené země našeho světa, snad z Kitaje nebo z ještě větší dálky, a že všechny tyto lži vykládá v naději, že nás zastráší a tak dosáhne svobody. Sir Owain s mou teorií souhlasil.

„Každopádně,“ dodal rytíř, „se však zajisté musíme naučit tu lod' ovládat, když s ní odletíme do Francie a do Jeruzaléma. Jak říká náš pán, bude nejen opatrné, ale i příjemné, když přitom s sebou vezme své ženy, děti, svobodníky a měšťany. Dotázal jste se té stvůry, jaká kouzla se používají k tomu, aby lod' létala?“

„Ano,“ řekl jsem smutně. „Tvrdí, že se s kormidlem dá manipulovat velmi snadno.“

„A řekl jste mu, co se s ním stane, nebude-li lod' řídit čestně a zklame naši důvěru?“

„Dal jsem mu to na srozuměnou. Říká, že poslechne.“

„Dobrá, takže za den či dva budeme moci odletět.“ Sir Owain přivřel oči a se zasněným výrazem se opřel o zed'. „Bude třeba také najít způsob, jak podat zprávu jeho krajanům. Za peníze, které získáme jako výkupné, si budeme moci koupit spoustu vína a pobavit mnoho krásných dam.“

III

Takže jsme odletěli.

Nalodování vypadalo ještě nezvykleji než samotná loď a její přílet. Ta čněla nad městem jako ocelová skála, kterou pro své mrzké cíle vytesal nějaký čaroděj. Za obecní loukou se pod naším bledým anglickým nebem krčila hrstka doškových chalup městečka Ansby, seskupených kolem kostela a podél hluboce rozježděných ulic, obklopených zelenými loukami. I samotný zámek, kdysi tak domýšlivý, se teď jakoby zmenšil a zešedl.

Avšak po rampách, které jsme vysunuli z jednotlivých pater lodi, vystupoval dav našich prostých, zarudlých, usměvavých, upocených lidiček a vstupoval do velkého nablýskaného pilíře. Tu s veselým pokřikem kráčel John Hameward, luk přes rameno a rozesmátou holku z krčmy pod paží. Tamhle šel svobodník ozbrojený rezavou sekýrou, památkou od Hastingsu, oblečený do vyspravovaných lněných šatů, a za ním podmračená manželka obtěžkaná povlaky, kuchyňským nádobím a púltuctem dětí, držících se jejích sukní. Tam se zase střelec z kuše pokoušel, kina, přesvědčit umíněnou mulici, aby vyšplhala po rampě, a nakládal si tak na svá bedra mnoho let očištění. Opodál jakýsi chlap honil vepře, který mu chtěl utéci. Bohatě oděný rytíř žertoval s krásnou dámou, která na zápěstí nesla sokola s kuklou na hlavě. Do ocelového chřtánu vcházel s ustaraným výrazem kněz, modlící se růženec. Krávy tiše bučely, ovce bečely, kozy potřásaly rohatými hlavami, slepice kdákaly. Na palubu vstoupilo kolem dvou tisíc duší.

Do lodi se vešli snadno. Každý významný muž měl pro sebe a svou dámu samostatnou kajutu – neboť mnozí si s sebou brali své ženy, své milenky, či obě dvě, jako onen rytíř z Ansby. Odlet do Francie se tak stal společenskou událostí. Obecní lid si rozložil své slamníky po prázdných chodbách. Nuzné Ansby se přitom téměř vyprázdnilo a já často uvažuji o tom, zda vůbec ještě existuje.

Sir Robert provedl pod Branitharovým vedením jeden či dva pokusné lety. Loď se zvedala nehlučně a bez nárazů, přičemž náš ďábel v

navigační vížce otáčel koly, pohyboval pákami a tisknul knoflíky. Řízení lodi bylo dětsky jednoduché, i když pro nás význam některých kotoučů pokrytých pohanskými nápisy, po nichž poskakovaly ručičky, zůstával nepochopitelný. Mým prostřednictvím Branithar siru Rogerovi sdělil, že svou pohonnou sílu loď získává – jaká ohavná myšlenka – rozbíjením hmoty a že její motory ji zvedají a pohánějí daným směrem tím, že ruší zemskou přitažlivost. To všechno byly naprosté nesmysly, neboť již Aristoteles zcela jasně vyložil, že věci padají na zem proto, že padat jest v jejich přirozenosti, a já odmítal mít něco společného s těmito nelogickými vývody, jimž tak snadno podléhají horké hlavy.

Přes své výhrady se opat připojil k otci Šimonovi a loď posvětil. Pojmenovali jsme ji Křížák. Měli jsme na palubě jen dva kněze, vypůjčili jsme si však kadeř svatého Blažeje a všichni, kdož vstoupili na loď, se vyzpovídali a dostali rozhřešení. Domnívali jsme se, že se tak uchráníme ohně pekelného, i když já sám jsem o tom měl jisté pochybnosti.

Přidělili mi malou kajutu v blízkosti komnat sira Rogera, jeho manželky a dětí. Branithar byl střežen v jedné místnosti poblíž. Mým úkolem bylo tlumočit, vzdělávat vězně v jazyce latinském a vyučovat také mladého Roberta. Nadto jsem byl osobním tajemníkem pána a vládce.

Když nastala chvíle odletu, odebrali jsme se, sir Roger, sir Owain, Branithar a já, do navigační vížky. Tak jako všude v lodi, ani zde nebyla okna, byly tu však obrazovky zhotovené z průhledné hmoty, na nichž se zjevovaly obrazy země pod námi a oblohy kolem nás. Chvěl jsem se a odříkával růženec, neboť věřícím není dovoleno číst z křišťálových koulí, jak to činí indiští mágové.

„Výborně,“ řekl sir Roger se širokým úsměvem na své orlí tváři, „nuž kupředu. Za hodinu jsme ve Francii!“

Posadil se k pultu vybavenému páčkami a kolečky. Branithar mi rychle řekl: „Při zkušebních letech jsme urazili vždy jen několik mil. Povězte svému pánovi, že na tak dlouhou cestu je třeba udělat určité zvláštní přípravy.“

Když jsem to přetlumočil, sir Roger přikývnul. „Dobře, ať je udělá.“ Jeho meč vyletěl z pochvy jako blesk. „Budu však na obrazovkách

sledovat vaši cestu. Při první známce zrady ...?“

Sir Owain se zamračil. „Je to rozumné mu to říkat, pane?“ zeptal se „Tomu zvířeti?“

„Je to náš vězeň. Znáte příliš mnoho keltských pověr, Owaine, ať tedy začne.“

Branithar se posadil. Nábytek v lodi, židle, stoly, postele, skříně, vše bylo na lidské rozměry trochu malé a nehezky tvarované: nezdobil je dokonce jediný drak. S trochou sebezapření se však dal používat. Sledoval jsem pozorně zajatce, jehož modré ruce se rozeběhly po ovládacím pulu.

Loď se zaplnila temným hukotem a vše se začalo třást. Nic jsem necítil, ale na spodní obrazovce se země náhle zmenšila. Byly to čáry. Mnohem více se mi líbí, když normální zpětné trhnutí při rozjezdu vozidla žádná síla neanuluje. Potlačil jsem lehkou závrať a upřel zrak na nebeskou klenbu zobrazenou na obrazovce. Zanedlouho jsme se ocitli v mracích, o nichž se ukázalo, že to jsou cáry mlhy plující ve velké výšce. Tor jest další důkaz zázračné všemohoucnosti boží, neboť je všeobecně známo, že si andělé často rádi sedají na oblaka a že se přitom nikdy nenamočí. „A teď jih.“ nařídil sir Roger.

Bronithar zamručel, otočil pákou a prudce sklopil jakousi tyč. Zaslechl jsem cvaknutí, jako kdyby zapadla závora. Tyč zůstala dole. Jeho žluté oči vítězoslavně d'ábelsky zasvítily. Jedním skokem se zvedl a chraplavě utrousil: „Consummati estis!“ Jeho latina byla ohavná. „Je po Vás! Právě jsem Vás poslal na smrt!“ „Jakže?“ zvolal jsem.

Sir Roger zaklel, neboť napůl porozuměl, a vrhl se na Wersgorixana. To, co spatřil na obrazovkách, jej zadrželo v půli skoku. Meč mu vypadl z ruky, hřmotně dopadl na zem a jeho obličej se pokryl potem.

Bylo to arci strašné. Země se pod námi zmenšovala, jako kdyby padala na dno hluboké studny. Modré nebe kolem nás temnělo a rozsvěcovaly se na něm hvězdy. Přesto ale nenastávala noc, neb na druhé obrazovce slunce dosud plálo plnou svou silou! Sir Owain cosi zařval galsky. Já padl na kolena. Branithar se vrhl ke dveřím. Sir

Roger se obrátil a jedním pohybem jej uchopil za šaty. Oba upadli a utvořili zápasící klubko.

Sir Owain byl ochromen hrůzou a já nemohl odtrhnout oči od hrůzně krásné podívané, jež nás obklopovala. Země se zmenšila natolik, že se již celá vešla na jedinou obrazovku. Byla modrá, pokrytá pruhy a tmavými tečkami a byla kulatá. Kulatá!

Temný hukot, který až dosud prostupoval loď, se nyní změnil a stal se důraznějším. Na navigačním panelu se probudily k životu nové ruličky. Náhle bylo patrné, že se pohybujeme, nabírali jsme na rychlosti, neuvěřitelně svůj pohyb urychlovali. Začala pracovat naprosto nová soustava motorů, založených na zcela neznámých principech.

Viděl jsem, jak měsíc narůstá před našima očima. Míjeli jsme jej v takové blízkosti, že jsem na něm dokázal rozeznat horstva a hluboké propasti – podobné jizvám po neštovicích – obklopené jejich stíny. To vše bylo nepochopitelné! Každý přece ví, že měsíc je dokonalý kruh. Dal jsem se do pláce a snažil se rozbít tu prolhanou obrazovku, ale nešlo to.

Sir Roger přemohl Branithara a nechal jej zpola v bezvědomí ležet na podlaze. Rytíř se zvedl a ztěžka oddechoval. „Kde jsme?“ řekl udýchaně. „Co se stalo?“

„Neustále stoupáme,“ řekl jsem se záupněm. „Letíme vzhůru, mimo tento svět.“ Vložil jsem si prsty do uší, abych neohluchl, až se roztříštíme o první křišťálovou sféru.

Protože se nic nedělo, otevřel jsem po chvíli oči a znovu se rozhlédl kolem sebe. Země a Měsíc se stále vzdalovaly a tvořily teď už jen modrou a zlatou dvojhvězdu. Skutečné hvězdy osleпивě zářily a nehybně visely v nekonečné černi. Zdálo se mi, že naše rychlost ještě vzrůstá.

Sir Roger zaklením ukončil mé modlitby. „Zabývejme se nejprve tímto zrádcem!“ Kopl Branithara do žeber. Wersgorixan se posadil a vyzývavě na něj pohlédl.

Pokusil jsem se získat znovu duchapřítomnost a oslovil jej latinsky: „Co jste to udělal? Zemřete na mučidlech, nedopravíte-li nás okamžitě zpátky na zemi.“

Vstal, zkrřížil paže a pohlédl na nás hrdým pohledem smíšeným s

hořkostí. „Cožpak jste si skutečně, vy barbaři, mysleli, že můžete vyhrát nad civilizovaným rozumem?“ odpověděl. „Udělejte se mnou, co chcete. Až se dostanete k cíli této cesty, budu dostatečně pomstěn!“

„Co jste tedy vlastně udělal?“

Usmál se sinalými rty. „Převedel jsem loď na automatické řízení a sledování letu. Ted' už poletí a bude svou dráhu upravovat sama. Vše je zautomatizováno: průlet atmosférou, přechod na subsvětelnou rychlost, kompenzace optických efektů, vytváření umělé tíže a úprava dalších faktorů vnitřního prostředí.“

„Nuže, zastavte motory!“

„To nejde. Ted', když je tahle tyč dole, nemohu to udělat ani já sám. Zůstane v této poloze tak dlouho, dokud se nedostaneme k Tharixanu, nejbližšímu světu, který můj národ kolonizoval!“

Opatrně jsem se dotknul knoflíků a páček. Byly nepohyblivé. Když jsem sdělil pravdu oběma rytířům, začal sir Owain bez ostychu naříkat.

Sir Roger mi však s divokým výrazem řekl: „Však uvidíme, zda mluví pravdu. Skřípec ztrestá jeho zradu!“

Přeložil jsem pak pohrdlivou Branitharovu odpověď: „Dejte volný průchod své zášti, chcete-li. Nebojím se vás. Upozorňuji vás ale, že i když zlomíte mou vůli, nebude to k ničemu. Směrové kormidlo se ted' už nedá přestavit a loď se nedá zastavit. Tato tyč se používá v případě, že se loď má někam odeslat bez posádky.“ Po chvíli dodal se zdánlivou upřímností: „Pochopte, že vám nechci ublížit. Jste chrabří a neopatrní, ted' ale téměř lituji, že jsme málem dobyli váš svět. Ušetříte-li mě, zasáhnu po přiletu na Tharixan ve váš prospěch. Snad vám ponechají holé životy.“

Sir Robert si mnul v zamyšlení bradu. Slyšel jsem, jak mu pod dlaní praská hustý vous, přesto, že se holil minulý čtvrtek: „Rozumím tomu tak, že až dosáhneme místa určení, bude zase možné s lodí manipulovat,“ řekl. Ohromilo mě, jak po počátečním ořesu dovedl situaci chladnokrevně vážít. „Budeme tedy moci obrátit a vrátit se domů, nebo ne?“

„Ale ne pod mým vedením!“ odpověděl na to Branithar. „A protože se nevyznáte v našich navigačních knihách, sami cestu nikdy

nenajdete. Vzdálenost k vaší zemi bude brzy větší než dráha, kterou urazí světlo za tisíc vašich let.“

„Budete napříště tak laskav a přestanete urážet naši inteligenci,“ pravil jsem dotčeně. „Je mi, tak jako i vám, dobře známo, že světlo se šíří neomezenou rychlostí!“

Pokrčil rameny.

V očích sira Rogera se zablesklo. „Kdy budeme na místě?“ zeptal se. „Za deset dní,“ sdělil mu Branithar. „To, že jsme se dostali na váš svět tak pozdě, není nijak způsobeno tím, že bychom velké vzdálenosti mezi hvězdami překonávali tak pomalu. Naše výboje probíhají již více než tři sta let. Je to dáno jediné tím, že existuje tolik sluncí!“

„Hm. Až budeme na místě, budeme moci využít této lodi, jejích bombard a lehkých zbraní. Wersgorixové budou ještě litovat, že jsme je navštívili!“

Přeložil jsem to Branitharovi, který odvětil: „Upřímně vám radím, abyste se ihned vzdali. Je pravda, že naše ohnivé paprsky mohou zabít muže a rozmetat celé město na kousky. Zjistíte však, že jsou k nepotřebě, protože máme silová pole, která všechny tyto paprsky zadržují. Tato loď tímto způsobem chráněná není, neboť generátory silového pole jsou na loď tohoto typu příliš nákladné. Děla pevnosti vás proto mohou svými výstřely zničit.“

Když to sir Roger slyšel, řekl jen: „Nuže, máme tedy deset dní na to, abychom si to promysleli! Tohle všechno musí zůstat v tajnosti. Co se děje venku, se dá zahlédnout jen z této místnosti. Něco si vymyslím, abych své lidi nevyplašil – alespoň ne přes míru.“

Odešel a jeho plášť za ním poletoval jako velká křídla.

IV

Patřil jsem k nejméně významným účastníkům naší výpravy, a proto se při ní dala řada věcí, jichž jsem se neúčastnil. Přesto však vypovím naše dobrodružství co nejúplněji: mezery ve svých znalostech přitom vyplním dohady. Mnoho věcí se naši knězi dověděli během zpovědí a aniž porušovali zpovědní tajemství, vždy mé nesprávné dojmy dovedli rychle uvést na pravou míru.

Mám tedy za to, že sir Roger si vzal svou paní, lady Kateřinu, stranou a že jí pověděl, jak jsme na tom. Doufal, že ona prokáže klid a odvahu, nechala se však unést trpkým hněvem.

„Jak neblahý byl den, kdy jsem si vás brala!“ křičela. Její krásná tvář zrudla, poté zbělela a její nožka bušila do ocelové podlahy. „Nejen, že mě vaše pitomost potupila před králem a celým dvorem a odsoudila mě k tomu, abych celý život zívala nudou v tom medvědíím doupěti, jemuž říkáte zámek. Teď vystavujete smrtelnému nebezpečí i duše mých dětí!“

„Ale, drahá Kateřino,“ začal zajímavě, „nemohl jsem vědět ...“

„Ovšem že ne, když jste byl tak tupý! Nestačilo vám, že potáhnete plenit a běhat za francouzskými děvčaty, musel jste to udělat v téhle létající rakvi. Vaše domýšlivost vás přesvědčila o tom, že ten d'ábel bude mít takový strach, že vás bude poslouchat jako otrok. Marie Matko boží, slituj se nad námi ženami!“

Obrátila se a s pláčem se vzdálila.

Sir Roger se za ní díval, dokud nezmizela v ohbí chodby. Potom se s těžkým srdcem vydal za svými muži.

Nalezl je v podpalubí na zádi, kde si pekli večeři. Vzduch zůstával čistý přesto, že se v lodi rozdělávaly četné ohně: Branithar mi sdělil, že loď obsahuje zařízení, které obnovuje životně důležité součástky ovzduší. Trochu mě dráždilo, že stěny světélkují, a že se proto den od noci nedá odlišit. Vojáci však celý den posedávali, vyprazdňovali džbánky s pivem, vychloubali se, hráli kostky, zabíjeli blechy a vůbec se chovali jako neukázněná tlupa bezbožníků, která nicméně byla oddána svému pánovi, a tím mu dodávala odvahu.

Sir Roger pokynul Zrzavému Johnu Hamewardovi, který rozhýbal své obrovité tělo a odebral se těžkým krokem za ním do přilehlé

místnosti. „Jářku, pane,“ poznamenal, „ta cesta do Francie se nám dost protahuje.“

„Naše plány se změnily,“ řekl sir Roger obezřetně.

„Zdá se, že v zemi, odkud tato loď pochází, nás čeká mimořádně velká kořist. Pomocí ní budeme moci vystrojít silné vojsko, dobýt s ním další země, udržet si je a využít.“

Zrzavý John bezostyšně říhl a poškrábal se pod kabátcem. „Jen abychom neútočili na příliš velké sousto, pane.“

„Nemyslím. Musíte však připravit své muže na tuto změnu a utišit jejich případné obavy.“

„To nebude snadné, pane.“

„Pročpak? Řekl jsem vám přece, že kořist bude značná.“

„Tedy, chcete-li znát pravdu, pane, věc se má takhle: máme sice s sebou většinu ženských z Ansby, hodně z nich je svobodných a jsou vůči nám docela ochotné ... jenže, abych pravdu řekl, pane, pořád je tu dvakrát víc mužů než žen. Francouzky jsou hezké a saracénská děvčata také nejsou k zahození – říká se, že jsou dokonce velmi chytlavá – ale mám-li soudit podle těch modrých kůží, které jsme porazili, tak tamní ženy rozhodně velkou krásou vynikat nebudou.“

„A jak to můžete vědět? Třeba drží v zajetí krásné princezny, které umírají touhou, aby spatřily nějakého poctivého Angličana.“

„Možná, že je to tak, pane, možná.“

„Dohlédněte tedy na to, aby při přistání byli lučištníci připraveni k boji.“ Sir Roger stiskl obroví rameno a šel si podobným způsobem promluvit s ostatními veliteli.

O něco později se o téhle ženské otázce zmínil i přede mnou a já se zhrozil. „Díky Bohu, že když tvořil Wersgorixany jako odlišný druh, dal jim tak odpuzující vzezření!“ zvolal jsem. „Velká jest jeho jasnozřivost!“

„Nejsou arcit' hezcí, jste si však jist,“ zeptal se mě baron, „že to nejsou lidé?“

„Dejž Bůh, abych to věděl, pane,“ odpověděl jsem po chvíli přemýšlení. „Nepodobají se žádnému pozemskému plemeni. Je ovšem pravda, že chodí po dvou, mají ruce, řeč i rozum.“

„Ostatně na tom ani tak nezáleží,“ usoudil.

„Ó, to ano,“ namítl jsem. „Neboť vězte, pane, že pokud mají duši, je

naší prvořadou povinností získat je pro věc Víry. Nemají-li ji však, bylo by rouhání, kdyby přijímali svátosti.“

„Je tedy na vás, abyste zjistil, jak tomu je,“ odpověděl lhostejně sir Roger.

Pospíšil jsem si do Branitharovy kabiny, strážené dvěma kopiníky.

„Co chcete?“ zeptal se mě, když jsem usedl.

„Máte duši?“ optal jsem se.

„Co že mám?“

Vysvětlil jsem mu, co to znamená spiritus. Velmi jej to zaujalo. „Vy si opravdu myslíte, že ve vašem těle žije miniaturní kopie vašeho já?“ zeptal se.

„Ale ne! Duše je nehmotná. Je to něco, co oživuje – ale nejen to, protože i zvířata žijí – je to vůle, vědomí.“

„Chápu. Mozek.“

„Ne, ne, ne! Duše, to je prostě to, co žije i po smrti těla, co musí podstoupit soud za své činy během života.“

„A, tak vy věříte, že osobnost po smrti žije dál? To je zajímavý problém. Je-li osobnost sjednocením určitého schématu a materiálního objektu, což je docela racionální předpoklad, je pak teoreticky možné, aby toto schéma bylo přeneseno na objekt jiný, takže by se vytvořil týž vztahový systém na odlišné fyzické matici.“

„Přestaňte blouznit,“ zarazil jsem ho netrpělivě. „Jste horší než Albigenští. Povězte mi prostě, zda máte či nemáte duši.“

„Naši vědci již tuto otázku zkoumali a přiklonili se k chápání osobnosti jako schématu, jenže, pokud vím, chybí jim zatím fakta, podle nichž by mohli dojít k určitým závěrům.“

„Zase začínáte,“ řekl jsem s povzdechem. „To mi nemůžete dát jednoduchou odpověď? Nemůžete mi prostě říci, máte-li duši, ano nebo ne?“

„Já nevím.“

„Aha! No to jste mi příliš nepomohl,“ pokáral jsem ho a odešel. Dlouze jsme pak, knězi a já, o tomto problému debatovali, ale kromě zřejmého závěru, že každé mimozemské bytosti lze udělit prozatímní křest, pokud si ho přeje, jsme nedospěli k žádnému řešení. Tato věc příslušela Svaté stolici a měla by být pravděpodobně řešena ekumenickým koncilem.

Během těchto událostí lady Kateřina potlačila pláč a pyšně se procházela po chodbách, ve snaze zmírnit pohybem svou vnitřní rozervanost. Ve velké místnosti, v níž večeřivali kapitáni, našla sira Owaina s harfou. Ten vyskočil a uklonil se.

„Paní! Jaké příjemné ... dovoluji si říci oslňující ... překvapení.“

Usedla na lavici. „Kde jsme nyní?“ tázala se, jata náhlou únavou.

Poznal, že ví všechno a odvětil: „To nevím. Samotné slunce je již tak malé, že se ztrácí mezi jinými hvězdami.“ Jeho zasmušilou tvář pomalu ozářil úsměv. „V této komnatě arcit' září jiné slunce.“

Kateřina cítila, že se červená. Sklopila oči k podlaze. Aniž by tomu chtěla, její rty naznačily úsměv.

„Podnikáme tu nejosamělejší z cest, po které se kdy lidstvo pustilo,“ řekl sir Owain. „Dovolí-li to má paní, pokusím se jí tuto hodinu zpříjemnit cyklem písní věnovaných jejímu půvabu.“

Odmítla jen jednou. Tu rytíř pozvedl hlas a místnost se rozezněla jeho písní.

O naší cestě vesmírem se toho nedá moc říci. Nejnebezpečnějším protivníkem se při ní brzy stala nuda. Mezi rytíři docházelo k britkým výměnám názorů a John Hameward musel o sebe navzájem otírat mnoho hlav, chtěl-li udržet pořádek mezi svými lučištníky. Nevolníci na tom byli lépe: pokud se zrovna nestarali o dobytek, jedli nebo prostě spali.

Všiml jsem si, že lady Kateřina často hovoří se sirem Owainem a že to jejího manžela už tolik netěší jako dříve. Stále jej však zaměstnávaly plány a různé přípravy a mladý rytíř jeho paní alespoň vždy na několik hodin rozptýlil a potěšil.

Sir Roger a já jsme trávili drahně času s Branitharem, který s námi ochotně mluvil o své rase a jejím císařství. S politováním jsem postupně začínal věřit jeho tvrzením. Bylo zvláštní, že bytosti tak šeredné mohly obývat to, co jsem považoval za Třetí Nebesa, teď se to už ale nedalo popřít. Kromě toho, říkal jsem si, když se Písmo zmiňuje o čtyřech úhlech světa, nemá přitom na mysli jen naši Zemi, ale celý krychlový vesmír. Až za ním se nejspíše nachází příbytek šťastných a vyvolených. Některé Branitharovy poznámky o tekutém jádru Země se dosti blížily prorockým vizím pekla.

Branithar nám řekl, že wersgorixanské císařství zahrnuje zhruba sto

světů podobných našemu. Každý z nich krouží kolem vlastní hvězdy, neboť možnost, že by některé slunce mělo více než jednu obyvatelnou planetu, je pranepatrná. Na každém z těchto světů přebývá několik miliónů Wersgorixanů, kteří chtějí mít kolem sebe co nejvíce volného místa. Města jsou pouze na hlavní planetě Wersgorixanů. Na planetách ležících na hranicích impéria, ke kterým patřil Tharixan, k němuž jsme mířili, však byly umístěny pevnosti, jež současně sloužily i jako základny pro kosmické lodě. Branithar si dal záležet na tom, aby zdůraznil, že tyto hrady jsou dobře vyzbrojeny a že jsou nedobytné.

Pokud na použitelné planetě žilo inteligentní domorodé obyvatelstvo, bylo vyhlazeno nebo zotročeno. Wersgorixané vůbec nevykonávali služební práce, ty přenesli na bedra těchto ubohých otroků nebo automatů. Oni sami byli vojáky, správci rozsáhlých provincií, obchodníky, továrníky, politiky nebo dvořany. Zotročený lid by při případné revoltě proti poměrně malému počtu cizích pánů neměl beze zbraní žádnou naději. Sir Roger zabručel cosi o tom, že po našem přiletu rozdá těmto potlačeným lidem zbraně: možná, že je tak chtěl podnítit k povstání. Branithar však prohlédl jeho záměry, zasmál se a řekl, že Tharixan neměl žádné původní obyvatelstvo a že na celé planetě je jen několik stovek otroků.

Impérium tvořilo ve vesmíru obrovitou kouli o průměru zhruba dvou tisíc světelných roků. (Světelný rok je neuvěřitelná vzdálenost, kterou urazí světlo za jeden standardní wersgorixanský rok, který je, jak nám Branithar sdělil, o deset procent delší než rok pozemský). Zahrnovalo milióny sluncí, kolem nichž kroužily jejich planety. Většinu z nich Wersgorixané neznali, neboť se pro ně nehodily, ať už proto, že na nich bylo jedovaté povětří, či nebezpečné formy života.

Sir Roger se jej dotázal, zda jsou jediným národem, který se naučil létat mezi hvězdami. Branithar pohrdavě pokrčil rameny. „Dosud jsme se setkali se třemi jinými rasami, které nezávisle na nás zvládly toto umění,“ řekl. „Žijí ve sféře vlivu našeho císařství, zatím jsme si je však nepodmanili. Nestojí to za námahu, když je tolik primitivních planet, jež lze dobít tak snadno. Dovolili jsme těmto rasám, aby obchodovaly, cestovaly a udržovaly těch několik kolonií, které si již zřídily v jiných planetárních systémech. Nepřipouštíme však, aby se

dále šířily. Tento problém vyřešily dvě či tři menší války. Nemají nás v lásce, vědí, že až se nám to jednou bude hodit a nepřinese nám to velké riziko, že je zničíme: tváří v tvář tak velké síle se však na nic nezmohou.“

„Chápu,“ řekl baron a pokýval hlavou.

Dal mi pokyn, abych se začal učit wersgorixský jazyk. Branithara bavilo, že mě mohl učit, tvrdá práce potlačovala mé obavy, a postupovali jsme proto rychle kupředu. Jejich řeč byla barbarská, neměla tak ušlechtilé tvarosloví jako latina, dala se však z těchto důvodů snadno naučit.

V navigační vížce jsem objevil zásuvku plnou map a číselných tabulek. Jejich popis a zpracování byly nejen krásné, ale i přesné. Mají-li takové písáře, pomyslel jsem si, je arci škoda, že svá díla neiluminují. Zkoušel jsem rozluštit jejich smysl na základě toho, co jsem již znal z wersgorixanštiny a wersgorixanské abecedy. Nakonec jsem usoudil, že jde o souhrn navigačních pokynů.

Byla tam také mapa planety Tharixanu, neb zde byla základna původní expedice. Přepsal jsem na ni znaky pro zemi, moře, řeky, pevnosti a tak dále. Sir Roger mapu studoval mnoho hodin. Ve srovnání s ní i saracénská mapa, kterou děd přivezl ze Svaté země, byla velmi hrubá, i když se na ní na druhé straně jasně projevovalo, jak jsou Wersgorixané málo kulturní: nebyla na ní vyobrazena jediná siréna, ani jeden okřídlený kůň, žádná ozdoba, chyběl i obraz čtyř větrů .

Rozluštil jsem také nápisy u některých přístrojů na navigačním pultu. Ukazatele výšky a rychlosti se daly pochopit snadno. Co však měla znamenat „dodávka, paliva“ a jaký byl rozdíl mezi „subsvětelným pohonem“ a „nadsvětelným pohonem“? Tato slova a zvláštní zkratky jsem pečlivě přepsal písmeno za písmenem. Označovaly vpravdě mocná kouzla, i když pohanského původu.

Tak uběhly jednotvárné dny. Po nějaké době, která nám připadala jako celé století, se jedna z hvězd začala viditelně zvětšovat. Postupně narůstala, až začala být tak oslepující a tak velká jako naše Slunce. Pak jsme spatřili i planetu: podobala se Zemi, měla však dva malé měsíce. Zamířili jsme k ní: zakrátko se z velikosti nebeského míčku zvětšila tak, že její zbrázděný povrch zabíral velkou plochu

pod našima nohama. Když jsem viděl, jak nebe znovu modrá, vrhl jsem se na kolena a odříkal díkyvdání.

Tyč, až dosud nehybná, se zvedla s ostrým klapnutím. Lod' se zastavila a zůstala viset na místě mezi nebem a zemí, ve výšce jedné míle. Byli jsme na Tharixanu.

VI

Sir Roger si mě zavolal do navigační věžky a spolu se mnou také sira Owaina a Zrzavého Johna, který držel svázaného Branithara. Před obrazovkami zůstal lučištník stát s ústy dokořán a zabručel strašlivé zakletí.

Po celé lodi jsme rozhlásili, že se vojáci mají ozbrojit. Oba rytíři si navlékli brnění, u dveří stáli jejich panoši, držíce štíty a přilbice. V podpalubí ržáli koně a klusali po chodbách. Ženy a děti utvořily skupinky a oči jim ustrašeně svítily.

„Tak jsme tady!“ pravil sir Roger se širokým úsměvem. Byl to dosti hrůzný pohled na jeho veselí, když všichni ostatní měli stažená hrdla a potili se, až se vzduch nedal dýchat. Ale boj, i když byl veden proti pekelným mocnostem, to byla věc, které dobře rozuměl. „Bratře, otažte se vězně, nad kterým místem planety se teď nacházíme.“

Přeložil jsem dotaz Branitharovi, který se dotkl jednoho tlačítka. Rozsvítila se obrazovka, která až dosud byla prázdná, a na ní se zobrazila mapa. „Jsme tam, kde se kříží oba jezdcí,“ řekl. „Poletíme-li nad povrchem, bude se spolu s námi souhlasně pohybovat i mapa.“ Pozoroval jsem obrazovku s mapou, kterou jsem držel v ruce. „Vypadá to, že pevnost zvaná Ganturath leží zhruba sto mil na severoseverovýchod, pane,“ řekl jsem.

Branithar, který teď už uměl i anglicky, přikývl. „Ganturath je jen druhořadá pevnost.“ Dělal mu dobře, když se mohl pochlubit, jak zná latinsky. „Přesto tam parkuje mnoho vesmírných lodí a celá flotila létacích strojů. Ohnivé zbraně ze země mohou zničit tuto loď a silová pole zadrží paprsky našich děl. Raději se hned vzdejte.“

Když jsem to přeložil, sir Owain pomalu řekl: „Myslím, pane, že by to bylo nejrozumnější.“

„Jakže?“ zvolal sir Roger. „Angličané, že by měli ustoupit bez boje?“

„Jsou tu však ženy, pane a ubohé malé děti.“

„Nejsem žádný boháč,“ řekl sir Roger, „a nemohu si dovolit platit výkupné.“ Došel těžce ve svém brnění až k pilotnímu křeslu, sedl si do něj a zaťukal na knoflíky a přepínače.

Na spodních obrazovkách jsem spatřil, jak povrch planety pod námi

rychle ubíhá. Řeky a hory tu vypadaly tak jako u nás, zeleň rostlinstva však měla zvláštně namodralý odstín. Země mi připadala divoká a pustá, čas od času se objevilo několik kulatých budov uprostřed rozlehlých polí, které obdělávaly stroje, kromě nich tu však nebyla živá duše, jako kdybychom byli nad New Forest. Uvažoval jsem, zda také zde mají královské honitby, pak jsem si ale vzpomněl na to, co říkal Branithar: wersgorixanské císařství má velmi malou hustotu obyvatelstva.

Do ticha vpadl jakýsi hlas, který cosi rychle vykládal chraplavou řečí modrých mimozemšťanů. Vyskočili jsme a začali se rozhlížet kolem sebe. Zvuk vycházel z malého černého přístroje upevněného na hlavním pultu.

„Ha!“ řekl Zrzavý John a vytáhl dýku. „Měli jsme zde tedy po celou tu dobu černého pasažéra! Podejte mi páku, sire, a já už ho odtud dostanu.“

Branithar uhádl, o čem je řeč a z jeho modrého hrdla se vydral obhroublý smích. „Ten hlas je přenášen z dálky na vlnách podobných vlnám světelným, ale o něco delších,“ řekl.

„Nemluvte hlouposti!“ zvolal jsem.

„Zdraví nás pozorovatel z pevnosti Ganturath.“

Když jsem to přeložil, sir Roger úsečně přikývl. „Hlasy přicházející ze vzduchu nejsou ničím ve srovnání s tím, co jsme už zažili,“ řekl.

„Co chce ten chlapík?“

Podařilo se mi pochytit jen několik slov, ale pochopil jsem smysl jeho řeči. „Co jsme zač? Nepřistáváme tak, jak to obvykle dělají průzkumné lodi. Proč prolétáme zakázanou zónou?“

„Uklidněte ho,“ vybídl jsem Branithara, „a budete-li nás chtít zradit, mějte na paměti, že vám rozumím.“

Pokrčil s pobaveným výrazem rameny, i když měl, tak jako my, čelo pokryté potem. „Průzkumná loď 587-Zin hlásí návrat,“ řekl. „Máme důležitou zprávu. Nad základnou se zastavíme.“

Hlas souhlasil, varoval nás však, že sestoupíme-li níže než jeden stanthax (o něco více než půl míle), budeme zničeni. Měli jsme pomalu letět vpřed a čekat, až se k nám na palubu dostaví posádka hlídkových lodí. Teď jsem Ganturath viděl naprosto zřetelně: tvořilo ji kompaktní nahloučení kopulí a pylválců, jejichž zdivo, jak jsme

později zjistili, bylo vyztuženo ocelovými kostrami. Měla tvar kruhu o poloměru zhruba tisíc stop. Ve vzdálenosti půl míle k severu byla další skupinka budov. Zvětšující obrazovka nám ukázala, jak z nich na nás míří ohromná ústí bombard metajících oheň. Jakmile jsme se zastavili, objevil se kolem obou částí pevnosti bledý přísvit. Branithar na něj ukázal prstem a řekl: „Ochranná pole. Vaše výstřely se od nich odrazí. A budete-li chtít roztavit některou z hlavních, které sahají za obranný štít, budete muset dobře mířit. Zato vy představujete velmi snadný cíl.“

Objevila se řada kovových přístrojů oválného tvaru, skuteční trpaslíci ve srovnání s obrovskou kostrou našeho Křížáka, a blížila se k nám. Další, jak jsme viděli, se zvedaly ze země z centrální části pevnosti. Sir Roger přikývl svou krásnou hlavou. „Myslel jsem si to. Pole snad odrazí ohnivé paprsky, ale hmotné předměty propouští, protože ty lodě jím plouvají.“

„Máte pravdu,“ přeložil jsem Branitharova slova. „Možná se vám podaří shodit jednu nebo dvě výbušné střely, naše děla vás však ihned zničí.“

„Aha!“ Sir Roger se zadíval na Wersgorixana a jeho oči pobledly. „Takže vy máte i výbušné střely? A jsou nepochybně i zde, na této lodi. Jenže vy jste se nám o nich nezmínil. Tak tohle si vyřídíme později.“ Zrzavému Johnovi a siru Owainovi pak přikázal: „Oba jste viděli, jak to tu vypadá. Teď běžte za svými muži a připravte se. Jakmile přistaneme, vyrazíme a dáme se do boje.“

Oba naposledy nervózně pohlédli na obrazovky a odešli: malé létající přístroje již byly těsně u nás. Sir Roger položil ruku na kola, která řídila bombardy. Již dříve jsme při několika pokusech zjistili, že tyhle ohromné zbraně zaměřují a střílejí téměř samočinně. Když se hlídkové lodě přiblížily, sir Roger spustil všechny najednou.

Vytryskly z nich oslepující pekelné záblesky. Plameny obklopily první loď. Spatřil jsem, jak druhá je tímto plamenným mořem přetata vedví. Další se roztavila dočervena jako horké železo a třetí vybuchla. Ozvala se hromová rána. Pak už jsem viděl jen úlomky poletující vzduchem.

Sir Roger si chtěl ověřit Branitharovo tvrzení a zjistil teď, že bylo správné. Po bledé a průhledné obrazovce se rozeběhly rudé paprsky.

Zamručel:

„To se dalo čekat. Raději přistaneme, jinak na nás ještě pošlou skutečnou válečnou loď nebo začnou střílet z děl.“ Při těchto slovech prudce odstartoval směrem k zemi. Naši kostru olízl plamen, to už jsme ale byli značně nízko. Spatřil jsem, jak se nám vstříc řítí budovy Ganturathu a sebral jsem veškerou odvahu, abych statečně čelil smrti.

Lodní kostra se roztrhla, ozval se rachot drceného kovu a celá loď se zatřásla. Samotná vížka, ve které jsme stáli, pukla a zavadila o nízkou strážní věž, která se zřítila na opevnění. Celou svou nepředstavitelnou vahou a svými dvěma tisíci stopami délky Křížák pod sebou rozdrtil půlku Ganturathu. Sir Roger byl na nohou ještě, než se motory úplně zastavily. „Kupředu!“ zařval, „Bůh a právo je na naší straně!“ A skočil přes propadlou podlahu plnou trhlin. Z rukou vyděšeného panoše vyrval helmici a v běhu si ji nasazoval. Chlapec běžel za ním: zuby mu cvakaly, ale svěřený štít se znakem Tournevillů nepouštěl z ruky.

Branithar zůstal mlčky sedět. Vykasal jsem si sutanu a běžel najít poddůstojníka, který by našeho drahocenného zajatce dal pod zámek. Když jsem to zařídil, oddal jsem se pohledu na bitvu.

Loď ležela na boku a měla poškozenou pouze zád'. Generátory umělé tíže fungovaly a zabránily tomu, abychom uvnitř popadali jeden přes druhého. Kolem nás byla spoušť, zřícené budovy, rozbořené zdi. Z pevnosti úprkem v naprostém zmatku vybíhali modří Wersgorixané. Když jsem se dostal k východu, byl sir Roger již venku v čele svého jezdeckta. Nezastavoval se, aby vnesl do bitvy řád, ale přímo zaútočil na místo, kde bylo nepřátel nejvíce. Jeho kůň ržál, hřívá mu vlála ve větru, zbroj se blýskala: svým dlouhým kopím napichoval tři najednou. Když se zlomilo, tasil můj pán meč a sekal chrabře nepřítel na kousky. Většina z těch, kteří jeli za ním, se ve výběru zbraní nijak nerozmýšlela: ať již se to na rytíře slušelo nebo ne, vzali si ze skladů ručnice, nože i sekery.

V jednom klubku se s řevem z lodí vyřítili lučištníci a ozbrojenci. Jejich vlastní strach z nich dělal divochy. Obklopili Wersgorixany dříve, než tito mohli proti nim vyslat své blesky. Brzy bojoval muž proti muži, v boji, který nikdo neřídil ani neusměrňoval a při kterém

byly sekery, dýky a hole užitečnější než ohnivé paprsky a pušky vystřelující olověné kule.

Jakmile si sir Roger kolem sebe udělal místo, pozvedl svého černého hřebce na zadní nohy. Zvedl se zaskřípěním hledí a přiložil ke rtům svůj roh. Nad bitkou zaznělo troubení svolávající bojovníky na koních. Ti byli ukázněnější než pěšáci, a proto ihned zanechali boje muže proti muži a připojili se k baronovi. Seřadili se za ním do čtverce tvořeného ohromnými koňmi, muži podobnými ocelovým věžím, nesoucími štíty pomalované rodovými erby, nad nimiž vlála péra a ježila se vztyčená kopí.

Rukou v železné rukavici ukázal na budovy na sever od pevnosti, jejichž bombardy namířené k nebi ustaly s neúčinnou střelbou. „Musíme se jich zmocnit dříve, než se přeskupí!“ zvolal. „Za mnou, chrabří Angličané, za slávu boží a svatého Jiří!“

Vzal si od panoše nové kopí, pobídl koně a vyrazil tryskem. Za ním se ozvala bouře kopyt tepajících zemi.

Wersgorixané bránící malou pevnost se vrhli do protiútoků. Měli děla, pušky všeho druhu a malé výbušné střely, které vrhali rukou. Zasáhli dva jezdce. Obě skupiny bojovníků však dělila příliš malá vzdálenost a výstřely na velkou vzdálenost neměli čas propočítat. Každopádně byli silně zmateni. Není nic hroznějšího než útok těžké kavalerie.

Nejvíce Wersgorixanům uškodilo, že zašli příliš daleko. Pozemní boj považovali za zastaralý, byli špatně vycvičeni a když se to tak vezme, i špatně vyzbrojeni. Je pravda, že měli ohnivé paprsky a silová pole, která je odrážela. Nikdy je však nenapadlo vybudovat pozemní pasti.

Ať tak či onak, strašlivý útok jezdecký zasadil jejich řadám rozhodný úder, rozkotal je, zašlapal do bláta a rytíři, aniž by zpomalili, pokračovali v útoku.

Jedna z budov před sirem Rogerem byla doširoka otevřená. Vysunula se z ní malá vesmírná loď – velká asi tak jako naše pozemské lodi. Stála s předí vzhůru, její motory bzučely a připravovala se vzlétnout a vrhat na nás shora plameny. K ní zamířil sir Roger se svými jezdci. Všichni, kdož nesli dřevce, zaútočili najednou. Dřevce se lámaly,

jezdci padali se sedel. Uvědomte si však jednu věc. útočící jezdec má na sobě veškerou zbroj a pod sebou patnáct set liber koňské váhy. Celá tato hmota se řítí rychlostí mnoha mil za hodinu. Náraz je pak strašlivý.

Lod' se převrhla. Dopadla na bok, a byla tak vyřazena z boje.

Sir Roger se svým jezdeckvem zaplavil malou pevnost. Dupali, sekali meči, mávali bojovými sekyrami, bušili ostruhami a kopyty koní. Wersgorixané umírali jako mouchy. Jenže mouchy připomínaly spíše malé hlídkové lodi, které nám bzučely nad hlavami a neodvažovaly se střílet do vřavy pod sebou z obavy, aby nezasáhly vlastní lidi. Takto je mohl nerušeně pobíjet sir Roger, než to však Wersgorixané pochopili, bylo příliš pozdě.

Na místě, kde spočíval Křížák, se boj brzy změnil v zabíjení: pobíjeli jsme modré kůže, vzali několik zajatců a zbytek zahnali do blízkého lesa. V tom zmatku si Zrzavý John Hameward uvědomil, že jen plýtvá schopnostmi svých střelců. Nechal je nastoupit a s celým oddílem se spěšně vydal přes otevřený terén na pomoc siru Rogerovi. Malé lodi se snesly níže a kroužily jako hladoví ptáci: chystaly se pozřít kořist pod sebou. Jejich lehké vrhače paprsků neměly velký dosah. Při první salvě zemřeli dva lučištníci. Hned nato Zrzavý John zařval rozkaz.

Nebe náhle zčernalo šípy. Kvalitní šíp vystřelený z tisového šestistopého luku dokáže prorazit brnění, jezdce i koně s ním. Malé lodi se řítily přímo doprostřed tohoto hejna šedých husích per vstříc své záhubě. Neunikla ani jedna. Šípy je probodaly, jejich piloty změnilo v ježky a lodi se řítily k zemi. Lučištníci vykřikl radostí a vrhali se do vřavy kolem sira Rogera.

Posádka vesmírné lodi, kterou převrhly dřevce, zůstala naživu a po chvíli se vzpamatovala. Z děl v její vížce náhle vyšlehly plameny – to nebyly zdaleka ty malé ruční zbraně, ale hromové rány, při kterých se chvěly zdi. Plamen obklopil jednoho jezdce a jeho hřebce a ti v okamžení zmizeli. Děla kol do kola vrhala pomstychtivé blesky.

Zrzavý John uchopil velké ocelové břevno, které spadlo z domu rozbitého bombardami. Padesát mužů mu ihned přiskočilo na pomoc. Rozběhli se ke vstupní přepážce do lodi. Jedna, dvě a již povoluje! Dveře se rozletěly a svobodní angličtí mužové vtrhli dovnitř. Bitva o

Ganturath trvala několik hodin, převážnou část z té doby však zabralo slídění po ukrytých zbytcích posádky. Když se rudnoucí cizí slunce začalo pomalu sklánět k západu, měli jsme jen asi dvacet mrtvých Angličanů. Z našich mužů nebyl nikdo vážně zraněn, neboť ohnivé pušky, pokud zasáhly svůj cíl, protivníka na místě zabíjely. Wersgorixané ztratili asi tři stovky mužů a zhruba týž počet jsme jich také zajali – těm pak začasťe chybělo ucho či celý úd. Mám za to, že přibližně stovka jich utekla. To rozšíří zvěst po nejbližším okolí – jež, díky Bohu, bylo nicméně značně rozlehlé. Náš první rychlý a vražedný útok pravděpodobně vyřadil v Ganturathu z činnosti dálková mluvící zařízení dříve, než mohla vyvolat poplach.

To nejhorší jsme se však dozvěděli až později. To, že loď, na které jsme sem přiletěli, byla zničena, nám nikterak nevadilo, neboť jsme nyní měli k dispozici mnoho dalších lodí, do nichž bychom se postupně všichni vešli. Jejich posádky nám teď již s nimi nemohly odletět. Jenže při našem strašlivém přistání se navigační vížka Křížáka rozlomila a wersgorixanské navigační záznamy byly ztraceny.

V této chvíli však ještě všichni jásali. Sir Roger z Tournevillu, pokrytý krví, zadýchaný a s pomačkanou zbrojí se na schváceném oři vracel do hlavní pevnosti. Za ním pochodovali kopiníci, lučištníci i svobodníci, všichni v cárech, s modřinami, vyčerpaní, se svěšenými rameny. Pěli však Te Deum, jež stoupalo k neznámým souhvězdím, která světélkovala na temném nebi, a jejich korouhve odvážně vlály ve větru.

Ach, jak bylo krásné být Angličanem!

VII

Tábor jsme rozbili v blízkosti menší pevnosti, která zůstala téměř neporušena. Naši lidé zašli do lesa pro dříví a zažehli ohně, nad nimiž pak vyšly dva měsíce. Muži si posedali, ve skupinách čekali, až se maso propeče, a domácká záře plamenů zmítaných večerním vánkem vykrajovala z temnoty jejich obličej. Koně bez velkého nadšení spásali místní travu. Zajatí Wersgorixané, střežení kopiníky, se tiskli jeden k druhému. Vypadali sklíčeně. To, co se stalo, jim připadalo neuvěřitelné. Cítil jsem k nim lítost, jakkoli jejich panování bylo kruté a bezbožné.

Sir Roger mi nařídil, abych se připojil k jeho velitelům, kteří se utábořili u jedné vížky s děly. „Na strategická místa byly rozestaveny hlídky, aby odrazily případný protiútok a všichni se pak pokoušeli zachovat klid a nemyslet na to, jaké nové hrůzy by nepřítel proti nám mohl použít.

Byly vztyčeny stany pro dámy z vyšších kruhů. Téměř všechny se odebraly na lože, s výjimkou lady Kateřiny, která zůstala sedět na stoličce v kruhu osvětleném plameny. S hořce staženými rty naslouchala našemu hovoru.

Velitelé, zmožení únavou, se natáhli na zem. Byl tu sir Owain Montbelle, brnkající se zasněným výrazem na svou harfu, starý a divoký sir Brian Fitz-William, pokrytý jizvami – byl jedním ze tří rytířů naší výpravy, obtloustlý Alfred Edgarson, čistokrevný saský svobodný pán, podmračený Tomáš Bullard, ošetřující svůj meč, který si položil před sebe na kolena, Zrzavý John Hameward, poněkud nesvůj, neboť byl ve srovnání s nimi nízkého původu. Dvě pážata roznášela vína.

Můj pán sir Roger, muž, který se neuměl sklonit před nikým a před ničím, tu stál s rukama za zády.

Sejmul si brnění, tak jako ostatní, a protože své slavnostní odění ponechal v truhlici, mohl si jej kdokoli splést s nejnižším z jeho poddůstojníků. Na botách mu však zvonily ostruhy, uměl mluvit a jeho hrdá tvář se zahnutým nosem ho výrazně odlišovala od ostatních.

Při mém příchodu mi pokynul hlavou. „Vida, bratr Parvus. Posad'te

se a chopte se džbánku. Máte dobrou hlavu a my dnes večer budeme potřebovat každou dobrou radu.“

Chvilí jen tak, hluboce zadumán, chodil sem a tam. Neodvažoval jsem se jej vyrušit a sdělit mu tu strašnou novinu. Tichem podivné noci, ozářené dvěma měsíci, pronikaly zvláštní zvuky. Nebyly to žáby, ani cvrčci, ani anglické létající ropuchy. Ozývalo se jakési bučení, zvuky připomínající skřípění zubů a nelidsky sladký zpěv, vyluzovaný jakoby ocelovou loutnou. I vůně tu byly odlišné a to mě rovněž zneklidňovalo.

„Nuže,“ řekl náš pán, „z boží milosti jsme vyhráli tuto první bitvu. Ted’ se musíme rozhodnout, co uděláme dál.“

„Myslím,“ sir Owain si odkašlal a pak rychle pokračoval: „Ne, jsem si jist, sire, že pokud nám Bůh pomohl přemoci tyto nepředvídatelné a proradné úklady, odvrátí se od nás, dáme-li najevo přemrštěnou pýchu. Získali jsme bohatou kořist a zbraně, s nimiž budeme moci na Zemi vykonat velké věci. Vydejme se proto ihned na cestu zpět.“

Sir Roger se poškrábal na bradě. „Raději bych zůstal zde, i když na tom, co říkáte, příteli, je hodně pravdy. Až osvobodíme Svatou zemi, budeme se sem moci kdykoli vrátit a zničit tohle d’ábelské hnízdo.“

„Tak jest,“ přisvědčil sir Brian, „jsme tu odříznuti, je nás málo, překázejí nám ženy, děti, staří lidé a dobytek. Pustit se do boje s celým impériem v situaci, kdy máme tak málo mužů schopných nést zbraň, by bylo bláznovství.“

„A přece bych rád zlomil ještě několik dřevců v boji s těmi Wersgorixany,“ řekl Alfred Edgarson. „Nepřišel jsem si tu ještě na jediný zlat’ák.“

„Nevrátíme-li se domů, nebude nám zlato k ničemu,“ připomenul mu kapitán Bullard. „Vést polní tažení v horku a v pustinách Svaté země je už tak tvrdý oříšek, jenže zde ani nevíme, které rostliny jsou pro nás jedlé a které otrávené, a jaká je tu zima. Lepší bude vydat se zítra na cestu zpět.“

Ze skupiny se ozvalo souhlasné mručení.

Odkašlal jsem si. Byl jsem na tom prachbídne, neboť jsem právě ukončil obtížný pohovor s Branitharem. „Pánové,“ začal jsem.

„Ano. Copak je?“ řekl sir Roger a upřel na mě nezkratný pohled.

„Myslím, sire, že cestu zpátky na Zemi už nenajdeme.“

„Jakže?“ Zaznělo to jako zařvání. Většina velitelů vyskočila na nohy. Zaslechl jsem, jak lady Kateřina hrůzyplně vykřikla.

Vysvětlil jsem tedy, že záznamy, které Wersgorixané pořizovali cestou k našemu slunci, vzaly za své i s vízkou. Sám jsem je hledal, se skupinou ozbrojenců jsem pátral v troskách, doufaje, že je najdeme. Marně. Vnitřek vížky byl zčernalý od ohně, příčky byly místy roztaveny. Usoudil jsem, že některou z děr pronikl dovnitř ohnivý paprsek, zasáhl zásuvky, které se při prudkém přistání otevřely, a změnil papíry v popel.

„Ale Branithar cestu určitě zná!“ protestoval Zrzavý John. „Sám přece navigoval! Já už tu pravdu z něho dostanu, pane!“

„Nebud'te tak unáhlený,“ poradil jsem mu. „Nebyla to žádná plavba podél pobřeží, při které se kormidelník drží známých orientačních bodů. Existují milióny, nepředstavitelná množství hvězd. Tato průzkumná výprava hledala příhodnou planetu a létala sem a tam od jedné ke druhé. Bez propočtů a čísel, které kapitán zaznamenával během jejich cesty, bychom mohli naše slunce neúspěšně hledat třeba celý život.“

„Branithar si nic nepamatuje?“ vpadl sir Owain.

„Jak by si mohl pamatovat sto stránek výpočtů?“ odpověděl jsem.

„To nedovede nikdo. Ostatně Branithar nebyl kapitánem té lodi, ani nezapisoval postup její cesty, ani nevedl palubní deník, ani se nezabýval navigací. Náš zajatec byl spíše jakýmsi nižším dvořanem, jehož úkolem bylo řídit posádku a dohlížet na d'ábelské stroje, které...“

„To stačí.“ Sir Roger se s očima upřenýma na zem kousal do rtů.

„Tím se všechno mění. Ale třeba byla Křížákova cesta známa předem? Třeba ji stanovil některý vévoda, který loď vyslal?“

„Ne, pane,“ řekl jsem. „Wersgorixanští průzkumníci pátrají náhodně, ve směru, jenž se zlíbí kapitánovi a prohlížejí každou hvězdu, která jim připadá nadějná. Kam vlastně letěli, se vévoda dozví až ze zprávy, kterou mu podají po svém návratu.“

Ozvalo se zasténání. Byli to všichni odvážní mužové, tohleto by však udolalo i Dvanáct bohatýrů. Sir Roger přistoupil ke své ženě, která tu seděla velmi vzpřímená a zašeptal: „Velice mě to mrzí, má nejdražší.“

Odvrátila hlavu.

Sir Owain se vztyčil. Klouby prstů, jimiž svíral harfu, mu zbělely. „Kam jen jste nás to všechny zavedl!“ řekl pronikavým hlasem. „Až na druhou stranu nebes, kde nás čeká smrt a zatracení! Ted’ jste spokojen?“

Sir Roger sevřel rukojet’ svého meče. „Mlčte!“ zařval. „S mým plánem jste všichni souhlasili. Nikdo z vás nebyl proti. Nikoho jsem nenutil. To břímě ted’ musíme nést všichni nebo jinak Bůh s námi!“

Mladý rytíř ještě cosi vzdorovitě zamručel, pak se ale znovu posadil. Bylo velmi povzbuzující vidět, s jakou rychlostí náš pán dovedl změnit rozčarování v odvahu. Byla to samozřejmě maska, kterou si nasazoval kvůli ostatním, kolik jiných by to však také dokázalo?

Byl to vpravdě vůdce, který neměl sobě rovného. Připisoval jsem jeho schopnosti krvi krále Viléma Dobývatele, jehož nemanželský vnuk si vzal nemanželskou dceru hraběte Godeffroye, který byl později postaven kvůli pirátství mimo zákon, a založil tak urozenou dynastii Tournevilleů.

„No tak, no tak,“ pravil baron s nádechem veselí. „Není to přece tak strašné. Můžeme ještě vyhrát: stačí, když budeme jednat neohroženě, Uvědomte, si, že máme značný počet zajatců, kterých můžeme využít při vyjednávání. Dojde-li znovu k boji, tak při vyrovnaných šancích, jak jsme prokázali, nám nemohou dlouho vzdorovat. Připouštím, že je jich více a že s těmi pekelnými a úskočnými zbraněmi dovedou lépe zacházet. Nebude to však poprvé, co stateční mužové pod schopným velením odrazili zdánlivě silnější vojsko.

V nejhorším budeme moci ustoupit. Máme dost létajících lodí a budeme moci svým pronásledovatelům uniknout do vesmírných pustin. Raději bych však zůstal zde, obratně vyjednával, v případě nutnosti bojoval a spolehnul se na přízeň boží. Ten kvůli Josuovi zastavil slunce a bude-li to jeho vůle, může přece rozdrtit milión Wersgorixanů, neboť Jeho milost jest nesmírná. Přinutí-li nás nepřítel k ústupu, donutíme jej, aby nám našel cestu k domovu a naplníme své lodi zlatem. Říkám vám, přátelé, vytrvejte! Pro slávu boží, slávu Anglie a pro zdar nás všech!“

Vlna jeho odvahy a nadšení všechny zvedla, na nohy, dostal je tam, kam chtěl, a nakonec mu všichni zatleskali. Shromáždili se kolem

něho, vložili své ruce na jeho paže, které třímaly velký jiskřící meč a přísahali, že mu zůstanou věrni tak dlouho, dokud nebezpečství nebude zažehnáno. Další hodinu pak strávili horečnatým plánováním, které však naneštěstí bylo zbytečné, neboť Bůh na nás jen zřídka sesílá to, co očekáváme. Nakonec si šli všichni lehnout.

Viděl jsem, jak náš baron bere svou ženu za ruku, aby ji odvedl k jejímu stanu. Mluvila s ním zdušeným a drsným hlasem: odmítala vyslechnout jeho protesty, postavila se mu tváří v tvář a uprostřed nepřátelské noci jej zahrnula výčitkami. Oba velké měsíce, které již začaly ubývat, je ozařovaly svým chladným světlem.

Sir Roger svěsil ramena. Otočil se na místě, pomalými kroky se vzdálil od své dámy, zabalil se do sedelní pokrývky a usnul v polní rose.

Jak podivné, že takový muž byl vůči ženě se silami v koncích. Když tak ležel na zemi, vypadal poníženě a politováníhodně. Pomyslel jsem si, že to pro nás všechny nevěští nic dobrého.

VIII

Zpočátku jsme byli příliš rozrušeni, abychom tomu věnovali pozornost a poté jsme spali příliš dlouho. Když jsem se však vzbudil, byla ještě noc. Pozoroval jsem pohyb hvězd vzhledem k větvím stromů. Jak jen byl pomalý! Noc zde byla mnohem delší než na Zemi.

Naše muže to značně znepokojilo. Skutečnost, že jsme sem neodletěli schválně (fakt, že jsme se sem nedostali záměrně, ale zradou, se totiž nedal dlouho skrývat), zneklidnila řadu z nich. Doufali však, že k uskutečnění baronových záměrů budou mít čas alespoň několik týdnů.

Tím více proto s námi otřásl, když se před svítáním objevily nepřátelské lodě.

„Neztrácejte odvahu,“ poradil jsem Zrzavému Johnovi, který se chvěl v šedém oparu, obklopen svými lučištníky. „Nemají žádné kouzelné schopnosti. Už jsme vás na to upozornili na velitelské poradě. Dovedou se jen domlouvat na vzdálenost několika set mil a tuto vzdálenost překonat během několika minut letu. Uprchlíci podali zprávu na okolní panství, toť vše.“

„Ovšem,“ opáčil dosti moudře Zrzavý John, „co to tedy je, když to není kouzelnictví?“

„I kdyby to byla kouzla, není třeba mít strach,“ odpověděl jsem, „neboť proti dobrým křesťanům pekelné mocnosti nic nezmohou. Avšak, znovu opakuji, dovolíte-li, že je za tím jen mechanická dovednost a dobrá znalost válečnického umění.“

„A tyto věci už velmi zmohou proti dobrým křesťanům,“ zabručel jeden lučištník. John jej pohlavkem umlčel, zatímco já si zlořečil za svá neobratná slova.

V šálivém svítání jsme spatřili četné lodi, jak krouží nad našimi hlavami. Některé byly tak velké jako náš nepoužitelný Křižák. Pod sutanou se mi třásla kolena. Všichni jsme samozřejmě byli pod ochranou silového pole menší pevnosti, která nebyla ani ohrazena. Naši dělostřelci již přišli na to, že s tamními bombardami lze manévrovat stejně snadno jako s kanóny vesmírných lodí. Připravili se tudíž ke střelbě. Věděl jsem však, že naše obrana není nijak

účinná. Mohli na nás vystřelit některou z těch nesmírně silných výbušných střel, o kterých jsem už zaslechl mluvit: Wersgorixané na nás mohli zaútočit i po zemi a rozdrtit nás jen svým počtem.

Jenže lodice se i nadále v naprosté tichosti toliko vznášely pod neznámými hvězdami. Když konečně jejich boky zaplály prvními paprsky svítání, opustil jsem lučištníky a odebral se, tak rychle, jak jsem mohl, k jezdeckvu, čekajícímu v trávě pokryté rosou. Sir Roger byl již v sedle, oči upřené k nebi. Byl ozbrojen od hlavy po špičky nohou, pod paží třímal přilbu a při pohledu na něj by nikdo neřekl, že spal tak málo a tak špatně.

„Dobrý den, bratře Parvusi,“ oslovil mě, „jak dlouhá to noc.“

Sir Owain, který seděl na koni vedle něj, si jazykem olízl rty. Byl bledý, kolem velkých očí s dlouhými řasami měl temné kruhy.

„Žádná noc zimního slunovratu u nás v Anglii neubíhá tak pomalu,“ řekl a přežehnal se.

„Dny budou o to delší,“ pravil sir Roger. Zdálo se, že teď, když musí čelit obyčejnému nepříteli a ne povýšeným a vzdorovitým ženám, má o to lepší náladu.

Ozval se bezvýrazný hlas sira Owaina, ostrý jako praskot větví.

„Proč neútočí?“ vykřikl. „Proč jen čekají nad našimi hlavami?“

„Mně je to jasné. Škoda o tom ztrácet slova. Cožpak nemají dobrý důvod k tomu, aby z nás měli strach?“ odpověděl sir Roger.

„Jakže?“ řekl jsem. „Je pravda, sire, že jsme Angličané. Nicméně ...“ Ohlédl jsem se na hrstku našich ubohých stanů rozestavených kolem pevnosti, na rozedrané vojáky, zčernalé kouřem, na ustrašené skupiny žen a starců, na fňukající děti: spatřil jsem dobytek, prasata, ovce, drůbež, které s kletbami na rtech hlídali nevolníci: spatřil jsem hrnce, v nichž pobublávala ovesná kaše k obědu. „... nicméně,“ pokračoval jsem, „v tuto chvíli se, pane, podobáme spíše Francouzům.“

Baron se usmál. „Co mohou vědět o Francouzích a Angličanech? Ostatně, můj otec bojoval u Bannockburnu, kde hrstka Skotů, bídne vyzbrojených několika píkami, prolomila útok jezdeckva Edwarda II. Wersgorixané o nás vědí jen to, že jsme se tu náhle zčista jasná objevili a že se nám – pokud je Branitharovo vychloubání pravdivé – povedlo to, co až dosud nikdo nedokázal: dobyli jsme jednu z jejich

pevností. Vy také, kdybyste byl jejich vrchní velitel, byste postupoval s obezřetností.“

Mezi jezdci se ozval hlučný smích, ten pak přeskočil na pěšáky a za chvíli se chechtotem otrásal celý tábor. Bylo vidět, jak zajatí nepřátelé, slyšíc tyto kruté zvuky, se chvějí a tisknou jeden k druhému.

Když pak vyšlo slunce, několik wersgorixanských lodí pomalu a s velkou opatrností přistálo asi míli od nás. Nestříleli jsme na ně. To je povzbudilo, vyšli z nich vojáci a ihned se pustili do budování válečných staveb.

„Vy jim dovolíte, aby si tu před našima očima postavili hrad?“ zvolal Tomáš Bullard.

„Budou-li se cítit v bezpečí, hned tak na nás ne-zaútočí,“ odpověděl baron. „Chci, aby naprosto jasně pochopili, že chceme vyjednávat.“ Jeho úsměv zhořkl. „Uvědomte si, přátelé, že naší nejlepší zbraní jsou slova.“

Wersgorixané brzy poté přistáli s mnoha dalšími loděmi, které vytvořily kruh připomínající velké menhiry, jež před potopou vztyčovali obří po celé Anglii. Zřídili tábor chráněný téměř nepostřehnutelným

chvěním zvláštního silového pole. Střežily jej pohyblivé bombardy a ze vzduchu navíc válečné lodi, které se bez ustání vznášely nad našimi hlavami. Teprve, až toto vše zařídili, vyslali herolda.

Jeho zavalitá postava se k nám blížila přes louku se značnou dávkou odvahy, neboť si byl dobře vědom, že jej můžeme zabít. V ranním slunci se leskly jeho kovové šaty, viděli jsme však, že prázdné ruce drží doširoka rozevřené. Sir Roger mu vyšel osobně vstříc a já, šeptaje Otčenáš, ho na koni doprovázel.

Wersgorixan lehce ucouvl, když se k němu hrozivě přiblížil černý hřebec nesoucí v sedle železnou věž. Po chvíli se vzpamatoval a promluvil. „Budete-li se chovat rozumně, nezabiji vás a budeme si moci promluvit.“

Když jsem to neobratně přeložil, sir Roger se rozesmál. „Povězte mu,“ nařídil, „že ani já nepoužiji svého osobního vrhače blesků, i když je tak silný, že pokud on udělá rychlejší pohyb, zničí nejen jeho, ale i celý tábor.“

„Vy ale přece žádnou takovou zbraň při sobě nemáte, sire,“ protestoval jsem. „Tvrdit něco takového by nebylo čestné.“

„To, co jsem vám řekl, bratře Parvusi, přeložte věrně a své pocity si ponecháte pro sebe, jinak se přesvědčíte o tom, jaké dovedu, metatblesky.“

Poslechl jsem. V dalším textu vypouštím potíže, které mi činilo tlumočení. Měl jsem jen omezenou znalost wersgorixanského slovníku a opovažuji se říci, že má gramatika byla přímo groteskní. Každopádně jsem představoval toliko pergamen, na který obě mocnosti psaly slova, vymazávaly je a znovu zapisovaly. Neuběhla ani hodina a já už se cítil jako palimpsest.

Co všechno jsem jen musel říkat! Sira Rogera z Tournevillu, našeho milostivého chrabrého rytíře, si ctím nade vše. Když však beze studu mluvil o svých anglických državách – nejmenší z nich zahrnovala toliko tři planety, když vysvětloval, jak osobně hájil Roncevaux proti čtyřem miliónům nevěřících, když vyprávěl, jak na základě sázky samojediný dobyl Cařihradu a jak při návštěvě ve Francii na pozvání svého hostitele naplnil během jediného dne právo první noci nad dvěma sty vesničkami, a to se nezmiňuji o tisících dalších věcech, svíralo se mi hrdlo, a to prosím znám mnoho rytířských románů a životopisů svatých.

Jedinou útěchou pro mě bylo, že jen malá část z těchto nestydatých lží přežila jazyková úskalí: Wersgorixan (po několika pokusech nás ohromit) prostě pochopil, že má před sebou bytost, od které by se mohl učit a která jej co do chvástání kdykoli předčí.

Jménem svého pána nakonec souhlasil s příměřím a s tím, že se celá záležitost projedná v přístřešku, který bude vztyčen mezi oběma tábory.

„Tak vida!“ zvolal vesele sir Roger, když jsme se poklusem vraceli. „Nevedl jsem si špatně, co říkáte?“

„Vprav ...“ Zpomalil tempo a já to zkusil znovu. „Vpravdě, pane, Svatý Jiří, či spíše Svatý Dismas, patron zlodějů, nad vámi nejspíš – jak se obávám – držel ochranou ruku. Jenže ...“

„Copak?“ pravil, aby mě vybídl k hovoru. „Nebojte se a rcete, co máte na mysli, bratře Parvusi.“ A připojil pochvalu, kterou jsem si arci nezasloužil: „Často mě napadá, že na svých hubených ramenou

nosíte více rozumu než všichni moji velitelé dohromady.“

„Nuže, pane,“ osmělil jsem se, „pro tuto chvíli jste z nich vymámil ústupek. Jak jste předtím sám řekl, jsou opatrní a studují nás. Jak dlouho je však budeme moci podvádět? Je to rasa, která ovládá jiné už řadu staletí. Získali zajisté řadu zkušeností s mnoha jinými národy za nejrůznějších podmínek. Zjistí-li si, jak je nás málo, jaké máme zastaralé a nemoderní zbraně, uvědomí-li si, že na zemi nemáme kosmické lodice, protože jsme přiletěli na jejich lodi, odvodí si z toho brzy pravdu a zaútočí na nás s nepředstavitelnou silou.“

Sevřel rty a pohlédl ke stanu, který ukrýval jeho paní a děti.

„Zajisté,“ řekl. „Mohu toliko doufat, že je na určitou dobu zadržím.“

„A pak?“

„Nevím.“ Prudce se ke mně obrátil, jako divoký sokol, který se vrhá na svou oběť, a dodal: „Ale je to má věc, rozumíte? Považujte to za zpovědní tajemství. Roznese-li se mezi lidmi, že hrají na čas a nemám žádný plán ... je s námi amen.“

Přikývl jsem. Sir Roger pobídnul oře, rozjel se cvalem k táboru a nevázaně povykoval jako rozpustilý jinoch.

IX

Dlouho trvalo, než jsme se dočkali poledne na Tharixanu. Můj pán svolal velitelskou radu. Na lešení před ústřední budovou byl postaven velký stůl a každý se k němu mohl posadit.

„Z boží milosti jsme byli ušetřeni. Pro tuto chvíli jsme v bezpečí. Jak jste mohli vidět, požádal jsem, aby všechny přistály. Při vyjednávání se budu snažit získat co největší odklad. Příměří budeme muset co nejlépe využít. Zesílíme obranu. Prohledáme pevnost od půdy až do sklepa a shromáždíme mapy, knihy a všechny ostatní zdroje informací. Ti z našich lidí, kteří mají nadání pro mechaniku, prostudují a vyzkoušejí všechny stroje, které nalezneme, tak, abychom uměli vytvářet silové pole, létat a vůbec se vyrovnali našim nepřátelům. To vše je však nutno vykonávat skrytě, neb dozvědí-li se, že ještě o oněch přístrojích nic nevíme ...“ Sir Roger se usmál a přešel si prstem po hrdle.

Otec Šimon, náš kaplan, mírně zezelenal. „Nač to všechno?“ pravil slabým hlasem.

Sir Roger mu pokynul hlavou. „Pro vás mám také práci. Bratr Parvus mě bude muset doprovodit k Wersgorixanům jako tlumočník. Máme však vězně – Branithara – který mluví latinsky.“

„Nedá se říci, že mluví,“ přerušil jsem ho. „Skloňování mu jde mizerně a v této urozené společnosti ani nemíním popisovat, co dělá s nepravidelnými slovesy.“

„Jenže, dokud neovládne slušně angličtinu, bude s ním muset mluvit kněz. Bude nám muset vysvětlit, co nepochopí ti, kteří budou zkoumat ukořistěné stroje, a použijeme jej jako tlumočníka při výslechu wersgorixanských zajatců.“

„Bude souhlasit?“ ozval se otec Šimon. „Je to zatvrzelý pohan, synu, a pochybuji, že má duši. Ještě před několika dny, když jsme byli v lodi, jsem v naději, že oblomím to tvrdé srdce, vstoupil do jeho cely a začal mu číst Genesi od Adama a Evy. Nedostal jsem se ani k Jákobovi a zjistil jsem, že spí.“

„Přiveďte nám ho,“ rozkázal můj pán. „A najděte Jednookého Huberta. Povězte mu, ať si sebou vezme všechny své nástroje.“

Když jsme tak vystrašeně čekali a hovořili tichými hlasy, všiml si

Alfréd Edgarson, že jsem nápadně zticha. „No tak, bratře Parvusi, copak je?“ prohodil zvučně. „Čeho se obáváte vy, člověče Boží? Pokud jde o nás, povedeme-li si dobře, můžeme mít strach jenom z očištění. Potom se připojíme ke svatému Michalovi a budeme střežit brány Ráje. Co nám povíte?“

Hnusilo se mi brát jim odvalu a říci jim, na co jsem přišel, naléhali však, a tak jsem nakonec promluvil: „Běda, dobří přátelé, obávám se, že bude ještě hůř.“

„Jakže?“ vyštěkl sir Brian Fitz-William. „O co jde? Nefňukejte nám tedy!“

„Během cesty jsme neměřili čas nijak přesně,“ děl jsem potichu. „Přesýpací hodiny nejdou spolehlivě a od té doby, co jsme na téhle ďábelské planetě, je už vůbec neobracíme. Jak je zde vlastně den dlouhý? Kolik hodin je teď na Zemi?“

Sir Brian vypadal zmateně. „To tedy nevím, ale k čemu to je dobré?“

„Řekl bych, že jste si dal k snídani pořádné hovězí žebírko,“ řekl jsem mu. „Jste si jist, že není pátek?“

Vyděšeně na mě pohlédli vytřeštěnými očima.

„Jak zjistíme, že je neděle?“ zvolal jsem. „Může mi někdo říci, kdy začne advent? Kdy se máme postit? Kdy slavit Velikonoce? Když nad námi, aby už byl zmatek úplný, tančí dokonce dva měsíce?“

Tomáš Bullard si přikryl tvář dlaněmi. „Jsme ztraceni!“

Tu povstal sir Roger. „Ne!“ zvolal na své zhroucené velitele. „Nejsem sice kněz a zdaleka už ne svatý muž. Cožpak ale sám náš Pán neřekl, že bohoslužba byla stvořena pro člověka a ne člověk pro slavnost sobotní?“

Otec Šimon vypadal nejistě. „Za mimořádných okolností sice mohu udělit dispens, jenže nevím, kam až v tomto směru sahá moje pravomoc.“

„Mně se to nelíbí,“ bručel Bullard. „Připadá mi to jako znamení, že Bůh od nás odvrací svou tvář, když nám skrývá čas, v něm se máme postit a přijímat svátosti.“

Sir Roger zrudl jako kohoutí hřebínek. Chvilí mlčky seděl a hleděl, jak z jeho mužů vyprchává odvaha jako víno z rozbitého poháru. Pak se uklidnil, rozesmál se a vzkřikl: „Cožpak náš Pán nenařídil svým věrným, aby šli do celého světa, až kam jim síly stačí, šířili Jeho

slovo a že On bude s nimi provždycky? Vyžente z hlavy pochybnosti. Možná, že se za daných okolností dopouštíte lehkých hříčků. Je-li tomu tak, nesluší se muži, aby se pokorně plazil, ale aby svou chybu napravil. Na znak pokání budeme obětovat nákladné dary. A abychom tyto dary měli... máme na dosah ruky celé wersgorixanské císařství, které můžeme plnit a vydírat tak dlouho, dokud nás nepožádají o milost. Odtud plyne, že Bůh sám nám přikazuje vést tuto válku!“ Tasil meč, který zasvítíl v záři slunce, a podržel jej před sebou rukojetí vzhůru. „Při tomto meči, který jest odznakem i zbraní každého rytíře, jakož i znamením svatého Kříže, slibuji, že budu bojovat až do konce pro větší slávu boží!“

Vyhodil meč vzhůru a ten zazářil, jak se otáčel v protepleném vzduchu. Zachytil jej a zamával s ním, až vítr zahvízdal. „S touto zbraní zvítězím!“

Jeho velitelé mu slabě zatleskali. Jen zamračený Bullard se ani nepohnul. Sir Roger se k němu sklonil a já zaslechl, jak mu šeptá: „A na důkaz toho, že tento můj závěr je nezvratný, rozsekám na kousky každého, kdo by jej chtěl ještě zpochybňovat!“

Já ale shledal, že můj pán má svým neotesaným způsobem vlastně pravdu. Ve volných chvílích jsem později dal vhodnou formu správnému sylogismu pro jeho soud, teď jsem však byl silně potěšen a ostatní alespoň nepozbyli zmužilosti.

Jeden z ozbrojenců přivedl Branithara, který si nás vyzývavě měřil. „Buďte zdrav“, oslovil jej laskavě sir Roger mým prostřednictvím. „Budeme potřebovat vaši pomoc při výslechu zajatců a také k tomu, abyste nám vysvětlil činnost ukořistěných strojů.“

Wersgorixan se vztyčil v celé své válečnické pýše.

„Zbytečně naléháte“, odsekl. „Usekněte mi hlavu a skoncujeme to. Už jednou jsem se zmýlil při posuzování vašich schopností a zaplatilo to životem mnoho mých krajanů. Teď už zrazovat nebudu.“ Sir Roger pokývnul hlavou. „Čekal jsem, že takto odpovíte. Kde je ten Jednooký Hubert?“

„Zde jsem, pane, zde jsem. Starý dobrý Hubert už je tady“, a baronův kat s kulháním předstoupil, rovnaje si kapuci na hlavě. Hubeným loktem svíral sekyru, kolem boků měl obtočen provaz. „Byl jsem na procházce, sire, trhal jsem květiny pro svou nejmladší vnučku, sire.

Však jí znáte, je to ta hezounká dívenka s dlouhými zlatými lokýnkami a má tak ráda sedmikrásky. Doufal jsem, že některá z těch pohanských květin ji připomene naše drahé sedmikrásky z Lincolnshiru, uvil bych pak s ní věneček.“

„Mám pro vás práci,“ řekl sir Roger.

„A, výborně, sire. To je dobře, moc dobře.“ Stařík přivřel své jediné zhnisané oko, zamnul si ruce a ušklíbl se. „Mockrát děkuji, sire! Ne, že bych vás chtěl kritizovat, starý Hubert na to nemá právo a poníženě ví, kde je jeho místo, i když kat pánů z Tournevillu sloužil již vám, rytíři, a především vašemu otci a vašemu dědovi. Kdepak, sire, znám své místo a vážím si ho, jak nabádá Písmo svaté. Jenže, abych pravdu řekl, necháváte chudáka Huberta již drahnou dobu bez práce. Tak třeba váš otec, sire – totiž sir Raymond – říkali jsme mu Raymond Krvavá Ruka, jak ten dovedl ocenit mé řemeslo! Nebo jeho otec, váš dědeček, pane, totiž starý Nevil Lamželezo, na toho si také pamatuji, jeho rozsudky ctili ve třech hrabstvích! Za jeho života, sire, lidé věděli, kam patří, šlechtici vyhledávali mé služby a slušně platili: kdepak teď, teď z toho lidé vyvážnou s pokutou nebo pranýřem. Je to opravdu skandál.“

„Stačí,“ řekl sir Roger. „Tuhle modrokožec je umíněný. Dovedl byste jej přesvědčit?“

„Vida, sire, tak vida, vida!“ Hubert, unesen radostí, si olizoval bezzubé dásně. Obešel našeho hrdě vztyčeného a nehybného zajatce a pozorně si jej ze všech stran prohlédl.

„Vida, no to je věc, takže staré dobré časy se vrátily, no ba, no ba. Ať nebe požehná mému dobrotivému pánu! Všechny nástroje jsem ovšem s sebou nevzal, mám tu jen několik palečnic a pár kleští, mohu však za malou chvíli vyrobit kozlici. Kotlík na vřelý olej se tu jistě také najde. Já to za pošmourných studených plískanic vždycky říkám, sire, že není nad rozžhavené uhlí a pořádný hrnec vřelého oleje. To mi připomíná mého dobrotivého otce a vhání mi to dozajista slzu v oko, sire. Tak se na to podívejme, ták a ták a ták.“ A začal Branithara měřit svým provazem.

Wersgorixan vyděšeně couvl. To málo angličtiny, které ovládal, stačilo k tomu, aby pochopil, o čem je řeč. „To přece neuděláte!“ zařval. „Žádná civilizovaná bytost by se neodvážila. ...“

„Ukažte mi, prosím, ruku.“

Hubert vytáhl z rance palečnice a zkoušel, jak padnou na modré prsty. „Ano, ano, sednou jako ulité.“ Vybalil celou sadu nožů. „V létě, když kukačka zakuká,“ pískal si přitom.

Branithar ze sebe vysoukal slabým hlasem: „Jenže vy nejste civilizovaní.“ Málem se udusil, když zavrčel: „Dobrá, udělám, oč mě žádáte. Proklínám vás, vy stádo divokých hovad! Však přijde i můj den, až vás můj národ rozdrtí!“

„To zase tak nespěchá,“ ujistil jsem ho.

Sir Roger zářil. Pak jeho tvář znovu zesmutněla. Starý kat, hluchý jako poleno, se stále ještě přehraboval ve svých nástrojích. „Bratře, Parvusi,“ řekl mi můj pán, „mohl byste prosím informovat Huberta? Přiznávám, že já nemám to srdce mu to oznámit.“

Utěšil jsem ubohého staříka a slíbil mu, že pokud Branithar bude lhát nebo nám nebude čestně pomáhat, bude jej moci ztrestat. Spokojeně odkulhal vyrobit kozlici. Řekl jsem Branitharovu hlídači, aby Wersgorixana kolem něj několikrát provedl.

X

Konečně nastal čas schůzky. Vzhledem k tomu, že většina velitelů byla zaneprázdněna studiem ukořistěného materiálu, shromáždil sir Roger dvacetičlennou skupinu a přibral k ní i urozené dámy, vyzdobené nejkrásnějšími šperky. Doprovázelo nás také několik vojáků beze zbraní. Oděli jsme se do všelijak povypůjčovaných skvostných šatů.

Všichni jsme pak přes pole zamířili k jakési besídce ve tvaru pergoly, kterou během hodiny postavil wersgorixanský stroj na prostranství mezi oběma tábory. Byla vystavěna z materiálu perleťové barvy, který se zářivě leskl. Sir Roger pravil ke své paní: „Kdybych mohl postupovat jinak, zajisté bych vás nevystavoval takovému nebezpečství. Musíme však na ně zapůsobit naší silou a bohatstvím.“

Tvář lady Kateřiny se ani nepohnula, když se zadívala k nesmírně vysokým, ponurým věžím stojících lodí. „Nebudu ve větším nebezpečí, pane, než mé děti ve stanu.“

„Ve jménu božím!“ zasténal. „Udělal jsem chybu. Měl jsem raději nechat tu prokletou loď odletět, aby podala zprávu svému králi. Avšak budete mi to vyčítat po celý život?“

„Díky vám budeme žít jen krátce,“ pravila.

Nasupil se. „Při svatebním obřadu jste přísahala...“

„Jistě. Cožpak jsem svou přísahu porušila? Odepřela jsem vám kdy poslušnost?“ Tváře jí zaplály. „Jen Bůh však vládne mými city.“

„Nebudu vás již obtěžovat,“ odvětil pobouřeně.

Takto doslova jsem ten rozhovor ovšem neslyšel. Jeli před námi, jejich šarlatové pláště, péra na jeho přilbě i závoj na její kuželovité čapce vlály ve větru. Vypadali jako dokonalý rytíř se svou milovanou dámou. Uvedená slova tu však dodatečně dopisuji na základě nešťastných událostí, které byly jejich důsledkem.

Lady Kateřina, jsouc urozeného původu, dovedla opanovat své city a uchovat si dokonalé způsoby. Když jsme se zastavili před stavbou určenou k rozhovorům, prozrazovaly její jemné rysy toliko chladné pohrdání vůči společnému nepříteli. Podala siru Rogerovi ruku a s kočičí pružností sestoupila s koně. On ji zavedl ke dveřím poněkud

neobratně a zachmuřeně.

Uvnitř besídky, oddělené od okolí závěsy, stál kulatý stůl a u něj jakási kruhová lavice pokrytá polštáři. Polovinu kruhu obsadili wersgorixanští hodnostáři s neproniknutelnými plochými modrými obličejí. Přesto však jejich oči chvílemi nervózně těkaly. Měli na sobě tuniky z kovových kroužků a na nich bronzová označení svých hodností. Angličané, odění do hedvábí a kožešin, v botách z kordóbské kůže, v kabátcích s nabíranými rukávci s průramky, se špicemi bot ohnutými vzhůru, se svými zlatými řetězy a pštrosími péry zářili jako pávi na drůbežím dvorku. Tím více nepřítelé mátlá prostota mého mnišského úboru.

Zůstal jsem stát se zkříženýma rukama a řekl jsem wersgorixansky: „Dovolte mi, abych na potvrzení příměří a za úspěch našeho jednání odříkal jednou Pater noster.“

„Jednou co?“ zeptal se nepřátelský vůdce. Byl značně tělnatý, avšak pln důstojnosti a měl energickou tvář.

„Tiše prosím.“ Byl bych jim to rád vysvětlil, ale ten hrůzný jazyk neměl ani výraz pro modlitbu: už předtím jsem se na to Branithara ptal. „Pater noster, qui in coelis,“ začal jsem a všichni Angličané spolu se mnou poklekli.

Zaslechl jsem, jak jeden z Wersgorixanů tiše říká: „Vidíte, že to jsou barbaři, sám jsem vám to říkal. Tohle je nějaký pověřivý obřad.“

„Já bych si tím nebyl tak jist,“ odpověděl pochybovačně vůdce.

„Také Jairové z Body znají zaříká-vání, která jim umožňují psychickou integraci. Viděl jsem, že takto mohli dočasně zdvojnásobit svou sílu, zastavit krev, která jim vytékala z rány, či obejít se řadu dní beze spánku. Přes nervový systém vědomě ovládají vnitřní orgány... A přes veškerou propagandu, kterou jsme proti nim zaměřili, víme velmi dobře, že Jairové jsou po vědecké stránce stejně vyspělí jako my.“

Slyšel jsem tohle tajné domlouvání vcelku zřetelně, i když si, jak se zdálo, neuvědomovali, že bych je mohl poslouchat. Pak jsem si vzpomněl, že i Branithar mi připadá trochu nahluchlý. Bylo zřejmé, že Wersgorixané nemají tak jemný sluch jako lidé. Později jsem se dozvěděl, že je to způsobeno tím, že hustota vzduchu na jejich rodné planetě je o něco vyšší než na Zemi, a zvuky se tam proto ozývají s

větší silou. Vzduch na Tharixanu byl zhruba stejný jako v Anglii, a museli proto zvýšit hlas, aby se navzájem slyšeli.

V daném okamžiku jsem tuto zvláštnost přijal jako dar boží, nehloubal jsem nad ní, nepodivoval se, aniž o ní zpravil nepřítele.

„Amen,“ dodal jsem. Zasedli jsme kolem stolu.

Sir Roger se svými přísnými šedými očima zadíval na jejich vůdce. Byl to pohled jako rána dýkou. „Je mým partnerem při vyjednávání osoba sdostatek urozená?“ otázel se.

Přeložil jsem to. „Co rozumí tou urozeností,“ podivil se wersgorixansky vůdce. „Jsem guvernérem této planety a se mnou jsou tu hlavní důstojníci obranných pevností.“

„Chce tím říci,“ vysvětlil jsem, „zda váš původ je natolik vznešený, aby jej vyjednávání s vámi nezneuctilo.“

Byli čím dál ohromenější. Vysvětlil jsem pojem vznešeného původu, jak jsem mohl nejlépe: při mém omezeném slovníku to zdaleka nebylo nejpřesvědčivější. Nějakou dobu jsme tuto otázku přetřásali, až jeden z cizinců pravil ke svému vůdci:

„Už to asi chápu, grathe Hurugo. Dost možná, že o vzájemném křížení jedinců pro získávání určitých vlastností“ – použil zde mnoho nových slov, která překládám toliko na základě souvislostí – „vědí více než my a že je používají při zdokonalování své rasy. Celá jejich civilizace může být organizována vojenským způsobem a do jejich čela stavění pečlivě vypěstovaní a vybraní jedinci.“ Při tomto pomyšlení se otrásl. „A nechtějí samozřejmě ztrácet čas hovorem s bytostmi méně inteligentními.“

Jiný důstojník zvolal: „Ale ne, to je fantastické! Při žádném průzkumu jsme dosud nenarazili na ...“

„Zatím jsme prozkoumali jen nepatrnou část Via Galactea,“ odpověděl lord Huruga. „Dokud nezískáme úplnější informace, nemůžeme si dovolit je pokládat za něco méněcennějšího, než nám tu tvrdí.“

Spokojil jsem se s tím, že jsem seděl, naslouchal tomu, co si mezi sebou – jak se domnívali – potají šeptají a záhadně se na ně usmíval. Guvernér mi řekl: „V našem impériu neexistují pevné a neměnné hodnoty, každý má postavení, které je určeno schopnostmi. Já, Huruga, jsem nejvyšší vládce na Tharixanu.“

„Mohu tedy s vámi vyjednávat, jako kdybyste zastupoval svého císaře,“ pravil sir Roger mým prostřednictvím.

Přeložit slovo císař bylo pro mě poněkud obtížné. Wersgorixanské císařství se totiž nepodobalo ničemu, co známe od nás. Nejbohatší a nejvýznamnější osoby obývaly s družinami svých žoldnéřů rozsáhlá panství. Mezi sebou se dorozumívali přístroji, které přenášely zvuk na velkou vzdálenost, a navštěvovali s rychlými lodicemi létajícími vzduchem nebo vesmírnými koráby. Byli mezi nimi i další třídy, například válečníci, obchodníci, politikové. Nikdo však nebyl svým rodem

zařazen do určité třídy, v níž by měl zůstat po celý život. Podle zákona si byli všichni rovni, všichni mohli svobodně usilovat o získání bohatství a úradů. Dokonce už neuznávali ani rodinné svazky. Wersgorixané neměli příjmení. Rozlišovali se podle čísel zaznamenaných v ústřední kartotéce. Muži a ženy dokázali společně žít nanejvýš několik let. Děti posílali ve velmi nízkém věku do škol; zůstávaly v nich až do dospělosti, neboť rodiče je považovali spíše za přítěž než za požehnání.

A přece tento stát, který teoreticky měl být republikou svobodných občanů, v praxi představoval tu nejhorší tyranii, kterou od doby mrzkého Nerona svět poznal.

Wersgorixané neměli žádný zvláštní vztah k zemi, v níž se zrodili: neuznávali rodinná pouta a neměli ani smysl pro povinnost. Výsledkem toho bylo, že mezi Wersgorixany a všemocnou ústřední vládou neexistoval žádný mezičlánek. Když se v Anglii král Jan stal přesprávně domýšlivý, narazil na prastaré zákony a na soukromé lokální zájmy: baroni jej přinutili k po-volnosti a rozšířili tak svobodu, již se odedávna těšili všichni Angličané. Wersgorixané byli národem příživníků, neschopných protestovat proti jakémukoli nařízení. Povyšování podle zásluh ve skutečnosti znamenalo povyšování podle toho, jaký prospěch to přinese císařským ministrům.

To však již přesprávně odbočuji, což jest jeden z mých špatných návyků, za které je můj arcibiskup nucen mě často kárati. Vraťme se tedy do toho dne, kdy jsme zasedli k jednání do perlet'ové besídky. Huruga na nás pohlédl svýma strašnýma očima a řekl: „Zdá se, že se vyskytujete ve dvou formách: jsou to dva různé druhy?“

„Ne,“ řekl jeden z jeho důstojníků, „jsou zřejmě dvoupohlavní. A jak je vidět, jsou to savci.“

„Á, ovšem.“ Huruga se zadíval na dámské toalety na druhé straně stolu: podle nestydaté poslední módy měly hluboké výstřihy. „Ano, vidím.“

Když jsem to přeložil siru Rogerovi, pravil: „Vysvětli jim, když už jsou tak zvědaví, že naše dámy dovedou vládnout mečem po boku mužů.“

„Ach tak!“ zaútočil hned Huruga, „Slovo meč označuje nějakou sečnou zbraň?“

Nebylo kdy, abych se mohl poradil se svým pánem. Krátce jsem se v duchu pomodlil, abych zůstal pevný a odvětil jsem: „Ano, jistě jste si jich všimli u našich mužů v táboře. Jsou to nejlepší zbraně pro boj muže proti muži. Zeptejte se jen uprchlíků z ganturathské posádky.“

„Ehm, hm ... ano.“ Jeden z Wersgorixanů se zatvářil výbojně. „Tuhle bojovou taktiku už několik století nepoužíváme, grathe Hurugo. Nebylo jí zapotřebí. Vzpomínám si však na jeden pohraniční incident s Jairy. Stalo se to na Ulozu IV a použili tenkrát dlouhé nože: následky byly strašlivé.“

„V některých případech, jak vidím, ano.“ Huruga se zamračil. „Jenže tihle útočníci jezdí na živých zvířatech.“

„Nepotřebují vůbec palivo, grathe, stačí jim rostlinstvo.“

„Jsou ale zranitelní tepelnými paprsky i olovem. A mávají zbraněmi, které zřejmě patří do prehistorické minulosti. Nepřiletěli na svých lodích, ale na naší.“ Přestal šeptat a oslovil mě:

„V pořádku, ztratili jsme už dost času. Ustupte a udělejte, co vám nařídíme nebo vás všechny zničíme.“

Přeložil jsem to. „Silové pole nás ochrání před vašimi ohnivými zbraněmi,“ řekl sir Roger. „Chcete-li na nás zaútočit po zemi, nedopadne to pro vás dobře.“

Huruga znachověl. „Myslíte, že silové pole zadrží výbušné střely?“ zařval. „Stačí vypustit jednu, nechat ji vybuchnout uprostřed vašeho tábora a zničí vás všechny do jednoho!“

Sir Roger nebyl zdaleka tak zmaten jako já. „O těch výbušných zbraních jsme už slyšeli,“ řekl ke mě. „Pokoušejí se nám pochopitelně nahnat strach. Jedna rána přece nemůže stačit! Žádná

lod' by neunesla tolik střelného prachu. Má mě snad za pitomce nebo chrapouna, který věří každé povídačce? Připouštím ovšem, že by na náš tábor mohl vystřelit několik výbušných granátů.“

„Co mu tedy mám říci?“ zeptal jsem se ustrašeně.

Baronovi zajiskřilo v očích. „Přeložte mu tohle, bratře Parvusi, ale přesně: Z naší strany jsme dosud nepoužili zbraní téhož druhu, neboť jsme vás nechtěli vyhladit, ale s vámi vyjednávat. Trváte-li přesto na bombardování, prosím, jen si poslužte. Naše obranná opatření zmaří vaše plány. Uvědomte si ale, že wersgorixanské zajatce nikam neukryjeme!“

Viděl jsem, že tato hrozba jimi otrásla. Tyhle nelítostné bytosti nedovedly jen tak bez milosti zabít několik stovek svých krajanů. Naše rukojmí jejich útok asi nadlouho nezadrží, můžeme je však využít k vyjednávání a k získání času. Byl jsem ostatně zvědav, jak tohoto času využijeme, kromě toho, že své duše připravíme na smrt.

„Já jsem přece,“ opáčil Huruga hrubě, „vůbec netvrdil, že bych vás nechtěl vyslechnout. A ještě jste nám ani nepověděli, proč jste sem vtrhli takovým způsobem a bez nejmenšího důvodu.“

„Vy jste na nás zaútočili první, aniž my bychom vám jakkoli škodili,“ opáčil sir Roger. „V Anglii nás žádný pes nekousne dvakrát. Poslal mě můj král, abych vám dal za vyučenou.“

Huruga: „V jediné lodi? Která vám navíc ani nepatří?“

Sir Roger: „Nebereme s sebou nikdy víc, než co potřebujeme.“

Huruga: „Řekněte mi tedy, co vlastně chcete?“

Sir Roger: „Vaše císařství se musí podrobit mému
nejmocnějšímu vladaři, králi Anglie, Irska, Wallesu a Francie.“

Huruga: „Mluvte prosím vážně.“

Sir Roger: „Prohlašuji, že mluvím naprosto vážně. Abych však zamezil dalšímu přelévání krve, jsem ochoten náš spor vyřešit tak, že vyzvu na souboj kteréhokoli rytíře, jehož vyvolíte, se zbraněmi podle vašeho přání. A Bůh ať ochrání spravedlivého!“

Huruga: „To jste všichni utekli z bláznince?“

Sir Roger: „Uvědomte si naše postavení. Znenadání jsme objevili vaši pohanskou říši, která vyvinula zbraně a umění podobné našim, ale ne tak dokonalé. Mohli byste nám škodit, pronásledovat naše lodi, konat loupežné výpravy proti našim hůře chráněným planetám.

Byli bychom pak nuceni vás vyhladit: my jsme ale plni milosrdenství a vůbec by nás to netěšilo. Jediná rozumná věc tedy je, že přijmeme váš slib poddanství.“

Huruga: „A vy se skutečně domníváte, že hrstka vašich mužů na koních, mávajících meči ...“ Na tomto místě se zakuckal, načež se znovu obrátil ke svým důstojníkům. „Ach, ta prokletá jazyková bariéra!“ naříkal. „Nikdy si nejsem jist, zda jsem jim správně porozuměl. Předpokládám, že by to přece jen mohla být trestná výprava. Z důvodu vojenského utajení použili jednu z našich lodí a své účinnější zbraně si ponechávají v záloze. Zní to nesmyslně, není to ale o nic nesmyslnější, než když mi ten barbar naprosto chladnokrevně tvrdí – mně, představiteli nejmocnější známé říše v galaxii – že se mu máme vzdát a zřít se své samostatnosti. Jenže, co když se jen tak chvástají? Možná také, že jsme jejich požadavek špatně pochopili ... třeba jsme si o nich udělali nesprávné mínění a bude to pro nás mít závažné důsledky. Jaký je váš názor?“

Mezitím jsem řekl siru Rogerovi: „To jistě nemyslíte vážně, pane, to, co říkáte, není-liž pravda?“

Lady Kateřina se nezdržela a pravila: „A proč ne?“

„Ne.“ Baron zavrtěl hlavou. „Ovšem, že ne. Co by dělal král Edward se všemi těmi divokými modrokožci? Stačí mu Irové. Ne, doufám jen, že s nimi budu moci uzavřít dohodu. Že z nich vymámím určité záruky, že slíbí, že už na Zemi nebudou útočit a že nám předají pár truhlic zlata.“

„A průvodce na zpáteční cestu,“ dodal jsem temně.

„Tuto otázku necháme na později,“ odvětil suše. „Na to teď není čas. Nemůžeme přece před nepřitelem přiznat, že jsme jako ty děti, co zabloudily v lese.“

Huruga nás oslovil: „Pochopte prosím, domnívám se, že vaše požadavky jsou nerozumné. Kdybyste však mohli prokázat, že vaše království stojí za to, bude pro našeho císaře zajisté potěšením přijmout velvyslance vašeho krále.“

Sir Roger zívnuł a unyle pravil: „Ty urážky si nechte. Můj vladař snad také přijme vašeho vyslance, ale jen tehdy, přistoupí-li tento na pravou víru.“

„Co je to ta vaše víra?“ zeptal se Huruga.

„Pravé vyznání, jak jinak,“ řekl jsem. „Pravda o Tom, který je zdrojem vši moudrosti a veškeré ctnosti. O Tom, jehož poníženě prosíme, aby nás vyzvedl.“

„O čem to jen mluví, grathe?“ řekl tiše jeden důstojník.

„Nevím,“ odpověděl tiše Huruga. „Ti Angličané snad mají nějaký obrovský počítací stroj, jemuž předkládají k rozhodnutí všechny důležité otázky... kdo ví? Jak by se to jen dalo interpretovat? Zkusíme naše jednání ještě trochu protáhnout. Pozorujme je, dívejme se, jak se chovají, a vyhodnoťme pak naše poznatky.“

„A vyšleme naléhavou zprávu na Wersgorixan!“

„Zbláznil jste se? Teď ještě ne, počkáme až na další vývoj událostí. Chtěl byste snad, aby se centrální úřad domníval, že si nedovedeme poradit s vlastními problémy? Dovedete si představit, jaký důsledek by mělo pro náš postup, kdyby ti lidé byli jen barbarští piráti a my si zavolali na pomoc celé loďstvo?“

Huruga se ke mně obrátil a hlasitě řekl: „Tu záležitost můžeme podrobně projednat později. Odročme náš rozhovor na zítřek: do té doby snad vymyslíme nějaké východisko z této situace.“

Sir Roger byl nesmírně rozradostněn. „Domluvme se nicméně na podmínkách příměří,“ poznamenal.

S každou další hodinou jsem mluvil wersgorixanským jazykem čím dál tím lépe, a brzy jsem proto pochopil, že měli o příměří jiné představy než my. Jejich neukojitelný hlad po nových územích, který z nich udělal nepřátele všech ostatních národů, jim bránil se místopřísežně svazovat s kýmkoli, kdo neměl ocas ani modrou barvu kůže.

K příměří jsme tedy neuzavřeli žádnou formální dohodu, toliko jsme dočasně schválili status quo tak, jak vyhovoval oběma protivným stranám. Prohlásili, že nepovažují za vhodné ani výhodné na nás v dané chvíli střílet, i když vyvedeme své krávy na pastvu mimo silové pole. Tyto podmínky zůstanou v platnosti tak dlouho, dokud se my zdržíme útoku na ty Wersgorixany, kteří se budou pohybovat na nechráněném území. Z obavy před špionáží a bombardováním odmítala každá strana lety nepřátelských lodí na dohled od svého tábora a prohlásila, že bude střílet na každou startující loď. To bylo všechno. Pokud usoudí, že v jejich zájmu je tento stav věci porušit,

potom jej samozřejmě poruší. Naleznou-li způsob, jak nám uškodit, způsobí nám tolik ztrát, kolik jen budou moci a ani od nás nic jiného nečekají.

„Jsou silnější a tato dohoda je zvýhodňuje,“ řekl jsem lítostivě. „Máme tu všechny naše létající lodě. Nemůžeme ani skočit do vesmírných lodí a uprchnout. Vyrazili by na nás dříve, než bychom stačili utéci. Oni mají naproti tomu na planetě množství lodí, které mohou létat nízko nad obzorem a v příhodnou dobu na nás zaútočit.“

„Přesto však,“ namítl sir Roger, „má dohoda i jisté výhody. Nejsme zavázáni přísahou, nemusíme se na nic spoléhat ...“

„To vám jistě nesmírně vyhovuje,“ pravila polohlasem lady Kateřina. Zesinal, jedním skokem se zvedl, uklonil se Hurugovi a jako první se vydal zpět do tábora.

XI

Dlouhé odpoledne umožnilo našim lidem udělat znatelné pokroky. S Branitharovou pomocí, který jim radil nebo tlumočil pokyny zajatců, jež ovládali příslušné dovednosti, se Angličané brzy naučili zacházet s četnými přístroji. Cvičili se v řízení vesmírných lodí a malých létajících lodí, s nimiž se pohybovali jen několik palců nad zemí z obavy, aby si jich nepovšiml nepřítel a nezahájil palbu. Řídili také vozy bez koní, učili se používat přístroje pro přenos hlasu, zvětšovací přístroje a další tajemná zařízení. Učili se ovládat zbraně, které vrhaly oheň, kov nebo neviditelné omračující paprsky. Ostatní Angličané spolu se mnou zvládli práci s přístroji pro hovor na dálku, se zvětšujícími přístroji a. podobně, aniž bychom přirozeně měli nejmenší tušení, které tajemné vědy pomohly při jejich zhotovení. Jejich ovládání nám však připadalo nesmírně jednoduché. U nás na Zemi jsme sedlali zvířata, vyráběli jsme složité kuše a praky, stavěli plachetnice a konstruovali stroje, které umožňovaly lidskou silou zvedat těžké balvany. Zde stačilo otočit kolem či stlačit knoflík: ve srovnání se Zemí to nic nebylo. Jediná skutečná komplikace pro naše nevzdělané vojáky záležela v tom, že si museli zapamatovat, co znamenají znaky na různých indikátorech – což ale nebylo o nic obtížnější ani komplikovanější než heraldika, jejíž symboly přece dovedl každý mladík, který obdivoval naše hrdiny, podrobně vysvětlit.

Byl jsem jediný, kdo z nás dovedl číst wersgorixanské písmo, a prostudoval jsem proto listiny ukořistěné v kancelářích pevnosti. Sir Roger se mezitím radil se svými veliteli a řídil nejhlupejší poddané, ty, kteří se nebyli schopni naučit zacházet s novými zbraněmi: ti stavěli obranná zařízení. Pomalu nastal soumrak, slunce se v červánkách chýlilo k západu a nakonec zlatě zazářilo na pozadí temného nebe. Baron pro mě poslal, abych se dostavil na strategickou poradu.

Posadil jsem se a rozhlédl se po drsných tvářích s vpadlými lícemi. Všechny je oživovala nová naděje. Vyschlo mi v ústech. Všechny ty velitele jsem dobře znal.

A věděl jsem velmi dobře, co znamená jiskra v oku sira Rogera –

zatímco ti druzí pro nás chystali peklo!

„Zjistil jste, bratře Parvusi, jaké další hrady jsou rozmístěny na této planetě?“ zeptal se mě.

„Ano, sire,“ odpověděl jsem. „Jsou jenom tři, včetně Ganturathu.“

„To není možné!“ zvolal sir Owain Montbell. „Přece tu ti piráti nemohou být tak sami!“

„Zapomínáte, že to není samostatné království, ba ani léno. Všechny osoby přímo podléhají imperiální vládě. Pevnosti slouží toliko za příbytek policejních náčelníků, kteří udržují pořádek mezi obyvatelstvem a vybírají daně. Tyto pevnosti arci slouží i jako obranné body. Obsahují prostory pro velké vesmírné lodi a střeží je vojáci. Jenže Wersgorixané již spoustu let nemuseli svést jedinou skutečnou bitvu. Pouze zastrašovali a týrali bezbranné divochy. Ani jeden z ostatních národů, které cestují mezi hvězdami, se jim neodvážil otevřeně vyhlásit válku: čas od času jen docházelo na vzdálených planetách k šarvátkám, tot' vše. Ve světě, kde teď jsme, prostě tři pevnosti stačí.“

„Jak jsou velké?“ zeptal se se zájmem sir Roger.

„Na protější straně planety je Stularax, který je zhruba stejně velký jako Ganturath. Pak je zde hlavní pevnost Darova, kde sídlí prokonsul Huruga. Je mnohem větší a je daleko lépe opevněna. Domnívám se, že všechny lodi a veškeré vojsko, které máme před sebou, pochází právě odtamtud.“

„Kde je nejbližší svět osídlený modrokožci?“

„Podle knih, které jsem prostudoval, je vzdálen asi dvacet světelných let. Hlavní planeta Wersgorixan je mnohem dál, leží dokonce ve větší vzdálenosti než Země.“

„Přístroj pro dorozumívání na dálku však může okamžitě zpravit jejich císaře o tom, co se děje, je to tak?“ zeptal se kapitán Bullard.

„Nikoli,“ pravil jsem. „Pracuje pouze rychlostí světla, rychleji to nejde. Zprávy mezi hvězdami mohou přenášet pouze kosmické lodi, takže výstraha by dorazila na Wersgorixan až za několik týdnů. Huruga ji ostatně dosud neodeslal. Slyšel jsem, jak jednomu ze svých důstojníků říká, že tuto záležitost po určitý čas podrží v tajnosti.“

„Pochopitelně,“ děl sir Brian Fitz-William. „Vévoda nám bude chtít sám odplatit to, co jsme mu tady provedli, bude nás chtít rozdrtit

vlastními prostředky a teprve pak podá hlášení. Naprosto normální postup.“

„Pokud mu však způsobíme značné škody, požádá o pomoc,“ zaprorokoval si sir Owain.

„Přesně tak,“ souhlasil sir Roger. „A já se domnívám, že jsem přišel na to, jak mu zasadit pořádný úder.“

Tu jsem si uvědomil, že když mi pod vlivem temné předtuchy před chvílí vyschlo v ústech, bylo mé tušení správné.

„Jak bychom je mohli porazit?“ zeptal se Bullard. „Ve srovnání s tím, co vidím tamhle u nepřátelského tábora, máme jen velmi málo těch jejich pekelných zbraní. V případě potřeby by mohli bez velkých ztrát zničit všechny naše lodě.“

„Právě proto navrhuji uspořádat výpravu proti té malé pevnosti Stularaxu a získat tam další zbraně. Trochu tím také zvikláme Hurugovo sebevědomí.“

„Ledaže by to uspíšilo jejich útok.“

„To už je riziko, s nímž musíme počítat. Já se ostatně nového boje nebojím. Což nenahlížíte, že naši jedinou šancí je počínat si odvážně?“

Proti tomu protestoval jen málokdo. Sir Roger využil následujících hodin k tomu, aby své lidi co nejvíce povzbudil. Nakonec byli všichni znovu ochotni jej následovat. Sir Brian však rozumně namítl: „Jak tu výpravu chcete uskutečnit? Ten hrad leží mnoho mil odtud. Pokud odletíme z našeho tábora, začnou po nás střílet.“

Sir Owain zvedl ironicky obočí. „Že byste měl kouzelného oře?“ pravil s úsměvem siru Rogerovi.

„Ne, máme přec i jiná zvířata. Poslyšte...“

Baronovi lidé pracovali po celou noc. Jednu z menších vesmírných lodí podložili kulatinou, zapřáhli do ní voly a co nejtíšeji ji odtáhli. Aby skryli její jízdu přes otevřená pole, vyhnali vůkol ní veškerý dobytek na pastvu. Díky tmě a milosti boží se lest zdařila. Nakonec se dostala mezi vysoké stromy a skrylo ji hustě olistěné větvoví. Spolu s ní se jako stíny pohybovala i řada zvědů, kteří číhali na modré vojáky.

„Ti jsou zkušeni, jsou to naši nejlepší pytláci,“ podotkl Zrzavý John. Potom už práce nebyla tak nebezpečná, byla však namáhavější. Teprve za svítání se loď dostala do bezpečí mnoha mil od tábora, do takové vzdálenosti, že mohla odstartovat, aniž by byla spatřena, z Hurugova hlavního stanu.

Byla to největší z lodí, jež se daly takto jednoduše přemísťovat, současně však byla tak malá, že se ty nejstrašnější zbraně na ní nedaly dopravovat. Sir Roger nicméně po celý den zkoumal výbušné nálože, které sloužily jako střelivo pro děla jistého typu. Jeden ustrašený wersgorixanský inženýr mu vysvětlil, jak si počínat, aby vyšla rána. Těchto zařízení bylo na lodi několik – byl tu i rozložený katapult sestrojený našimi řemeslníky.

Všichni ti, kdož nebyli zaměstnání u lodi, zesilovali obranné stavby kolem našeho tábora. S rýči a lopatami se oháněly i ženy a děti. V blízkém lese se ozývalo bušení sekyr. Noc, již tak delší než na Zemi, nám při té vyčerpávající práci připadala nekonečná. Ustávali jsme jen proto, abychom ve spěchu pojedli kus chleba nebo si urvali chvíli spánku. Wersgorixané dobře viděli to naše hemžení – tomu se nedalo zabránit – my se však snažili zatajit, co vlastně děláme. Nechtěli jsme, aby přišli na to, že kolem celého Ganturathu zatloukáme kůly, děláme příkopy, pasti, rozmístíme španělské jezdce. Když se rozednilo, byly už naše stavby zakryty vysokou trávou.

Vítal jsem tu vyčerpávající práci, neb mi dávala zapomenout na mé vlastní obavy. Ve chvílích odpočinku se však k nim má mysl vracela, jako když se pes vrací ke své kosti. Zbláznil se snad sir Roger? Dopustil se tolika chyb! A přece jsem si na žádnou otázku nemohl odpovědět jinak než on.

Proč jsme ihned po dobytí Ganturathu neutekli a čekali na příchod Hurugy, který nás tu přibil k zemi? Protože jsme ztratili cestu zpět a bez pomoci schopných kosmických navigátorů jsme ji nebyli schopni nalézt (Pokud se nám ji vůbec kdy podaří objevit). Lepší bylo zemřít zde, než slepě bloudit mezi hvězdami, kde by nás naše nezkušenost zabila tak jako tak.

Sir Roger dosáhl příměří. Proč ho tedy narušoval útokem na Stularax? Protože bylo zřejmé, že příměří dlouho nepotrvá. Jakmile Huruga rozumně zváží to, co před sebou vidí, nahlédne bláhovost

našich požadavků a zničí nás. Jedině naše odvaha jej může zmást a vyvolat dojem, že jsme silnější než ve skutečnosti.

A pokud se přece jen rozhodne k boji, snad nám pomohou ty nové zbraně ukořistěné během výpravy.

Opravdu si však sir Roger myslí, že se tak nesmyslný plán může podařit? Na to mohl odpovědět jen Bůh a on sám. Věděl jsem, že musí improvizovat podle toho, jak se situace vyvíjí. Byl jako běžec, který klopýtnul a musí zrychlit, aby neupadl.

Běží však alespoň s celou slávou!

Tyto úvahy mě uklidnily. Svěřil jsem svůj osud nebesům a s klidným srdcem se chopil lopaty.

Těsně před rozedněním, když se mezi budovy, stany a bombardy s dlouhými hlavními vplížila ranní mlha, když nebe pronikl první sluneční paprsek, prohlížel sir Roger odcházející vojáky. Bylo jich dvacet: Zrzavý John se svými nejlepšími lučištníky, které vedl sir Owain. Bylo zvláštní, jak duch rytířův, často tak malomyslný, zahořel nadšením v okamžiku, kdy mu byla svěřena samostatná akce. Stál tu zahalen ve svém šarlatovém plášti, veselý jako dítě a poslouchal rozkazy.

„Projděte ve skrytu lesem až k lodi,“ řekl mu můj pán. „Vyčkejte poledne a pak odstartujte. Dovedete létat podle těchto skládacích map, že ano? Dobrá. Až se dostanete ke Stularaxu – poletíte-li rozumnou rychlostí, zabere vám to hodinu až dvě – přistaňte na místě, kde budete chráněni. Pomocí katapultu odpalte několik střel, které zničí vnější opevnění. Vystupte z lodi a dokud bude panovat zmatek, zaútočte na ně po zemi: vezměte ze zbrojnice všechno, co můžete a vraťte se. Bude-li zde klid, počkejte v lese. Bude-li zde zuřit boj, jednejte, jak uznáte za vhodné.“

„Udělám, co bude v mých silách, sire.“ Sir Owain mu stiskl ruku. Osud rozhodl, že se toto gesto již mezi nimi nemělo opakovat.

Stáli tu pod zamračeným nebem, když se ozval čísi hlas. „Počkejte.“ Všichni se obrátili k pevnostní budově, před níž byla, mlha o něco hustší a připomínala kouř. Vystoupila, z ní lady Kateřina.

„Právě jsem se dozvěděla, že odcházíte,“ pravila, k siru Owainovi. „Je to nutné – dvacet mužů proti celé pevnosti?“

„Dvacet mužů,“ uklonil se a jeho tvář ozářil úsměv jako vycházející

slunce – „já a vzpomínka na vás, paní.“

Její bledá tvář znachověla. Minula sira Rogera, který stál bez hnutí jako kámen, a přistoupila k mladému rytíři tak blízko, až mu mohla pohlédnout přímo do očí. Všichni viděli, že má zkrvavené ruce. Držela provazec.

„Dneska v noci, když už jsem nebyla s to uzvednout lopatu, jsem pomáhala, splétat tětivy luků,“ zašeptala. „Nemám pro vás jinou zástavu.“

Sir Owain ji převzal za hlubokého ticha. Vložil tětivu za svou drátěnou košili a políbil konečky prstů, plné ran. Vztyčil se, jeho velký plášť zavlál kolem něj a odvedl své muže k lesu.

Sir Roger se ani nepohnul. Lady Kateřina mu krátce pokývla. „A vy dnes nepochybně opět zasednete s Wersgorixany k jednomu stolu, abyste s nimi vyjednával?“ zeptala se jej.

Vzdálila se směrem ke stanu, který již spolu nesdíleli. Počkal, až zmizela v mlze, a pak odešel i on.

XII

Během dlouhého dopoledne si naši lidé dopřávali dobře zasloužený odpočinek. Dovedl jsem teď již dobře určovat wersgorixanský čas, nebyl jsem si však jist, jaký vztah je mezi zdejšími časovými jednotkami a pozemskými hodinami. V poledne jsem nasedl na svého komoně a odebral se za sirem Rogerem, abych jej doprovodil k vyjednávání. Byl sám. „Domníval jsem se, že nás bude alespoň dvacet,“ poznamenal jsem s tlukoucím srdcem.

Tvářil se uzavřeně. „Teď už je to zbytečné. Dozví-li se Huruga o naší výpravě, může schůzka pro nás špatně dopadnout. Je mi líto, že vás vystavuji nebezpečí.“

I mě to bylo líto, ztrácet čas sebelítostí však bylo zbytečné, když jsem jej mohl mnohem lépe využít odříkáváním růžence.

Za perleťově zbarvenými závěsy nás očekávali titíž wersgorixanští důstojníci. Při našem vstupu se Huruga zatvářil překvapeně.

„Kde jsou ostatní vyjednávající?“ zeptal se suše.

„Modlí se,“ odvětil jsem a nebyl jsem zajisté dalek od skutečnosti.

„Zase to slovo,“ zamručel jeden z modrokožců. „Co to jen může znamenat?“

„Tohle.“ Předvedl jsem jeho význam tak, že jsem se pomodlil Ave a popustit mezi prsty jednu kuličku ze svého růžence.

„Mám dojem, že to je nějaký mikropočítač,“ podotkl jeden Wersgorixan. „Nemusí být tak primitivní, jak se zdá.“

„Co ale může počítat?“ řekl polohlasně třetí a celý nesvůj vztyčil dlouhé uši.

Huruga na nás zlostně pohlédl. „Tak dost,“ pronesl úsečně. Pracovali jste celou noc kolem svého tábora. Připravujete-li nějakou lest...“

„Vy byste nám jistě také rádi nějakou uchystali,“ přerušil jsem jej svým nejlíbeznějším hlasem.

Taková nestoudnost mu, jak jsem doufal, vyrazila dech. Posadili jsme se.

Po chvíli přemítání Huruga zvolal.

„Promluvme si o vašich zajatcích. Odpovídám za bezpečí všech obyvatel této planety. Je naprosto vyloučeno, abych vyjednával s tvory, kteří drží Wersgorixany v zajetí. Prvním předpokladem všech

dalších rozhovorů je, že budou okamžitě propuštěni na svobodu.“

„Tak to už nemůžeme vyjednávat,“ řekl sir Roger mým prostřednictvím. „A přece nijak netoužím vás zničit.“

„Neodejete z tohoto místa dříve, dokud mi nevrátíte zajatce,“ řekl Huruga. Ztěžka jsem polkl. Chladně se usmál. „A pokud jste si s sebou přinesli něco takového, mám tu vojáky, kteří jsou připraveni zasáhnout.“ Sáhl pod tuniku a vytáhl ruční pušku metající olovo. Zíral jsem do ústí hlavně a málem se udusil.

Sir Roger zívł. Přeleštil si nehty o hedvábný rukávec. „Co říká?“ zeptal se.

Přeložil jsem mu to. „Zrada a proradnost,“ téměř jsem kvílel. „Žádný z nás přece neměl být ozbrojen.“

„Uvědomte si, že nikdo z nás nepřísahal, ani nic neslíbil. Nicméně povězte tomu zrádnému vévodovi, že jsem jeho kousek předvídal a že jsem dobře chráněn.“ Baron stiskl pečetící prsten na ruce a sevřel pěst. „Právě jsem nabil. Pokud z některého důvodu před vybitím rozevřu pěst, kámen vybuchne s takovou silou, že nás oba pošle až k nohám svatého Petra.“

Cvakaje zuby, přetlumočil jsem toto lživé sdělení. Huruga vyskočil. „Je to pravda?“ zařval.

„A-ano,“ pravil jsem. „Přísahám při Mohamedovi.“ Modří důstojníci se shlukli do těsné skupinky. Z jejich vzrušeného šepotu jsem usoudil, že je teoreticky možné, aby existovala bomba o velikosti kamenu na

prstenu. Žádný národ, který Wersgorixané znali, však nebyl schopen takovou nálož vyrobit.

Konečně znovu nastal klid. „Nuže,“ řekl Huruga, „dostali jsme se, jak se zdá, do slepé uličky. Dle mého mínění lžete, já však nemám v úmyslu vystavovat svůj život v nebezpečí.“ Vložil svou malou pušku zpět do tuniky. „Nicméně jistě chápete, že jsme v nemožné situaci. Nedonutím-li vás k propuštění vězňů, budu nucen o tom informovat Impérium na Wersgorixanu.“

„Vyvarujme se nerozvážností,“ opáčil sir Roger. „O rukojmí se staráme dobře. Můžete vyslat lékaře, aby pečovali o jejich zdraví. Nyní vás musíme požádat, abyste na znamení dobré vůle skryli všechny své zbraně. My bychom na oplátku postavili hlídky proti

Saracénům.“

„Proti komu?“ zeptal se Huruga a na kostnatém čele mu údivem naskočily vrásky.

„Saracénům. Pohanským pirátům. Ještě jste se s nimi nestřetli? Tomu mohu stěží uvěřit, protože se při svých výpravách odvažují velmi daleko. Saracénská loď může každým okamžikem zaútočit na vaši planetu, pálit a plnit.“

Huruga vyskočil. Vzal si stranou jednoho důstojníka a cosi mu zašeptal. Tentokrát jsem jejich hovor nezachytil. Důstojník rychle odešel.

„Povězte mi o tom něco bližšího,“ vyzval nás Huruga.

„S radostí.“ Baron se pohodlně opřel o opěradlo svého sedadla a zkřížil nohy. Takový klid bych jako on nikdy nebyl schopen předstírat. Pokud jsem to tak mohl odhadnout, měla by loď sira Owaina asi teď přistávat u Stularaxu: uvědomte si prosím, že náš rozhovor byl mnohem delší a pomalejší, než jak je zde vypsán, neboť jsem musel překládat, vysvětlovat některá chybně vyjádřená slova, hledat správné výrazy.

Přesto však sir Roger vykládal všechny ty své pohádky tak, jako kdyby měl spoustu času. Objasnil, že

my, Angličané, jsme na Wersgorixany zaútočili s takovou prudkostí proto, poněvadž jsme po jejich ne-vyprovokovaném útoku na nás dospěli k přesvědčení, že jsou novými spojenci Saracénů. Mezitím jsme si ale uvědomili, že tomu tak není a že by se časem Anglie s Wersgorixanem mohly dohodnout a spojit se proti společnému nepříteli...

Tryskem přiběhl modrý důstojník. Skrze závěs zakrývající dveře jsem spatřil, jak vojáci v nepřátelském táboře utíkají na svá místa: dolehlo k nám dunění strojů uváděných do chodu.

„Nuže?“ vyštěkl Huruga na svého podřízeného.

„Volali – přenosovým zařízením – spatřili velký záblesk – Stularax zničen – střela maximální síly,“ stačil dostat ze sebe udýchaný voják. Když jsem to siru Rogerovi přeložil, vyměnil si se mnou významný pohled. Stularax je tedy zničen? Naprosto rozbořen?

Naším úmyslem toliko bylo zmocnit se několika dalších zbraní, zejména lehkých a ručních pušek pro naše ozbrojence. Pokud se ale

všechno změnilo v dým...

Sir Roger si olízl vyschlé rty.

„Povězte mu, bratře Parvusi, že to nejspíše přistáli Saracéni.“

Jenže Huruga mi k tomu nedopřál času. Prsa se mu hněvivě vzedmula, jeho žluté oči krvavě zaplály, roztřásl se od hlavy k patám, vstal, vytáhl znovu ručnici a zařval:

„Tak už dost té komedie! Kdo sem ještě s vámi přiletěl? Kolik máte vesmírných lodí?“

Sir Roger uhlazeně a pomalu povstal. Čněl nad sporým Wersgorixanem jako dub nad keříkem vřesu. Usmál se, dotkl se úmyslně svého prstenu a řekl: „Nemůžete se dočkat, až zjistíte, jaký to má účinek? Raději se vrátím do svého tábora, kdež vyčkám, až se uklidníte.“

Ve svém neobratném a upachtěném překladu jsem tuto zdvořilost mohl vyjádřit jen s velkými obtížemi. Huruga nato divoce odsekl:

„Tak to ne, zůstanete tady!“

„Odcházím.“ Sir Roger zavrtěl krátce ostříhanou hlavou. „Ach ano, a pokud se z nějakého důvodu do tábora nevrátím, mají mí lidé rozkaz pobít všechny zajatce.“

Huruga mě vyslechl až do konce. S obdivuhodným sebeovládáním odvětil: „Dobrá, jděte. Jakmile se však dostanete do tábora, zaútočíme na vás. Nehodlám se dostat do pasti mezi vaším táborem a vašimi přáteli tam nahoře.“

„Máme rukojmí,“ připomněl mu sir Roger.

„Zaútočíme,“ opáčil Huruga umíněně. „Ovšem toliko pozemními silami – jednak abychom ušetřili zajatce, jednak proto, že vzdušné a vesmírné lodice odstartují a budou pronásledovat ty, co zaútočili na Stularax. Nehodlám ani použít vysoce účinných výbušných zbraní, abych nezabil zajatce. Avšak...“ Udeřil pěstí do stolu. „Nemáte-li mnohem silnější zbraně, než je v mé povědomosti, rozdrtíme vás jen naší početní převahou. Myslím, že nemáte ani jeden obrněný vůz, máte jen několik lehkých vozů ukořistěných v Ganturathu. A upozorňuji vás, že pokud tu bitvu některý z vašich lidí přežije, stane se naším zajatcem. Dotknete-li se byť i jediného wersgorixanského zajatce, vaši lidé zemřou a navíc velmi pomalu. Pokud vás, sire Rogere z Tournevillu, zajmeme živého, budete se na ně na všechny

dívat, jak umírají, a pak teprve zemřete vy sám.“

Baron poslouchal, jak mu ten proslov překládám. Rty v osmahlé tváři mu zbělely. „Takže to, bratře Parvusi,“ řekl poněkud slabším hlasem, „všechno nevyšlo tak dobře, jak jsem doufal – ale zase to nedopadlo tak špatně, jak jsem se obával. Povězte mu, že pokud nás opravdu nechá odejít živé a zdravé do tábora, pokud povede jen pozemní boj a nepoužije výbušných zbraní, nemusejí se rukojmí – kromě palby z jejich strany – ničeho obávat.“

A s úšklebkem dodal: „Ostatně, nikdy bych nebyl s to povraždit bezbranné zajatce. Ale to mu každopádně nepřekládejte.“

Když jsem přetlumočil toto prohlášení, Huruga s ledovým klidem pokýval hlavou. Poté jsme mohli, my dva ubozí smrtelníci, nasednout do sedel a vyrazit k táboru. Nechali jsme koně jít krokem, abychom prodloužili příměří a cítili o něco déle sluneční paprsky ve tváři.

„Co se to jen asi přihodilo u stularaxského hradu, sire?“ řekl jsem tiše.

„To nevím,“ pravil sir Roger. „Vsadil bych se však, že modrokožci říkali pravdu – i když to zní neuvěřitelně! – když tvrdili, že jediná jejich výbušná střela může zničit celý náš tábor. Zbraně, jichž jsme se chtěli zmocnit, se tedy vypařily. Mohu se jen modlit, aby výbuch nerozmetl i naše vojáky. Nám teď nezbývá, než se bránit.“

Zvedl hlavu, chráněnou přilbicí s vlajícími péry. Zády ke zdi vždy Angličané bojovali nejlépe.

XIII

Vrátili jsme se tedy do tábora a můj pán shromáždil všechny své lidi, jako kdyby po ničem jiném netoužil nežli po bitvě. Za velkého hřmotu, cinkotu zbraní a skřípění železa zaujali naši lidé bojová postavení.

Dovolte, abych vám nyní naši situaci popsal poněkud podrobněji. Ganturath byla malá pevnost, která nebyla vybudována tak, aby mohla vzdorovat mohutným bojovým úderům. Její spodní část, kterou jsme obsadili, tvořilo několik nízkých zděných budov uspořádaných do kruhu. Kolem tohoto kruhu byly skrytě rozmístěny palebné bombardy. Ty však byly uzpůsobeny tak, aby střílely do vzduchu na létající lodě, a pro tuto chvíli nám proto nebyly k užítku. Pod pevností se nalézalo celé bludiště chodeb a místností. Do nich jsme zavedli děti, staré lidi, zajatce a dobytek, který střežilo několik ozbrojených nevolníků. Mezi budovy jsme umístili některé starší osoby spolu s těmi, kteří sice nemohli bojovat, ale byli ještě čilí, ti se měli starat o raněné, roznášet pivo a i jinak všemožně pomáhat bojujícím.

Bojová linie se táhla na té straně pevnosti, jež byla přivrácena k wersgorixanskému táboru, a byla chráněna nízkým náspem zeminy, který jsme navršili během noci. Obránci byli vyzbrojeni píkami, holemi a sekýrami a v pravidelných intervalech jejich řadu zesilovaly skupinky lučištníků. Na obou křídlech stálo jezdeckto. Za nimi byli nejmladší ženy a jistý počet špatně vycvičených mužů, mezi něž jsme rozdělili těch několik málo zbraní střílejících olovo. Kvůli silovému poli se ohniva děla nedala použít.

Jeho bledá tepelná záře světélkovala všude kolem nás. Za námi se tyčil věkovitý les. Před námi se vlnila modravá tráva a svažovala se až na dno údolí, kde rostlo několik osamocených stromů, od pahorků v dáli se blížilo pár mraků. Celek se vyznačoval nezvyklou krásou pohádkové krajiny. Když jsem tak spolu s ostatními nevojáky uvnitř pevnosti připravoval obvazy, rozvažoval jsem, jak to, že v tak rozkošném království panuje ještě nenávist a smrt.

S rachotem nad námi přelétaly létající lodě a zmizely za wersgorixanským táborem. Než zmizely, naši dělostřelci jich pár

sestřelili.

Několik jich ještě zůstalo jako záloha v nepřátelském táboře a spolu s nimi i největší dopravní loď. Mne však v daném okamžiku více zajímalo to, co se dalo na zemi.

Postupoval k nám velký počet Wersgorixanů, vyzbrojených zbraněmi na metání olova s dlouhou hlavní. Zachovávali dokonalý pořádek. Nešli v sevřených řadách, nýbrž byli rozptýleni tak, jak to terén dovozoval. Některé z našich to uspokojilo, já ale věděl, že pro pozemní boj to je nejspíše jejich obvyklá taktika. Jakmile se bojuje rychle střílejícími puškami, nelze útočit v sevřených řadách. Účinnější je pokusit se raději vyřadit z činnosti nepřátelská děla.

K tomuto účelu používali speciálních strojů. Dopravili je pravděpodobně vzduchem z ústřední tvrze Darovy. Byly to dva druhy jakýchsi válečných vozidel bez koní. Nejvíce bylo lehkých otevřených vozů vyrobených z oceli, z nichž každý nesl čtyři vojáky a dvě rychle střílející zbraně. Jezdily úžasně rychle, byly velmi pohyblivé a připomínaly pavouky sekáče na čtyřech kolech. Když jsem spatřil, jak při rychlosti sto mil za hodinu se skřípěním poskakují po nerovném terénu, rychle jsem pochopil, jaký je jejich účel: daly se tak těžko zasáhnout, že se většina z nich mohla dostat až těsně k nepřátelským bombardám.

Tato malá vozidla, nicméně zůstala v zadní linii, aby mohla krýt wersgorixanskou pěchotu. V první bojové linii postupovaly těžké obrněné vozy. Ve srovnání se stejně mohutnými vzdušnými loděmi se tyto stroje pohybovaly pomalu – sotva rychleji než cválající kůň. Nejspíše to bylo dáno jejich velikostí – každý byl tak velký jako vesnická chalupa – a silným ocelovým pancířem, který, snad kromě přímého zásahu, odolával naprosto všemu. Z jejich vízek čnely bombardy, při pohybu skučely, zvedaly oblaka prachu a připomínaly draky. Napočítal jsem jich přes dvacet: masivní, nezranitelná vozidla byla roztažena v široké linii a neadržitelně postupovala, drtíce svými pohyblivými pásy vše, co jim přišlo do cesty. Tam, kudy prošla, se země a tráva měnily v kamenitou brázdu.

Vyprávěli mi, že jeden z našich krajanů, který se naučil obsluhovat děla na kolech vrhající výbušné střely, vyjel z řady a zamířil na jedno z nich. Tu k němu přispěchal sir Roger, od hlavy až k patě ve zbroji,

a převrátil jej svým kopím.

„Zadržte! Co to chcete dělat?“ vykřikl.

„Střílet, sire,“ odvětil udýchaně voják. „Vystřelme na ně dříve, než udělají průlom v naší zdi.“

„Kdybych si nebyl jist, že se o tyhle obrovské hlemýžďe dovedou postarat naši dobří lučištníci, sám bych nechal odpálit ty vaše roury,“ odpověděl můj pán. „Teď si vezměte svou píku a ustupte.“

Tato slova měla blahodárný účinek na ubožáky ozbrojené kopím, kteří stáli a představovali první cíl pro ty strašlivé střely. Sir Roger jim nehodlal vysvětlovat, že se (na základě toho, co se stalo ve Stularaxu) neodvažuje těchto výbušnin použít na tak krátkou vzdálenost – neb se obával, že bychom byli s nepřítelem současně zničeni my všichni. Mohl si zajisté uvědomit, že Wersgorixané musejí mít střely rozdílné síly, kdo však může myslet na všechno?

Ať tomu bylo jakkoli, řidiči těchto pohyblivých pevností byli nejspíše řádně zmateni, když viděli, že na ně nestřílíme. Co asi máme za lubem? uvažovali. Přišli na to, až když se první vozidlo převrátilo do našeho zamaskovaného příkopu.

Do pasti padla i dvě další a teprve pak ostatní pochopili, že to nejsou obyčejné přírodní překážky. Pomohli nám dozajista všichni naši svatí. Ve své nevědomosti jsme vykopali jámy stejně tak široké jako hluboké: z nich by se však tak silná vozidla mohla znovu vyjet, kdybychom do jam čistě ze zvyku nezatloukli velké dřevěné piloty, jako kdybychom očekávali, že se na ně nabodnou nějakí obrovití koně. Piloty se zachytily do pohyblivých pásů, které obepínaly kola strojů, a ta se brzy zastavila, zablokována dřevěnými odštěpky.

Další vozidlo se vyhnulo příkopu, který netvořil souvislou linii, blížilo se k předprsním. Rychle za sebou z něj vyletovaly výstřely, hledající cíl a vytukávající drobné jamky na našem náspu. „Bůh ochraňuj spravedlivého!“ zvolal sir Brian Fitz-Williams. Jeho kůň se vznesl z našich řad, těsně následován pultuctem dalších jezdců. Cválali v púlkruhu, těsně mimo dosah hlavní. Vozidlo těžce popojíždělo, snažilo se je pronásledovat a zasáhnout ze své nejmenší hlavní. Sir Brian je zavedl zamýšleným směrem, zatroubil na svůj válečný roh a vrátil se cvalem do skrytu, zatímco vozidlo padalo do jámy.

Bojové želvy couvly. Nevěděly, kde se uprostřed vysoké trávy nacházejí další obratně zamaskované pasti. Více vozidel tohoto druhu Wersgorixané na Tharixanu neměli, a nechtěli je proto lehkomyšlně vystavovat dalšímu nebezpečství. Přesto jsme se my, Angličané, chvěli obavou, že na nás znovu začnou postupovat. I jedině z nich, pokud by se dostalo za náš násep, by nás dokázalo všechny zničit.

Dle mého mínění měl Huruga přesto nařídit těžkým vozidlům, aby zaútočily, i když si nebyl jist, jak jsme silní a jaké vzdušné posily by nám mohly přijít na pomoc. Wersgorixanská taktika byla ve všech ohledech vpravdě žalostná. Na druhé straně je třeba si uvědomit, že na zemi nebojovali už velice dlouho. Dobývání zaostalých planet, to nebylo nic jiného než masakrování, a potyčky se soupeřícími hvězdnými rasami probíhaly většinou ve vzduchu.

Huruga, kterého sice odstrašily naše jámy, ale současně potěšil fakt, že jsme nepoužili dělostřelectvo slabé ráže, se rozhodl, že svá velká vozidla stáhne. Zřejmě chtěl nejprve najít cestu mezi pastmi a vyznačit průchody pro pozdější nasazení těžkých strojů.

Rozeběhli se tedy na nás modří vojáci, rozdělení clo malých čet, stěží viditelných ve vysoké trávě. Protože jsem se nacházel od bojové linie dosti vzdálen, spatřil jsem toliko čas od času záblesk přilbice a vrcholek kůlu, které tu a tam zasazovali, aby vyznačili bezpečnou cestu svým těžkým vozidlům. A přece jsem věděl, že jich je několik tisíc. Srdce mi silně bušilo v prsou a vyschlé hrdlo volalo po žejdlíku piva.

Před vojáky postupovaly velkou rychlostí lehké vozy. Některé spadly do jam a při té velké rychlosti byly zcela zničeny. Většina z nich se však řítily, přímo na kůly, které jsme zarazili do trávy poblíž předprsni, abychom odvrátili útok jezdeckva.

Pohybovaly se tak rychle, že toto obranné opatření pro ně bylo téměř stejně osudné jako pro koně. Spatřil jsem, jak se jeden vůz vzepjal, převrátil, dopadl na zem, dvakrát se odrazil do vzduchu a teprve pak se rozpadl na kousky. Viděl jsem, jak se jiný *nabodl*, vystříkla z něj tekutina, vybuchla a zahalila jej plameny. Viděl jsem, jak se třetí vůz točí, klouže a vráží do čtvrtého.

Řada dalších vozů se vyhnula zásekům a najela na železné bodce, jež

jsme rozmístili tu i tam. Ostré špice vnikly do měkkých prstenců obklopujících kola a již tam zůstaly. Po takové nehodě musel vůz, žalostně pokulhávaje, opustit bitevní pole.

V přístrojích pro hovor na dálku se nejspíše ozvaly rozkazy pronesené drsným wersgorixanským jazykem, neboť většina nepoškozených otevřených vozů přestala bezúčelně kroužit. Utvořily bojovou formaci a v poměrně značných rozestupech se krokem rozjely vpřed.

„Prásk!“ ozvaly se naše katapulty – „a bum!“ zaduněly naše balisty! Svorníky, kameny a hrnce vřelého oleje nelítostně přivítaly postupující vozy. Vyřadili jsme takto jen některé, jejich řada se však zavlnila, zaváhala a zpomalila.

Tehdy zaútočilo naše jezdecktvo.

Vprostřed bouře olova někteří naši jezdci zahynuli. Ke střetu s nepřítelem však nemuseli cválat dlouho. Z hořící trávy, zažehnuté našimi hrci s olejem, se rozšířil hustý dým, který znemožnil Wersgorixanům jakýkoli rozhled. Slyšel jsem cinkot železa a praskot, jak se kopí lámala o železné boky, boj jsem však pozorovat nemohl. Víím jen, že kopí nemohla vozy vážně poškodit. Přesto ale ohromila řidiče natolik, že se proti tomu, co pak následovalo, ani nepokoušeli bránit. Koně se vzpínali na zadních nohou, načež jejich kopyta dopadala a drtila tenké ocelové plechy: několik pořádných ran sekýrou, palcátem či mečem pak vyřídilo posádku. Někteří z mužů sira Rogera obratně používali malých ručních děl či malých granátů oválného tvaru, které po odtržení závlačky a hodu na cíl vybuchovaly a vrhaly kol sebe rozervané úlomky. Podobné zbraně samozřejmě měli i Wersgorixané, používali je však s mnohem menší rozhodností. Poslední vozy se daly zděšeně na útěk, zčerstva pronásledovány anglickými jezdci. „Vraťte se!“ řval sir Roger. Mával novým dřevcem, který mu právě podal jeho panoš. „Vraťte se, bídáci a mizerové! Zadržte a bojujte, podlí pohani!“ Byl na něj velkolepý pohled, kov se blyštěl, péra se vlnila, před sebou štít s erbem, pod sebou nepokojného černého hřebce! Wersgorixané však neměli rytířskou krev. Byli opatrnější a prozíravější než my. A také na to doplatili.

Bylo nezbytné, aby naši jezdci spěšně ustoupili, neb modří pěšáci se

ve velkém počtu hrnuli k útoku na naše předprsně. Brnění již nechránilo, představovalo naopak lesklý cíl. Sir Roger zadul na roh, odvedl své muže a ti se rozptýlili po pláni.

Wersgorixané vyrazili mohutný útočný pokřik a vrhli se na náš tábor. Ve strašlivém zmatku jsem slyšel, jak velitel lučičtíků rve rozkazy. Hned nato vzletělo k nebi hejno šedých husích brků, jako když zaduní vichřice.

S hrůzyplnými následky pak dopadaly mezi Wersgorixany. První hejno šípů ještě nedopadlo a druhé již bylo na cestě. Šíp vypuštěný s takovou silou projde tělem skrz naskrz, přičemž se jeho široká ostrá hlavice zbarví krví. Poté začali nejbližší útočníky kosit střelci z kuší: jejich střely vylétávaly sice pomaleji, ale o to s větší silou. Mám za to, že během těchto několika minut ztratili útočící Wersgorixané polovinu svých lidí.

Přesto však byli téměř tak umínění jako Angličané, a mnozí se proto dostali až k úpatí našeho náspu. Tam již stáli naši ozbrojenci, připraveni je uvítat. Také ženy střílely bez ustání a skolily mnoho nepřátel. Ti, kteří se přiblížili natolik, že se proti nim již pušek nedalo použít, museli čelit sekyrám, píkám, hákovnicím, palcátům, dýkám a šavlím.

Navzdory strašlivým ztrátám bylo Wersgorixanů stále ještě dvakrát až třikrát více než nás. Boj však nebyl rovnocenný, neb neměli brnění. Jejich jedinou zbraní pro boj muže proti muži byl nůž připevněný k ruční pušce, což z ní činilo jakousi prazvláštní píku. Používali také pušek jako hole. Někteří nesli pod paží zbraně střílející olovo a způsobili nám určité ztráty. Jenže, když při tom zmatku některý modrokožec vystřelil na některého Angličana, zpravidla jej – i ze dvou kroků – minul.

A než pak modrokožec stačil znovu vystřelit, onen Angličan jej rozťal halapartnou.

Jakmile se naše jezdeckto vrátilo, zaútočilo zezadu na wersgorixanskou pěchotu: nepřátelé padali jako podťaté stromy a to byl jejich konec. Jejich řady se rozložily a Wersgorixané se dali na útěk, ušlapávající v hrůze své vlastní druhy. Jezdci je s veselým pokřikem pronásledovali, jako kdyby štváli divou zvěř. Ve chvíli, kdy se dostatečně vzdálili, naši střelci znovu vystřelili z kuší.

Přesto jich však mnoho uniklo a nebylo probodeno oštěpem, neboť sir Roger spatřil, jak se směrem k nám znovu pomstychtivě valí ona těžká vozidla. Dal proto svým lidem pokyn k ústupu. Byl jsem v té chvíli z milosti boží zaměstnán ošetřováním raněných, kterých neustále přibývalo, a nepřežil jsem tudíž úzkost těch okamžiků, kdy si naši velitelé mysleli, že to přesto přese všechno s námi neblaze skončí. Útok Wersgorixanů totiž nebyl bez užitku, ukázal obrněným vozidlům, kudy se vyhnout našim zákopům. A tak se teď kovoví obři valili bitevním polem, jež se mezitím změnilo v načervenalé bláto, a my jsme nevěděli, jak je zastavit.

Tomáš Bullard, sedě na svém oři poblíž baronova praporce, svěsil ramena.

„Nu což,“ pronesl s povzdechem, „vzdorovali jsme jim, jakž bylo v našich silách. Kdo se teď ke mně připojí a ukáže jim, jak Angličané dovedou umírat?“

Vrásky v unavené tváři sira Rogera se prohloubily. „Čeká nás mnohem obtížnější úkol, přátelé,“ řekl. „Dokud nám kynula naděje na vítězství, bylo rozumné, že jsme riskovali své životy. Teď, když se blíží porážka, již nemáme práva žertovat se smrtí. Musíme žít – třeba i v otroctví, bude-li to nutné – aby naše ženy a děti nezůstaly opuštěny na tomto pekelném světě.“

„Můj Bože!“ zvolal sir Brian Fitz-William, „že byste byl takový zbabělec?“

Baronovy zorničky se zúžily. „Řekl jsem, že zůstanete zde.“

Když tu náhle ...! Sběhlo se to tak, jako kdyby Bůh sám přišel vysvobodit své vyznavače, to jest nás ubohé hříšníky! Z lesa vzdáleného několik mil vytrysklo namodralé bílé světlo, jasnější než blesk a takové intenzity, že těch několik mužů, kteří se do něj přímo zadívali, na několik hodin osleplo. Wersgorixanská armáda, k níž záblesk směřoval, byla krutě postižena. Poté se ozval takový rachot, že jezdci padali s koní a pěšáci byli smeteni k zemi. Následoval větrný poryv přinášející žár jako v peci, který odnesl naše stany jako cáry. Když skončilo to pustošivé běsnění, spatřili jsme, jak se do výšky zvedá mrak tvořený prachem a kouřem. Měl tvar jedovaté houby a tyčil se až do nebes. Uběhly dlouhé minuty, než začal ztrácet obrysy: oblaka nad ním na několik hodin zastavila svůj běh. Válečná

vozidla okamžitě přerušila svůj postup. Věděli mnohem lépe než my, co ten výbuch znamená. Byla to puma maximální síly, jejíž účinek vzniká destrukcí hmoty způsobem, který i dnes pokládám za bezbožný útok na dílo Stvořitele. Můj arcibiskup mi nicméně ocitoval několik úryvků Písma, jež dosvědčily, že k dobré věci a správnému zisku jest každý prostředek povolen.

Tato první puma ostatně nebyla zdaleka největší svého druhu. Ničila sice vše, ale toliko v okruhu půl míle a vyvíjela poměrně málo jedovatých zplodin, jež doprovázejí výbuchy tohoto typu. Navíc byla odpálena dosti daleko od bitevního pole tak, aby nikomu neuškodila. Wersgorixany však postavila před kruté dilema. Kdyby ke zničení a dobytí našeho tábora použili stejných zbraní, mohli se nadít, že se na ně sesype celé krupobití smrtonosných úderů. Ukrytá bombardy by pak již totiž nemusela šetřit Ganturath. Museli proto svůj útok přerušit a nejprve najít a zničit toho nového nepřitele.

Jejich válečná vozidla se dala těžce na ústup. Většina létajících lodí, které až dosud byly ponechány v záloze, se vznesla do vzduchu a rozptýlila se, hledající místo, odkud byla puma odpálena. Při tomto pátrání používali přístroje, do něhož (jak jsme se dozvěděli po prostudování listin uložených v Ganturathu) byly soustředěny stejné síly, jakéž se vyskytují v magnetovci. Pomocí sil, jimž nerozumím a jimž ani porozumět netoužím, věda, že by tato znalost nijak nepříspěla k mé spáse, neb se blíží kacířství a černé magii, dovedl tento přístroj nacházet velké kovové předměty. Mohutné dělo, schopné vystřelovat pumy takové ráže, proto mohla objevit kterákoli létající loď na vzdálenost jedné míle od místa, kde bylo ukryto.

A přece žádné dělo nenašli. Po hodině plné napětí, během níž jsme my, Angličané, bděli a modlili se, sir Roger vydechl úlevou.

„Nechci vypadat jako nevděčník,“ řekl, „domnívám se však, že nám Bůh nepomohl přímo, ale spíše prostřednictvím sira Owaina. Jeho skupinu nejspíš najdeme někde v lese, i když se to nepřátelským létajícím strojům nepodařilo. Otče Šimone, vy asi víte, kdo jsou nejlepší pytláci ve vaší farnosti...“

„Ó, můj synu!“ zvolal kaplan.

Sir Roger se potutelně usmál.

„Nechci, abyste prozrazoval zpovědní tajemství. Žádám vás jen,

abyste vybral několik – povězme – obratných lesáků, kteří by se dokázali odplížit travou až k lesu. Povězte jim, ať najdou, kde se skrývá sir Owain, a sdělí mu, ať střílí teprve tehdy, až mu dám rozkaz. Nemusíte mi říkat, koho jste vybral, otče.“

„V tom případě se stane, jak žádáte, synu.“ Kněz si mě vzal stranou a požádal mě, abych šel poskytnout duchovní útěchu raněným a malomyslným, a stal se tak jeho locum tenens, zatímco on povede svou skupinku zvěďů směrem k lesu.

Můj pán mi však dal jiný úkol. Pod bílou korouhví jsme on, jeho panoš a já zamířili k wersgorixanskému táboru. Předpokládali jsme, že nepřítel bude natolik inteligentní, že tento symbol pochopí, i když jej třeba při vyjednávání nepoužívá.

Bylo tomu tak. Na otevřeném voze nám vyjel vstříc sám Huruga. Modré tváře měl propadlé a ruce se mu třáslý.

„Jdu vás vybídnout ke kapitulaci,“ řekl mu baron. „Přestaňte mě nutit zabíjet vaše ubohé, nevědomé poddané. Slibuji vám, že se jim dostane spravedlivého zacházení a že budou moci napsat domů žádosti o výkupné.“

„Já že bych se měl vzdát barbarům, jako jste vy?“ vykřikl Wersgorixan chraplavě. „Jenom proto, že máte to zatracené dělo, které se nedá odhalit? To tedy ne!“ Krátce se odmlčel. „Ale abych se vás zbavil, dovoluji vám odletět ve vesmírných lodích, jichž jste se zmocnili.“

„Sire,“ pravil jsem udýchaně poté, co jsem přeložil tuto nabídku, „že bychom už konečně měli vyhráno?“

„Ovšem, že ne,“ odpověděl sir Roger. „Uvědomte si, že neumíme najít cestu zpět. A požádat o zkušeného navigátora, který by nám pomohl, dosud nemůžeme, neboť bychom prozradili naši slabou stránku a vystavili bychom se dalším útokům. Avšak, i kdyby se nám podařilo vrátit se zpět do vlasti, mohli by v tomhle hnízdě d'áblů nerušené dál kout pikle a připravovat další útok proti Anglii. Kdepak, obávám se, že ten, kdo jede na tygru ...“

S těžkým srdcem jsem tedy musel modrému šlechtici sdělit, že chceme mnohem více než ty jeho ubohé, zastaralé vesmírné lodice a pokud se nevzdá, budeme nuceni jeho zemi zpustošit. V odpověď Huruga toliko zamručel a odjel do svého tábora.

My se vrátili k našim lidem. Brzy nato předstoupil Zrzavý John Hameward, který cestou k nám potkal skupinu otce Šimona.

„Odletěli jsme, sire, aniž jsme se skrývali, k zámku jménem Stularax,“ vyprávěl. „Cestou jsme potkávali další vzdušné lodice, žádná nás ale nezastavila, neb nás pokládali za své. Byli jsme si však vědomi toho, že pevnostní hlídky by nás jen tak beze všeho nenechaly přistát. Přistáli jsme tudíž v lese několik mil od pevnosti. Postavili jsme prak a umístili do něj jeden z těch výbušných granátů. Sir Owain předpokládal, že k rozboření vnějšího opevnění jich budeme muset vystřelit několik. Poté bychom zaútočili pěšky a nechali u praku družstvo, jež by ostřelovalo vnitřní zdi. Domnívali jsme se, že posádka vytrhne a začne všude pátrat po našem stroji, že přitom budeme moci vklouznout dovnitř, zabít strážce ponechané v pevnosti, nabrat si z jejich zbrojnice vše, co dokážeme unést, a vrátit se k naší lodi.“

Zde bych snad měl blíže vysvětlit, co to jest prak, protože jde o zbraň, která od té doby upadla v zapomenutí. Je to sice nejjednodušší, přesto však z mnoha hledisek nejúčinnější oblévací stroj. Je v podstatě tvořen velkou pákou, která se volně otáčí na čepu. Na konci mnohem delšího ramene páky je připevněn jakýsi kbelík, do něhož se vkládá střela, kratší rameno je zatíženo kamenem, vázícím začasť i několik tun, po naplnění kbelíku je kámen vyzdvížen kladkou či rumpálem. Poté se zátěž uvolní a po jejím dopadu se další rameno páky vymrští, jako kdyby šlo o obrovský luk. „Ty granáty se nám moc nezdály,“ přiznal Zrzavý John. „Vážily, ubožácci, ani ne pět liber. Tak jsme tedy postavili prak tak, aby doletěly na vzdálenost několika mil. Co udělají po dopadu? Vybuchnou jako přetopený hrnec? Při obléhání francouzských měst jsem viděl v činnosti opravdové praky. Vrhaly skály vážící jednu i dvě tuny i chcíplého koně. Co naplat, povídám, rozkaz je rozkaz. Sám jsem tedy podle pokynů připravil ten malý granát a šup, odpálili jsme ho na pevnost. Prásk! Jako kdyby vybuchl celý svět, abych tak řekl. Musím přiznat, že to bylo mnohem lepší, než metat koňské mrtvoly.“

Zvětšujícími skly jsme spatřili, že zámek je zcela zpusťošen, srovnán se zemí. Nestálo to ani zato jít ho vyplnit. Pro jistotu jsme na něj

odpálili ještě několik granátů. Ted' už z něj nezbylo nic než velká díra, hladká jako sklo. Sir Owain je toho názoru, že máme po ruce zbraň mnohem užitečnější než cokoli, co bychom mohli odnést z pevnosti a já bych řekl, že má pravdu. Odletěli jsme, přistáli v lese několik mil odtud, vytáhli jsme a smontovali prak. To nás tak zdrželo, sire. Když sir Owain z výšky spatřil, co se tu děje, dal vystřelit jeden granát, jen aby trochu nahnal nepříteli strach. Ted' jich můžeme na Wersgorixany odpálit, kolik jen budete chtít, sire.“

„Kde je ale loď?“ zeptal se sir Roger. „Nepřítel má přístroje, jimiž dokáže vyčmuchat kov. Váš prak v lese nenašli, protože je ze dřeva, mohli však najít úkryt vaší létající lodi.“

„Ó, to je velice prosté, sire.“ Zrzavý John se zešíroka zašklebil. „Sir Owain létá s lodí tamhle nahoře mezi ostatními lodicemi. Kdo by ji v tom množství dokázal rozeznat?“

Sir Roger se hlučně rozesmál. „Propásli jste sice slavnou bitvu,“ řekl, „můžete však zažehnout veselý táborák a pohřební hranici. Vraťte se ke svým lidem a povězte jim, že mohou začít bombardovat nepřátelský tábor.“

V předem domluveném okamžiku, který nám ukázaly wersgorixanské přístroje na měření času, jsme se uchýlili pod zem. A i tam jsme cítili, jak se země otřásá, a slyšeli jsme temné dunění, při němž se rozpadaly jejich pozemní stavby a většina jejich válečných strojů. Stačil jediný úder. Ti, co přežili, se v hrůze vtěsnali na palubu jedné z dopravních lodí, opouštějící většinu výzbroje, i tu, která nebyla poškozena. Ještě předtím rychle, jako temný mrak rozehnaný větrem, zmizely malé létající přístroje. Když pak na té straně oblohy, kterou jsme teskně pojmenovali západ, zaplálo pomalu zapadající slunce, vládli angličtí levharti nad místem velkého vítězství Angličanů.

XIV

Sir Owain dosedl na zem jako nějaký bájeslovný bohatýr sestoupivší s nebe. Jeho hrdinství nebylo příliš namáhavé. V době, kdy uprostřed wersgorixanské flotily poletoval v povětří sem i tam, měl dokonce čas si na ohništi ohřát vodu a oholit se. A teď se k nám blížil půvabnými a pružnými kroky, se vztyčenou hlavou, v blyštivé kroužkové zbroji a velký červený plášť za ním poletoval ve větru. Sir Roger, špinavý, zpocený, s pomačkaným brněním a pokrytý zaschlou krví, mu vyšel vstříc ke stanům rytířů. Hlas měl ochraptělý, neb během boje hodně křičel. „Blahopřeji vám, sire Owaine, za tuto skvělou akci i za udatenství vás všech.“

Mladík se před ním hluboce uklonil a pak ještě jednou – o něco jemněji – před lady Kateřinou, která vystoupila z jásajícího davu. „S vaší tětivou na svém srdci,“ zašeptal sir Owain, „jsem nemohl jednat jinak.“

Lady Kateřina zrudla. Oči sira Rogera přebíhaly od jednoho k druhému. Tvořili vpravdě krásný pár. Viděl jsem, jak jeho ruce sevřely jílec meče, ztupeného během boje.

„Jděte do svého stanu, madame,“ pravil ke své ženě.

„Mám ještě mnoho práce mezi raněnými, sire,“ odpověděla.

„Pomáhala byste všem, s výjimkou manžela a svých dětí, že ano?“

Sir Roger se snažil, aby to znělo sarkasticky, měl však opuchlé rty tam, kde olovo odskočilo od hledí jeho přilby. „Jděte do svého stanu, pravím vám.“

Sir Owain byl pohoršen. „Takto nelze mluvit s urozenou dámou, sire,“ protestoval.

„Vaše d'ábelské rondely jsou lepší? Nebo kradmo zašeptaná žádost o dostaveníčko?“ zavrčel sir Roger.

Lady Kateřina zesinala. Obklopovalo nás tíživé ticho.

„Beru Boha za svědka, že jsem tu křivě očerňována,“ řekla. Její róba se zavlnila, když spěšně odcházela. Jakmile zmizela ve stanu, ozvaly se první její vzlyky.

Sir Owain pohlédl na barona téměř s hrůzou. „Že byste ztrácel hlavu?“ vydechl.

Sir Roger sklonil svá silná ramena, jako kdyby chtěl pozvednout

břímě.

„Dosud ne. Všichni velitelé necht' se umyjí a navečeří a přijdou pak za mnou. A co se vás, týká, sire Owaine, nejmoudřejší by bylo, kdybyste si vzal na starost ostrahu tábora.“

Rytíř se znovu uklonil. Jeho pohyb nevypadal urážlivě, nicméně nám všem dal najevo, že sir Roger zhřešil proti dobrému vychování. Sir Owain se vzdálil a začal energicky plnit svěřený úkol. Všude byly rozestavěny hlídky. Poté se rytíř odebral s Branitharem do wersgorixanského tábora, či spíše do jeho pozůstatků, aby společně prozkoumali výstroj, jež se nacházela dále od centra výbuchu, a mohla nám proto ještě posloužit. Během posledních dní se modrokožec dokázal, navzdory pohnutým událostem, zdokonalit v angličtině. Mluvil sice nedokonale, ale dosti živě a sir Owain mu naslouchal. Zahlédl jsem je v soumrácném šeru, když jsem spěchal na poradu. Co si povídají, jsem však neslyšel.

Plál velký oheň, do země byly zasazeny pochodně. Angličtí velitelé seděli v kruhu kolem stolu na kozách. Nad našimi hlavami jiskřila neznámá souhvězdí. Slyšel jsem, jak se z lesa ozývá noční šepot. Všichni muži byli smrtelně unaveni, seděli ochable na lavičích, nepouštěli však s barona oči ani na okamžik.

Sir Roger vstal. Byl vykoupán, oblečen do čistých a prostých šatů, na prstu mu arogantně zářil safírový prsten a jeho únavu prozrazoval jen ztlumený tón hlasu. Mluvil živě, duší však byl někde jinde. Svůj zrak často obracel ke stanu, kde spala lady Kateřina se svými dětmi. Byl ukryt v temnotě.

„Bůh ve své dobrotě,“ řekl můj pán, „nám znovu dopomohl k vítězství. Přesto, že nepřátelský tábor byl značně zpustošen, získali jsme ve zbraních a vozidlech kořist mnohem větší, než dokážeme využít. Vojsko, jež se postavilo proti nám, je zničeno, prchá a na celé planetě už zůstala jen jediná pevnost!“

Sir Brian se poškrábal na bradě, na níž se ježili bílé chlupy. „Také oni mohou proti nám použít ty výbušné granáty,“ řekl. „Není to nebezpečné, zůstat zde? Až se vzpamatují, začnou na nás střílet.“

„Tak jest.“ Sir Roger přikývl světlovlasou hlavou. „O důvod víc, proč bychom se tu neměli zdržovat. Dalším důvodem je to, že tu máme špatné ubytování. Podle toho, co jsem se dozvěděl, je zámek

Darova mnohem větší, je důkladněji zbudován a lépe vybaven. A až se ho zmocníme, nebudeme se muset obávat výbušných granátů. Pokud zde Huruga přišel o všechny bombardovací stroje, potom zajisté potlačí svou hrdost, a vyšle k druhým hvězdám vesmírné lodi se žádostí o pomoc. Zůstaneme-li zde, sesype se na nás celá wersgorixanská armáda.“ Předstíraje, že si nevšiml, jak se všichni zachvěli, dodal: „Ze všech těchto důvodů se musíme zmocnit Darovy, aniž bychom ji příliš poškodili.“

„To si myslíte, že porazíme flotilu sta světů?“ zvolal kapitán Bullard. „Vaše pýcha, sire, hraničí se šílenstvím. Odleťme odtud, dokud to ještě jde a prosíme Boha, ať nás dovede zpět k Zemi.“

Sir Roger udeřil pěstí do stolu. Rána přehlušila všechny ostatní noční zvuky. „Pro Kristovy rány!“ zařval. „Dosáhli jsme vítězství, jaké od dob Richarda Lví Srdce nikdo nepamatuje, a vy chcete odtud se schlíplým ocasem utéci! Domníval jsem se, že jste muži!“

Bullard temně zamručel. „A čeho ten Richard nakonec dosáhl? Jeho země za něj musela zaplatit výkupné, a tím se zruinovala.“ Sir Brian Fitz-William to však zaslechl a zašeptal mu: „Nehodlám tu poslouchat žádné věrolomnosti a zrádné řeči.“ Bullard si uvědomil, co vlastně řekl, kousl se do rtů a zmlkl. Sir Roger rychle pokračoval:

„Než na nás vytáhli, nejspíše v Darově zcela vyprázdnili své zbrojnice. Držíme teď téměř všechny jejich zbývající zbraně a zabili jsme většinu posádky. Dáme-li jim čas, vrátí se jim odvaha a shromáždí nové vojsko. Svolají svobodníky a leníky z celé planety a vytáhnou proti nám, Zatím ale u nich panuje naprostý zmatek. Nanejvýš postaví na hradby pár hlídek. Protiútok nepřipadá v úvahu.“

„To budeme pod darovskými hradbami sedět a čekat, až jiní přijdou posily?“ ozval se ze stínu ironický hlas.

„Takže raději zůstaneme sedět zde v táboře, co říkáte?“ Sir Roger se zasmál sice nuceně, přesto mu však odpověděly jeden nebo dva divoké úšklebky. Tím bylo rozhodnuto.

Naším ubohým vyčerpaným lidem nebylo dopřáno se vyspat.

Za nádherného svitu dvou měsíců se museli okamžitě dát do díla.

Našli jsme několik dopravních létajících přístrojů, které byly málo či pouze povrchově poškozeny. Byly to ty, které stály nejdále od centra

výbuchu. Zajatí řemeslníci, pobízení špičkami kopí, je opravili. Navez-li jsme do nich tolik zbraní, vozidel a výstroje, kolik jen šlo. Pak nastoupili naši lidé, zajatci a dobytek. Drahně před půlnocí se naše lodi těžce zvedly vzhůru, chráněny mračny dalších lodí, které řídili vždy jeden nebo dva muži. Byl nejvyšší čas. Ani ne za hodinu po našem odletu dopadly – jak jsme se později dozvěděli – na místo, kde stál Ganturath, jako hustý déšť létajících lodě bez posádky, naložené vysoce výbušnými granáty.

Letěli jsme opatrně povětřím, na kterém se neukázala, ani jedna nepřátelská loď, a dostali jsme se tak nad vnitrozemské moře. Mnoho mil za ním se uprostřed hornaté krajiny pokryté hustými lesy zvedala Darova. Zavolali mě na řídicí stanoviště, abych tlumočil, a já viděl, jak se v dálce pode mnou postupně zvětšuje.

Letěli jsme směrem k vycházejícímu slunci a její budovy ozářily růžové červánky. Tvořilo ji deset okrouhlých a nízkých stavení vystavěných ze sklovitého kamene, jejichž zdi byly silné natolik, aby odolaly všem zbraním. Navzájem je propojovaly vyztužené tunely. Téměř celý zámek byl ve skutečnosti hluboko pod zemí a byl soběstačný asi tak jako vesmírná loď. Spatřil jsem vnější kruh tvořený obrovskými bombardami a vrhači střel. Jejich ústí se nořila z podzemních stanovišť a pevnost, jako d'ábelská parodie na svatozář, obklopovalo silové pole. Samotná pevnost však vypadala tak mohutně, že nám tohle všechno připadalo jako podružná výzdoba. Kromě nás nebyla v dohledu žádná jiná loď.

Tak jako většina z našich lidí, i já byl stručně poučen o tom, jak se používají přístroje pro hovor na dálku. Vyladil jsem tedy jeden z nich, až se na obrazovce objevil wersgorixanský důstojník. On se u sebe snažil o totéž, a ztratili jsme tak několik minut. Měl pobledlou tvář a její modř již nebyla tak sytá. Několikrát polkl a pak se mu teprve podařilo promluvit.

„Co chcete?“

Sir Roger se zamračil. S krví podlitýma očima, lemovaným červenými kruhy, s vyhublou, ustaranou tváří vypadal strašlivě. Když jsem mu přeložil otázku, řekl úsečně: „Hurugu.“

„My ... vám našeho gratha nevydáme. Zakázal nám to.“

„Bratře Parvusi, povězte tomu blbci, že si chci toliko promluvit s

vévodou. Vyjednávat. Cožpak se už vůbec nedovedou civilizovaně chovat?“

Když jsem Wersgorixanovi doslovně přeložil slova svého pána, zatvářil se provinile. Promluvil do jakési krabičky a stiskl řadu tlačítek. Jeho obraz nahradila Hurugova tvář. Guvernér si mnul nevyspalé oči a se zoufalou odvahou pronesl: „Tuhle pevnost nezničíte tak snadno jako ty předchozí. Darova je vystavěna tak, že všemu odolá. I těžké bombardování dokáže zničit jen stavby nad zemí. Pokusíte-li se o přímý útok, naplníme vzduch i zemi výbuchy a kovem.“

Sir Roger přikývnul. „Na jak dlouho vám uzavírací palba vydrží?“ zeptal se sladce.

Huruga ukázal své špičaté zuby. „Na tak dlouho, aby vás přešla chuť útočit, vy zvířata!“

„Každopádně pochybuji, že byste byli připraveni na obléhání,“ zamručel sir Roger. Můj omezený slovník neobsahoval wersgorixanský výraz pro poslední slovo a Huruga jen s obtížemi pochopil opisy, které jsem pro ně použil. Když jsem vysvětlil, proč mi překlad trval tak dlouho, sir Roger šibalsky kývl hlavou. „Tušil jsem to,“ řekl. „Tak to vidíte, bratře Parvusi, tihle lidé cestují mezi hvězdami a mají mocnější zbraně nežli meč svatého Michala. Jediným granátem dovedou zničit město a deseti mohou zpustošit celé hrabství. Jak dlouho tedy mohou za těchto podmínek trvat jejich bitvy, ptám se vás? Tenhle zámek je zbudován tak, že vydrží neslýchané údery. Ale obléhání? Co? Určitě ne!“

Směrem k obrazovce pak řekl: „Usadíme se tu poblíž. Budu vás hlídat. Jakmile spatřím, že se na hradbách něco hýbe, zahájím palbu. Bude tedy lepší, když vaši lidé zůstanou napříště pod zemí. Budete-li se chtít vzdát, zavolejte mi přístrojem pro hovor na dálku a já vás nechám odejít: máte nárok na válečné pocty.“

Huruga se usmál. Jasně jsem mohl číst, jaké myšlenky se mu honí hlavou. Prosím, jen ať se Angličané pohodlně usadí pod zámek a počkají, až přikvácí armáda pomsty! Vypnul obrazovku.

V jisté vzdálenosti od hradu jsme si našli dobré místo pro tábor. Leželo v hlubokém chráněném údolí, jímž protékala řeka s průzračnou a čistou vodou, plnou ryb. V lese jsme tu i tam objevili

pastviny, zvěře byla hojnost a naši lidé, pokud nedrželi hlídku, ji volně lovili. Během těch dlouhých dní, které následovaly, jsem pozoroval, jak se mezi náš lid znovu vrací dobrá nálada.

Sir Roger však neodpočíval. Myslím, že se toho ani neodvažoval, neb lady Kateřina ponechávala své děti v péči chůvině a toulávala se habřím se sirem Owainem. Nezůstávala s ním ovšem sama – pečlivě vždy dbali mravopoeestnosti – občas ale potkávala svého manžela, a on odvracel zrak a začínal vztekle cos rozkazovat těm, co stáli nejbliž.

Náš tábor byl ukryt v lese tak, že ležel mimo dosah ohně i střel. Stany ani přístřešky, zbraně ani výstroj nebyly soustředěny na jednom místě, a nedaly se proto vyčenichat wersgorixanskými magnetickými přístroji. Naše vzdušné lodě, které hlídaly Darovu, přistávaly vždy v dostatečné vzdálenosti. Pro případ, že by se v pevnosti projevila jakákoli aktivita, jsme si připravili do pohotovosti několik praků. Huruga se však spokojil s tím, že pasivně čekal. Občas nad námi přelétla odvážná nepřátelská loď přilétávající z jiného místa planety. Cíl pro své výbušné střely však nikdy nenašla a naše hlídkové lodě ji vždy rychle zahnalý.

Naše největší síly – velké lodě, děla a válečná vozidla – se v té době účastnily válečného tažení. Organizoval je sir Roger a jeho průběh jsem nesledoval. Zůstal jsem v táboře a zabýval se jinými věci: zdokonaloval jsem se ve wersgorixanštině a učil Branithara anglicky. Pro naše nejchytřejší děti jsem navíc pořádal výuku wersgorixanského jazyka. Ostatně, baronovy výpravy mě ani příliš nelákaly.

Měl vesmírné lodě a létající stroje. Měl bombardy metající oheň i výbušné granáty. Měl několik těžkých želvovitých vozidel. Měl stovky lehkých bojových otevřených vozů, na které zavěsil štíty a praporce a pro něž určil jako posádku vždy jednoho jezdce a čtyři ozbrojence. Projížděl se po planetě křížem krážem a sužoval nepřítel.

Žádné osamocené panství nedokázalo jeho útoku vzdorovat. Pálil a plenil a nechával za sebou zkázu. Zabil mnoho Wersgorixanů, ale ne více, než bylo nezbytné. Ostatní odvážel ve velkých dopravních lodích do zajetí. Čas od času se mu svobodní sedláci a svobodníci

pokoušeli postavit. Měli však jen lehké zbraně a jeho vojsko je rozprášilo po polích, jako když vítr rozežene suchou slámu. Ke zpusťování celého světadílu mu stačilo jen několik nocí. Poté uskutečnil rychlý výpad za oceán, spálil a rozbombardoval vše, co se mu postavilo do cesty, a vrátil se.

Já osobně jsem to považovat za kruté vraždění, i když to zajisté nebylo horší než to, co Wersgorixané tak dlouho provozovali na jiných světech. Přesto přiznávám, že logiku tohoto způsobu válčení jsem nikdy dost dobře nechápal. To, co tu sir Roger prováděl, byla v Evropě obvyklá praxe používaná proti vzpurné provincii či cizí nepřátelské zemi. A přece, když nakonec přistál u našeho tábora a jeho muži k nám vítězoslavně připochovali, jsouce obtíženi šperky, bohatými látkami, stříbrem a zlatem, opilí z nakradených likérů, a vychloubající se svými činy, zašel jsem za Branitharem a řekl mu: „Pro ty nové zajatce já nic nemohu. Vysvětlíte však svým bratrům z Ganturathu, že bude-li se jich chtít baron dotknout, bude muset nejprve setnout mou poníženou hlavu.“

Wersgorixan na mě vrhl zvědavý pohled. „Proč se tak staráte o naši rasu?“

„Bůh mi pomoz, ale to nevím,“ odvětil jsem. „Snad proto, že stvořil i vás.“

O tomto rozhovoru se doslechl i můj pán. Zavolal si mě do stanu, v němž nyní osamocen přebýval. V lese jsem viděl černé ostrůvky zajatců, kteří se s mumláním ustrašeně točili dokola jako ovce, střežení hlavněmi anglických pušek. Je pravda, že nás jejich přítomnost chránila. Starty lodí již asi vcelku přesně prozradily Hurugovým zvětšovacími přístroji naši polohu. A sir Roger pečoval o to, aby se guvernér dovídal o tom, co se děje. Jenže já viděl modré matky, jak k sobě tisknou sténající dítky a bylo mi, jako kdyby mi čísi ruka svírala srdce.

Baron seděl na stoličce a okusoval hovězí žebro. Světlo a stín propuštěné větrovým vrhalo skvrny na jeho obličej.

„Co to slyším?“ zařval. „Vy ty prasečí tváře tolik milujete, že nedáte dopustit na ty, co jsme zajali v Ganturathu?“

Napřímil jsem svá hubená ramena. „Pomyslete především na to, nakolik činy tohoto druhu ohrožují vaše spasení.“

„Cože?“ Nadzvedl husté obočí. „Odkdy jest zapovězeno osvobozovat zajatce?“

Teď jsem užasl zase já. Sir Roger se vši silou plácl do stehna a zachechtal se. „Některé si necháme, jako například Branithara a řemeslníky, kteří nám mohou být užiteční. Všechny ostatní, jak to leží a běží, pošleme do Darovy. Jsou jich tisíce a tisíce. Hurugovo srdce určitě pukne vděčností!“

Zůstal jsem beze slova celý zkoprnělý, zatímco se baron chechtal z plna hrdla.

Celá nespočetná masa, poháněná ranami oštěpů a doprovázená špičkováním našich mužů, se tedy klopotně vydala přes potoky a skrze křoviska, aby se nakonec vynořila na rovině obklopující strohé zdi Darovy. Někteří bázlivě postoupili kupředu. Angličané se opírali o své zbraně a s ironickým úsměškem na rtech je pozorovali. Jeden Wersgorixan se dal do běhu. Nikdo na něj nestřílel. Vyrázil další a za ním ještě jeden. Načež se celý zástup hnul k pevnosti.

Ještě téhož dne večer se Huruga vzdal.

„Je to úplně jasné,“ kuckal se sir Roger. „Jen si představte, jak jsou tam všichni zavření! A pochybuji, že by měli hodně potravin, neb obléhání se v této zemi nepraktikovalo již drahnou dobu. Nejdříve jsem jim ukázal, že mohu vydrancovat celou planetu – už na to by bývali měli reagovat, i kdybychom nakonec měli podlehnout. Potom jsem jim poslal všechna ta další hladová ústa.“ Vši silou mě plácl do zad. Když mě zvedli a oprášili, dodal: „Tak co, bratře Parvusi, teď, když je tenhle svět celý náš, chtěl byste být opatem prvního zdejšího kláštera?“

XV

Tu nabídku jsem samozřejmě nemohl přijmout. Nehledě k potížím spojeným s vysvěcením, netoužil jsem nijak měnit své ponížené postavení na tomto světě. V té době to každopádně byla jen slova. Měli jsme příliš mnoho práce, než abychom dokázali Bohu obětovat něco více než děkovnou mši.

Propustili jsme téměř všechny wersgorixanské zajatce. Prostřednictvím přístroje pro hovor na dálku rozšířil sir Roger prohlášení. Obracel se v něm k celému Tharixanu. Všechny velké vlastníky na územích, jež dosud nezpustošil, požádal, aby mu přišli složit slib poddanství a vzali s sebou jistý počet těch, kteří zůstali bez domova. Zapůsobil na Wersgorixany do té míry, že po několika dnech byl tábor plný modrých návštěvníků. Musel jsem se o ně starat a na spánek jsem raději zapomínal. Dali se vcelku snadno ovládat. Jejich plémě ve skutečnosti panovalo nad hvězdami již tak dlouho, že toliko vojáci měli možnost naučit se mužně pohrdat smrtí. Když se pak vzdali i poslední z nich, měšťané a svobodníci je spěšně napodobili. Zvykli si totiž do té míry na to, že je řídí všemocná vláda, že je myšlenka na vzpouru ani nenapadla.

Sir Roger se mezitím plně zaměřil na výcvik svých mužů. Posádka pevnosti se seznamovala se svými úkoly. Vzhledem k tomu, že se hradní stroje daly ovládat stejně snadno jako většina ostatní wersgorské výzbroje, využil brzy k obraně Darovy žen, dětí, poddaných i starých lidí. Mohli jsme tudíž udržet pevnost po jistou dobu proti jakémukoli útoku. Ty, kdož projevíli zoufalou neschopnost zvládnout čtení d'ábelských symbolů a mačkání tlačítek, a ty, kteří nedokázali ani otočit pákou, poslal do ústraní na vzdálený ostrov, aby se tam starali o dobytek.

Když naše nové Ansby bylo konečně schopné obrany, svolal baron své svobodné muže k další nebeské výpravě. Svůj nový nápad mi předem vyložil. Byl jsem totiž stále ještě jediný, kdo dokázal hovořit takřka plynně wersgorixansky, i když Branithar s do-pomocí otce Šimona vyučoval tomuto jazyku i další, vcelku s dobrými výsledky.

„Až dosud se nám vše dařilo, bratře Parvusi,“ prohlásil sir Roger. „Wersgorixanskou armádu, která se chystá proti nám, však samotní

nikdy nedokážeme odrazit. Doufám, že nyní ovládáte jejich písmo i jejich počty. Alespoň natolik, abyste mohl dohlédnout na domorodého navigátora a ujistil se, že nás nepovede tam, kam nechceme.“

„Prostudoval jsem princip, na němž jsou založeny jejich hvězdné mapy,“ odpověděl jsem, „i když, abych pravdu řekl, nepoužívají map, ale pouze sloupců čísel. A jejich vesmírné lodi neřídí kormidelník z masa a kostí. Na začátku každé cesty instruují umělého pilota a tento homunculus pak sám provádí s lodí všechny manévry.“

„A, tak takhle je to!“ zavrčel sir Roger. „Proto nás mohl Branithar obelstít a dopravit nás až sem. Je to velice nebezpečný pohan, tenhle chlápek, zatím jej však pořád potřebujeme, a nemohu ho dát proto zabít. Jsem rád, že ho při téhle cestě nebudu mít na palubě, přitom jej však jen s těžkým srdcem nechávám zde v Darově.“

„Kam ale, sire, vlastně cestujete?“ přerušil jsem ho.

„Á, pravda, to jsem vám ještě neřekl.“

Promnul si pěstmi oči zanícené únavou.

„Kromě wersgorixanského císařství tu jsou i další království. Patří méně významným národům, jež však také cestují mezi hvězdami a s obavami čekají na den, kdy se tihle démoni s prasečími hlavami rozhodnou, že s nimi skončují. Jdu si najít spojení.“

To bylo samozřejmě správné, nicméně jsem zaváhal.

„Nuže, copak je?“

„Pokud až dosud nevstoupili do války,“ řekl jsem tiše, „proč by je k tomu měl pohnout příchod několika zaostalých divochů jako jsme my?“

„Poslyšte, bratře Parvusi. Mám už dost toho fňukání nad naší nevědomostí a slabostí. Víme přece, která víra je pravá, nemám pravdu? Kromě toho si uvědomte, že se sice během staletí mohou vyvíjet válečné stroje, ale soupeření a intriky se tu ve srovnání s námi vůbec nezměnily. Nemůžeme se považovat za divochy jenom proto, že používáme odlišné zbraně.“

Tento argument jsem nebyl schopen vyvrátit. A pokud jsme nechtěli vzlétnout na nebesa a začít nazdařbůh hledat ztracenou Zemi, byla tohle naše poslední naděje.

Nejdokonalejší vesmírné lodě jsme našli ve sklepeních Darovy. Právě jsme je chystali na cestu, když tu slunce zakryla loď ještě obrovitější. Zavěsila se nad nás jako bouřkový oblak a vznesla rozruch do myslí našich lidí. Přikvačil však sir Owain Montbelle s jedním wersgorixanským inženýrem. Vzal si mě jako tlumočníka a zavedl k mluvícímu stroji. Sir Owain si stoupl mimo obrazovku s taseným mečem a vybídl zajatce, ať promluví s kapitánem lodi.

Ukázalo se, že to je obchodní loď, která pravidelně přilétá na planetu. Její posádka byla vyděšená, když místo Ganturathu a Stularaxu spatřila krátery. Byli bychom mohli loď snadno sestřelit, prostřednictvím nastrčeného Wersgorixana však sir Owain kapitánovi sdělil, že došlo k invazi z vesmíru, že darovská posádka byla potřena a že mu nezbyvá, než přistát. Poslechl. Jakmile se v lodi otevřely vnější přepážky, vstoupil sir Owain se skupinou mužů na její palubu a bez obtíží ji zajal.

Byl za to veleben a oslavován celý den a celou noc, musím přiznat, že měl hrdé vzezření, byl statečný, elegantní a vždy ochoten k žertu či galantností. Sir Roger, který si toho na sebe bral čím dál víc, se zato

choval o to drsněji. Jeho lidé jej poslouchali s úctou smíšenou se strachem a někdy i s nenávisť, neb od nich často vyžadoval nelidské namáhání. Sir Owain byl jeho zřejmým protikladem a lišil se od něj asi tak jako Oberon od medvěda. Nejméně polovina dam byla do něj zamilována, on však v písních opěvoval toliko lady Kateřinu.

Obrovská loď nám poskytla velmi bohatou kořist. Vezla především mnoho tun zrní. Zkusili jsme jím nakrmit část dobytka, který jsme chovali na ostrově a který – odkázán na nechutnou dietu z modré trávy – beznadějně hubnul. Pustil se do něj s takovou lačností, jako kdyby to byl starý dobrý anglický oves. Když se to sir Roger doslechl, zvolal:

„Teď musíme v první řadě zajmout planetu, odkud pochází toto zrní.“
Přežehnal jsem se a rychle odkvačil. Neměli jsme však času nazbyt. Nebylo žádným tajemstvím, že ihned po druhé bitvě u Ganturathu vyslal Huruga vesmírné lodi do Wersgorixanu. Než doletěly na tuto vzdálenou planetu, potřebovaly jistě nějaký čas, nějakou dobu také potrvá, než císař shromáždí ze vzdálených panství bojovou flotilu. Ta

flotila se pak bude muset dostat sem k nám. Dny však rychle ubíhaly. Do čela darovské posádky – kterou tvořily ženy, děti a staří lidé – postavil sir Roger svou ženu. Řekli mi, že kronikáři mají ve zvyku si vymýšlet výroky, jež pak kladou do úst velikánů, jejichž životy popisují, a že tento zvyk jest pro klerika nevhodný. Já však oba dva dobře znal: znal jsem nejen jejich povýšené chování, ale i jejich duše (i když ty se navenek projevovaly jen bázlivě). A dovedu si je dobře představit, jak stojí v podzemní komnatě toho prapodivného zámku. Lady Kateřina v ní rozvěsila své tapisérie, podlahu pokryla rákosem a slámou. Aby jí to místo nepřipadalo tak fantastické, nechala zažehnout svíce, jež zasazené do pozlacených držadel osvětlovaly potměšilé zdi. Byla oděna do slavnostního roucha a čekala, až se její manžel rozloučí s dětmi. Malá Matylda se bez obav rozplakala. Robert, jako jeden z Tournevillů, polykal statečně slzy tak dlouho, dokud se za otcem nezavřely dveře.

Sir Roger se pomalu vztyčil. Pro nedostatek času se již nějakou dobu neholil. Spodní polovinu zjizvené tváře s orlím nosem mu proto pokrýval kadeřavý vous. Šedé oči měl vyhaslé a v obličeji se mu jeden sval bez přestání pohyboval. Zdejší potrubím protékala hojnost teplé vody, a proto se vykoupal: měl však na sobě, jako obvykle, svůj starý a opotřebovaný kožený kabátec a spravované boty. Když tak kráčel ke své ženě, řemen, na němž měl zavěšen svůj velký meč, lehce povrzával.

„Nuže,“ řekl nemotorně, „musím jít.“

„Ano.“ Její hubená záda byla velice vzpřímena.

„Myslím ...“ Odkáslal si. „Myslím, že víte vše, čeho jest třeba.“

Neodpověděla.

„Pamatujte, že je nezbytné, aby mladí mužové pokračovali ve studiu wersgorixanského jazyka. Bez toho bychom zůstali hluchoněmí uprostřed svých nepřátel. Žádnému zajatci však nedůvěřujte. Musí je neustále hlídat dva ozbrojenci.“

„Ovšem.“ Přikývla. Neměla čepec. Světlo svíček sklouzlo po pletencích zlatých vlasů.

„Nezapomenu ani na to, že je zbytečné dávat prasatům zrní, jímž krmíme dobytek.“

„Je to velice důležité. Dbejte na to, ať je v této pevnosti vždy

dostatek zásob. Ti z našich lidí, kteří jedli zdejší stravu, dosud žijí. Můžete proto využít wersgorixanské sklady.“

Nastalo tíživé ticho.

„Nuže,“ pravil, „musím jít.“

„Provázejž vás Bůh, můj pane.“

Zůstal chvíli bez hnutí, pátraje i po nejnepatrnějším zachvění v jejím hlasu.

„Kateřino ...“

„Ano, pane ...“

„Byl jsem vůči vám nespravedlivý,“ přinutil se říci. „A co horšího, zanedbával jsem vás.“

Ruce lady Kateřiny se pozvedly téměř samy od sebe. Sevřel je do svých drsných dlaní.

„Každý se může občas zmýlit,“ zašeptala.

Konečně se odvážil přímo pohlédnout do jejích modrých očí.

„Věnujete mi zástavu?“

„Abyste se vrátil živ a zdrav...“

Uchopil ji rukama kolem pasu, přitáhl k sobě a vesel vykřikl. „A abych nakonec zvítězil! Dejte mi zástavu a složím toto císařství k vašim nohám!“

Vyprostila se, jata hrůzou, z jeho sevření. „Kdy však začnete hledat cestu k naší Zemi?“

„To se mám odtud potají vytrazit? A co má čest? Neponecháme přece hvězdy v rukou našich nepřátel!“ V jeho hlase zazněla pýcha.

„Bůh nám pomoz,“ zašeptala a prchla. Zůstal hodnou chvíli stát, dokud hluk jejích kročejů nezanikl v dlouhých chodbách. Pak se otočil a zamířil ke svým mužům.

Byli bychom se všichni vešli do jedné z velkých lodí, usoudili jsme však, že bude opatrnější, když se rozdělíme do dvaceti. Jeden mladík, který byl nadán v heraldickém umění, je wersgorixanskými barvami všechny pomaloval. Byly teď šarlatové, zlaté a purpurové: na admirálské lodi byl znak Tournevillů spolu s anglickými levharty.

Tharixan zmizel kdesi daleko za námi. Procházeli jsme tím zvláštním stavem, jemuž Wersgorixané říkali „nadsvětelná akcelerace,“ nořice se a proplovajíce více dimenzemi, než kolik jich objevil matematik Euklides. Všude kolem nás zářily hvězdy a my jsme se bavili tím, že

jsme pojmenovávali nová souhvězdí, dávající jim jména jako Rytíř, Oráč, Samostříl a další názvy, jež se nehodí v této kronice vypisovat. Cesta nebyla dlouhá: podle nástěnných hodin soudě, trvala jen několik pozemských dní. Byly to pro nás dny odpočinku, a když jsme proto přilétali do planetárního systému Bodavani, připomínali jsme smečku ostrých loveckých psů.

Dozvěděli jsme se a pochopili, že existují slunce rozmanitých barev a různých velikostí. Wersgorixanské slunce bylo – tak jako to naše – malé a žluté. Bodavanské je červené a chladné. Jen jediná z jeho planet je obyvatelná: tak tomu ovšem bývá téměř vždy. Lidé i Wersgorixané by se mohli usadit na Bodě, připadala by jim však temná a studená. Naším nepřítelům proto porážka domorodých Jairů nestála za námahu a pouze jim zabránili v dobývání dalších kolonií, kromě těch, které už měli, než se obě rasy setkaly. Přinutili je také přistoupit na nesmírně nevýhodné obchodní smlouvy.

Planeta nám připadala jako obrovský zrezavělý štít, posetý skvrnami a ohraňovaný hvězdným pozadím. Domorodé válečné lodě nám daly znamení. Naše flotila se okamžitě zastavila, či spíše přestala zrychlovat a přešla v prostoru na „subsvětelnou hyperbolickou oběžnou dráhu,“ po které se pohybovaly i koráby Jairů. Z těchto nebeských navigačních problémů mě ale vždy rozbolí hlava, a rád je proto přenechávám astrologům a andělům.

Sir Roger pozval jairského admirála na palubu své lodi. Používali jsme samozřejmě wersgorixanského jazyka a já tlumočil. V dalším uvedu toliko podstatu našich rozhovorů a vynechám výměnu nudných hlášení a technických podrobností.

Přijetí jsme připravili tak, aby návštěvníky ohromilo. V chodbě se od výstupní přepážky až k reflektáři seřadili vojáci. Střelci z kuše si vyspravili své kazajky

a zelené kalhoty, do přiléhavých čapek si zasadili pestrá péra. Stáli v pohovu a své strašlivé zbraně drželi před sebou. Obyčejní ozbrojenci si vyleštili těch několik kroužkovaných košil a přilbic, které měli, a z pík vytvořili klenbu. Za nimi, na místě, kde se chodba zvedala a sdostatek rozšiřovala, sedělo na největších našich ořích dvacet jezdců, nesoucích zářící zbroj, korouhve a štíty, s hrdě vztyčenými péry a dřevci. Před posledními dveřmi stál nejvyšší lovcí sira Rogera,

jemuž na zápěstí seděl sokol a u nohou ležela smečka dog. Zazněly trubky, zavířily bubny, koně se vzpínali, psi štěkali a lodí zazněl pokřik, který jsme jako jeden muž volali z plných hrdel: „S Bohem a svatým Jiřím za veselou Anglii!“

Jairové tím byli spíše zmateni, statečně se však ubírali k reflektáři. Ten byl vyložen nejnádhernějšími látkami z naší kořisti. Na trůně, který naši truhláři spěšně zhotovili, tam na konci dlouhého stolu seděl sir Roger, oděný v ozdobný šat a obklopený halapartníky a střelci z kuší.

Když Jairové vstoupili, pozvedl zlatý pohár, ukořistěný Wersgorixanům, a anglickým pivem připil na jejich zdraví. Býval by dal přednost vínu, otec Šimon však rozhodl, že si je ponecháme ke Svatému přijímání a poznamenal, že cizí d'áblové by v něm stejně spatřovali jen tekutý žár.

„Waes haeil!“ prohlásil sir Roger – tento anglický výraz totiž zbožňoval: poté však již – jako obvykle – hovořil francouzsky.

I Jairové vypadali zaraženě a s rozpaky se nechali pážaty obřadně, jako u královského dvora, uvést na svá místa. Poté jsem odříkal růženec a svolal požehnání boží na dnešní zasedání. Úplně v pořádku to ovšem nebylo a z čistě náboženských důvodů jsem pak byl nucen se vyzpovídat. Již tenkrát nám bylo známo, že Jairové pomocí jistých slovních obrátů vyvolávají v činnost určité skryté mozkové a tělesné schopnosti.

Pokud ve své nevědomosti spatřovali v mé zvučné latině okázalou variantu své metody, byla to čistě jejich věc, že ano?

„Bud'te vítán, pane,“ řekl sir Roger. Také on vypadal odpočatě. Dokonce z něj vyzařovala jakási d'ábelská jiskra. Jen ti, kdo jej dobře znali, by dokázali uhádnout, jaké prázdno v sobě vlastně ukrývá. „Prosím, abyste mi prominul, že tak bez okolků vstupuji do vašich držav, avšak zprávy, které přináším, nesnesou odkladu.“

Jairský admirál se s napjatým výrazem předklonil. Byl o něco větší a hubenější než člověk a jeho pohyby byly půvabnější: tělo měl pokryté jemnou šedou srstí, která však v okolí hlavy byla bílá a rozčezená. Obličej mu zdobily kočičí kníry a ohromné purpurové oči, jinak ale jeho tvář vypadala docela lidsky. Chci tím říci, že vypadala lidsky asi tak jako tváře na triptychu namalované nepřiliš obrátným

umělcem. Měl na sobě přiléhavý oblek z hnědé látky a hodnostní označení. Ve srovnání s okázalou nádherou, kterou jsme tu narychlo improvizovali, však on i jeho osm společníků vypadali vpravdě dosti zasmušile. Později jsme se dozvěděli, že se jmenuje Beljad sor Van. Předpokládali jsme, že tvor, který je pověřen planetární obranou, bude mít vysoké postavení i ve vládě a nemýlili jsme se.

„Nedomnívali jsme se, že by Wersgorixané mohli důvěřovat jiným bytostem natolik, že by je vyzbrojili a udělali z nich své spojence,“ řekl.

Sir Roger se rozesmál. „Tak tomu ale vůbec není, milý pane! Přilétám z Tharixanu, který jsem právě dobyl. Používáme wersgorixanských lodí proto, abychom šetřili naše!“

Beljad se ohromeně zvedl. Srst se mu vzrušením zježila. „Jste tedy další rasa, která cestuje mezi hvězdami?“ zvolal.

„Jsme Angličané,“ řekl sir Roger vyhýbavě. Nechtěl tak mocné spojence obelhávat víc, než bylo nutné, neb kdyby odhalili pravdu, mohli by nám v pobouření působit nesnáze. „Naši vládcové panují nad rozsáhlými cizími državami, jako je Ulster, Leinster, Normandie – ale přece vám tu nebudu citovat planetární katalog.“ Jenom já jsem si všiml, že vůbec neřekl, že by tato hrabství a vévodství byla planetami. „Zkrátka, naše civilizace je velmi stará a existuje již více než pět tisíc let.“ Tuto číslici jsem zhruba vyjádřil pomocí wersgorixanského ekvivalentu. Nedalo se přece popřít, že Písmo svaté začíná před zcela určitou dobou od Adama.

Na Beljada to nezapůsobilo tak, jak jsme doufali.

„Wersgorixané se chlubí tím, že od období obnovy po poslední jejich bratrovražedné válce uplynulo už dva tisíce let,“ řekl. „My Jariové, však známe své dějiny po dobu více než osm tisíc let.“

„Jak dlouho již létáte vesmírem?“

„Téměř dvě století.“

„Vida! Naše první zkušenosti v tomto směru spadají do ... do které doby, bratře Parvusi?“

„Do doby před třemi tisíci pěti sty lety: odehrávaly se na místě zvaném Babel,“ řekl jsem mu.

Beljad zalpal po dechu. Sir Roger klidně pokračoval.

„Vesmír je obrovský a Anglické království, jež se neustále rozšiřuje,

teprve nedávno narazilo na Wersgorixanské císařství. Neznali rozsah naší moci a bezdůvodně na nás zaútočili. Sami víte, jak jsou proradní. My jsme naproti tomu značně mírumilovní. Od opovržením hodných wersgorixanských zajatců jsme se dozvěděli, že Jairská republika také zavrhuje válečné výboje a že nikdy nekolonizovala žádnou obydlenou planetu.“ Sir Roger sepnul ruce a zvedl oči k nebi. „Jedno z našich hlavních příkázání vpravdě zní „Nezabiješ.“ Nám se však zdá, že ještě větším hříchem by bylo dovolit nebezpečným a krutým Wersgorixanům, aby pokračovali v ničení a zabíjení bezbranných tvorů.“

„Hm.“ Beljad si přetřel čelo pokryté srstí. „Kde vlastně je ta vaše Anglie?“

„No tak, no tak,“ zavrtěl sir Roger, „snad si nemyslíte, že to prozradíme i tak váženým cizincům, jako jste vy, dříve, než dosáhneme vzájemného porozumění? Ani Wersgorixané to nevědí, neboť jejich průzkumné lodi jsme zajali. Má výprava se sem vypravila proto, aby je potrestala a získala další informace. Jak jsem vám již řekl, dobyli jsme Tharixan jen s malými ztrátami. Náš vladař však nemá ve zvyku zasahovat do záležitostí jiných inteligentních bytostí, aniž by se dotázal na jejich přání. Přisahám, že královi Edwardu III. v životě nenapadlo, že by mohl takto jednat. Rád bych, kdyby se Jairové, jakož i všichni ti, kteří jsou pod wersgorixanskou nadvládou, ke mně připojili, abychom zahájili křížovou výpravu a zničili jejich moc. Získáte tak nárok na spravedlivý a rovný podíl z jejich císařství.“

„Máte však, jako vojenský velitel, vůbec právo vést jednání tohoto druhu?“ Beljad nasadil pochybovačný výraz.

„Já přece, sire, nejsem nijak nízkého původu,“ odpověděl baron s přehnanou vypínavostí. „Mám stejně ušlechtilý rod jako kdokoli jiný ve vašem království. Jeden z mých předků, jménem Noe, byl admirál veškerého loďstva mé planety.“

„Všechno to přišlo tak náhle,“ řekl zmatený Beljad. „Neslýchané! Nemůžeme ... nemohu ... musíme to projednat v ...“

„Ovšem.“ Zde můj pán pozvedl hlas, až se místností roztřásla. „Ať vám to však netrvá dlouho, pánové a urození mužové. Nabízím vám šanci zúčastnit se porážky barbarských Wersgorixanů, jejichž

existenci již Anglie nehodlá snášet. Chcete-li s námi sdílet válečné bříme, budete s námi sdílet i plody vítězství.

V opačném případě bude Anglie nucena obsadit všechna wersgorixanská panství, neboť někdo tu už pořádek udělat musí. Opakuji proto: připojte se pod mým velením k naší křížové výpravě a vítězství bude naše!“

XVI

Jairové, tak jako všechny svobodné národy, nebyli nijak naivní. Vybídli nás, ať přistaneme a považujeme se za jejich hosty. Pobyt mi připadal velmi neobyčejný, jako kdybychom se všichni ocitli v odvěkém království Elfů. Vzpomínám si na štíhlé půvabné věže pospojované elegantními oblouky visutých mostů, na města, jejichž budovy se utápěly v parcích, které sloužily k rozmanitým hrám, na lodě plující po zářících jezerech, na vědce, oděné v pláštích a v rízách, kteří se mnou diskutovali o anglickém vědění, na ohromné alchymistické laboratoře, na hudbu, o níž se mi ještě dnes častokráte zdá. Nepíši však knihu o geografii. A i to nejstřízlivější vyličení této prastaré mimozemské civilizace by každému Angličanovi muselo připadat fantastičtější než výmysly slavného Benátčana Marka Póla. Zatímco se mudrci, politikové a jairští vládci co nejzdvořileji pokoušeli vytáhnout z nás tisíce informací, vyslali na Tharixan narychlo výpravu, aby zjistila, co se tam zběhlo. Lady Kateřina je přijala s velkou okázalostí a dovolila jim vyslechnout tolik Wersgorixanů, kolik chtěli. Ukryla jen Branithara, který mohl v pravdivém líčení zajít příliš daleko. Všichni ostatní, včetně Hurugy, si uchovali toliko zmatené dojmy na odvážné zteče a útoky, proti nimž nebylo obrany.

Jairové nevěděli, jak se mění lidské vzezření: nepovšimli si tudíž, že darovská posádka se skládá z našich nejslabších lidí. Dovedli si je však spočítat a jen stěží pak mohli uvěřit, že tak malý počet dokázal tolik věcí. Určitě musíme mít v záloze nějaké tajemné schopnosti! Když pak spatřili naše pastevce, jezdce a ženy chystající jídlo na otevřeném ohni, snadno přistoupili na naše vysvětlení: Angličané nade vše milují volnost, prostotu a život v co nejužším kontaktu s přírodou. To byl ideál, který i oni uznávali.

Měli jsme štěstí, že jazykové překážky jim zabránily pravdivě pochopit to, co viděli na vlastní oči. Mladí lidé, kteří se učili wersgorixansky, znali dosud jen málo slov, a nedovedli proto zapříst smysluplný rozhovor. Mnoho obyčejných lidí, a jistě i řada bojovníků, by dala najevo – kdyby se dovedla wersgorixansky vyjadřovat – svůj strach a nevědomost a prosila by je, aby je zavezli zpět

domů. Za dané situace se každý rozhovor s Angličany musel dít mým prostřednictvím. A já tak mohl napodobovat veselou domýšlivost sira Rogera.

Neskrývali jsme, že Wersgorixané brzy na Darovu vypraví trestnou flotilu. Sir Roger se tím dokonce chlubil. Tvrdil, že past je připravena. Nebude-li mu Boda a ostatní národy, které cestují mezi hvězdami, chtít pomoci s jejich obklíčením, bude muset požádat o posily v Anglii.

Jairští vládcové byli nesmírně znepokojeni tím, že by do jejich části vesmíru mohla vniknout armáda vypravená královstvím, o němž až dosud nic nevěděli. Jsem si jist, že někteří z nich nás považovali za pouhé dobrodruhy, či dokonce za psance, kteří se nemohou spoléhat na žádnou pomoc ze své vlasti. Ostatní však v diskusi nejspíše argumentovali takto:

„To máme zůstat stranou a ničeho se nezúčastnit? I kdyby tito vetřelci byli piráty, přece jen dobyli celou planetu a z Wersgorixanského císařství nemají žádný strach. Na každý pád se musíme vyzbrojit, neboť je možné, že Anglie – i když to popírají – je právě tak agresivní jako národ modrokožců. Nebude nakonec lepší, když pomáhající tomu Rogerovi v dobývání planet, posílíme své postavení a získáme bohatou kořist? Jinou možností je, že se připojíme k Wersgorixanům, jenže to je nemyslitelné!“

Kromě toho jsme také zapůsobili na jairskou představivost. Vídávali sira Rogera, jak se svým skvělým doprovodem cválá po jejich klidných ulicích. Slýchávali vyprávění o porážce, kterou uštědřil jejich odvěkým nepřátelům. Jairský folklór, založený od nepaměti na tom, že znají jen nepatrnou část vesmíru, je předurčoval k tomu, aby věřili, že v místech, kde končí jejich mapy, existují starší a silnější rasy a národy. Když slyšeli, jak je sir Roger zve do války, podléhali nadšení a s velkým křikem se jí dožadovali. Boda byla skutečnou republikou a ne náhražkou wersgorixanského typu. Hlas lidu bylo dobře slyšet až v parlamentu.

Wersgorixanský velvyslanec ovšem protestoval. Hrozil, že všechno zničí. Byl však od své planety daleko, depeše, které odeslal, na ni tak brzy nedorazí a dav mezitím házel kamení na jeho rezidenci.

Sir Roger rovněž vyjednával s vyslanci dvou dalších národů

cestujících mezi hvězdami, totiž s vyslanci Ashenkoghliů a Pr?°tanů. Ty dva znaky jsem do druhého jména vložil já, abych jimi po řadě znázornil zasyčení a zachrčení.

Z řady rozhovorů, které s nimi vedl, se pro příklad podrobněji zmíním pouze o jednom.

Byl, jako obvykle, veden ve wersgorixanském jazyce. Tlumočení bylo mnohem obtížnější než v ostatních případech, protože Pr?°tan byl uzavřen ve schránce, která uchovávala teplotu a jedovaté povětrí, nezbytné pro jeho existenci. Mluvil navíc pomocí jakéhosi tlampače a měl ještě horší přízvuk než já. Ani jsem se nesnažil dozvědět se jeho vlastní jméno a titul, neboť bych si musel osvojit ještě komplikovanější pojmy, než jsou nutné ke studiu Maimonových spisů. Dospěl jsem toliko k této přibližné interpretaci: Třetí správce vajec severozápadního Úlu. Pro svou potřebu jsem mu říkal Adalbert.

Stáli jsme ve svěží modré místnosti vysoko nad městem. Zatímco Adalbert – sklem se dal nejasně rozeznat jeho chapadlovitý tvar – ze sebe pracně soukal neobratné lichotky, vyhlédl sir Roger na ulici.

„Samá velká, dokořán otevřená okna, jako kdyby se neobávali žádného útoku,“ zašeptal. „Taková příležitost! Jak rád bych tohle město dobýval!“

Když jsme pak konečně přistoupili k věci, pravil Adalbert: „Sám o sobě nemohu v politických záležitostech zastupovat žádný Úl. Mohu jen odeslat doporučení. Protože však náš lid jedná méně individualisticky, než je jinde obvyklé, jsem oprávněn dodat, že má doporučení mají velkou váhu. Přesvědčit je však bude velmi těžké.“

Na tuto situaci nás už naši hostitelé upozorňovali. Ashenkoghliové byli naproti tomu rozděleni na kmeny: bodský vyslanec byl hlavou jednoho z nich a měl právo povolát sám své válečné loďstvo. Naše vyjednávání se tím natolik zjednodušilo, že jsme v tom spatřovali úmysl boží a Jeho ruku. Sebedůvěra, kterou jsme tím získali, byla znamenitým trumfem.

„Jistě, milý pane, znáte důvody, které jsme sdělili Jairům,“ řekl sir Roger. „Všechny se dají vztáhnout i na Pur- Pur- prostě i na zatracené jméno té vaší planety.“

Byl jsem lehce podrážděn: zvykl jsem si již, že veškerá tíha

tlumočení spočívá na mých bedrech, budu-li však muset nadto ještě jeho výroky zušlechťovat, tak ... za tento projev špatné nálady jsem si ihned uložil jeden kající růženec navíc. Wersgorixanský jazyk je natolik barbarský, že jsem dosud nebyl s to v něm náležitě myslet. Při překladu francouzštiny sira Rogera jsem byl tudíž nucen si vždy podstatu převést do angličtiny svého dětství, vyjádřit ji pak majestátními latinskými větami a teprve na jejích pevných základech budovat wersgorixanské struktury, které si Adalbert v duchu převáděl do pr?tanštiny. Veliké jsou úradky Páně.

„Naše Úly toho mnoho vytrpěly,“ připustil vyslanec. „Wersgorixané omezují naše vesmírné loďstvo i počet našich extraplanetárních držav. Ukládají nám krutou daň v dodávkách vzácných kovů. Náš svět je však pro ně neobyvatelný a neužitečný, a neobáváme se proto, že by se ho kdy chystali dobýt tak jako Bodu nebo Ashenk. Proč bychom měli rozdmýchávat jejich hněv?“

„Obávám se, že tyhle stvůry nemají žádné ponětí o cti,“ zamručel baron. „Řekněte mu tedy, že po vyvrácení wersgorixanské říše budou zbaveni všech omezení i veškerých daní.“

„To je samozřejmé,“ zněla chladná odpověď. „Ve srovnání s rizikem bombardování naší planety a jejích kolonií však nám tyhle výhody připadají mizivé.“

„Pokud se všichni nepřátelé Wersgorixanů spojí a budou jednat společně, pak toto riziko téměř odpadne. Wersgorixanští vládci budou mít jiné starosti, než aby pořádali podobné útoky.“

„Spojenectví jejich nepřátel však dosud neexistuje.“

„Domnívám se, že vládce Ashenkoghliů, který je zde v Bodě, se k nám chce připojit. Řada dalších kmenů jeho země jej nepochybně napodobí, už jen z toho důvodu, aby na sebe nestrhl příliš velkou moc.“

„Sire,“ ohradil jsem se anglicky, „víte přece dobře, že to stvoření z Ashenku nemá žádnou chuť se se svou flotilou zaplést do téhle záležitosti.“

„Povězte téhle stvůře, co jsem právě řekl.“

„Vždyť to ale, pane, není pravda!“

„Ale velmi dobře by se to pravdou mohlo stát: lež to tedy není.“

Taková kasuistika mi vyrazila dech, učinil jsem však, oč mě žádal.

Adalbert mi ihned namítl: „Co vás k té domněnce přivedlo? Obyvatelé Ashenku jsou známi svou opatrností.“

„Ovšem.“ Velká škoda, že nenucený tón, s nímž sir Roger nyní promluvil, nemohla zachytit Pr^otanova sluchová ústrojí! „Proto také svůj záměr hned neohlásí! Ale jeho štáb ... někteří mluvkové si nemohou odepřít to potěšení a pronášejí jisté narážky.“

„Musíme provést šetření!“ prohlásil Adalbert. Velmi dobře jsem tušil, co si asi tak myslí. Vyšle své špiony, Jairy ve svých službách, aby zjistili pravý stav věci.

Pospíšili jsme si na jiné místo a pokračovali v rozhovoru, který už předtím započal sir Roger s jedním mladým Ashenkoghem. Tento horkokrevný kentauro nesmírně toužil po válce, v níž by mohl získat slávu a bohatství. Podrobně nám vysvětlil organizaci, vztahy a způsob předávání zpráv. Všechny tyto informace sir Roger potřeboval. Baron jej pak poučil, jak má vyrobit dokumenty, které objeví Adalbertovi špioni. Pověděl mu, která slova mu mají v opilosti uniknout a jakým způsobem se má neobratně pokusit o podplacení jairských důstojníků. Zanedlouho tak – kromě samotného ashenkoglijského vyslance – všichni věděli, že má v úmyslu se k nám připojit.

Adalbert tudíž zaslal na Pr^otan zprávu, v níž doporučoval vstoupit do války. Byla pochopitelně odeslána, tajně, sir Roger však podplatil jairského úředníka, jehož úkolem bylo ukládat diplomatická hlášení do speciálních schránek, které pak přenášel na palubu vesmírných lodí. Slíbil úředníkovi celé jedno souostroví na Tharixanu. Byla to nesmírně výhodná investice, neboť můj pán tak získal přístup i k depeším určeným pro ashenkoghlijského vládce, které tedy četl dříve než jejich adresát. Vzhledem k tomu, že Adalbert přistoupil na naši věc, vzkázal tento vládce pro svou vlastní flotilu a poslal listy i dalším vládcům spojeneckých kmenů, v nichž je vyzýval, aby se k němu připojili.

Vojenská výzvědná služba na Bodě teď již věděla, co se děje. Nemohli zajisté dopustit, aby Ashenk a Pr^otan shrábl tak bohatou zeň a jejich planeta přitom zůstala opomenuta. Doporučili tudíž, aby se k alianci připojili i Jairové. Zpracovaný parlament pak vyhlásil Wersgorixanu válku.

Sir Roger se usmíval od ucha k uchu.

„Nebylo to zase tak těžké,“ řekl, když mu jeho velitelé blahopřáli.

„Musel jsem jen zjistit, jak to tu chodí, což ale není žádné tajemství. Všechna tahle mimozemská stvoření padla do pastí, která by neošálila ani toho nejomezenějšího z německých princů.“

„Jak je to jen možné, pane?“ tázal se sir Owain. „Je to přece jen starší, silnější a moudřejší rasa než jsme my.“

„Starší a silnější nepochybně jsou,“ přisvědčil baron. Měl natolik dobrou náladu, že promluvil k siru Owainovi veselým a přátelským tónem. „Moudřejší nikoliv. Já sám nedovedu intrikovat tak dobře jako Italové. Tihle chudáci jsou však v tomto směru úplnými dětmi.

Proč je tomu tak? Nuže, na Zemi máme již po řadu století mnoho národů a četné vládce, kteří neustále bojují jeden proti druhému, a feudální systém je přitom tak složitý, že jej málokdo dokáže pochopit. Proč vedeme tolik válek proti Francii? Protože vévoda z Anjou je jednak svrchovaným panovníkem anglickým a současně i panovníkem francouzským! Vidíte, k čemu to vede, a to je jen docela malý příklad. U nás na Zemi jsme si prostě museli osvojit intriky všeho druhu.

Zde však po staletí reprezentovali moc jedině Wersgorixané. Dobývají planety pouze jediným způsobem, a to tak, že zničí každou rasu, která nemá zbraně, jimiž by se mohla bránit. Znají jen sílu a náhoda tomu chtěla, že získali největší panství a že svou vůli vnutili i třem dalším národům, které také ovládají vojenské umění. Ty se ve své bezmocnosti ani nesnažily intrikovat proti Wersgorixanům. Při všem tom nikdo nemusel rozvinout více strategie či diplomatického umění, než kolik ho potřebují děti při koulování. K tomu, abych využil jejich prostoduchosti, chamtivosti, strachu a vzájemné nevraživosti, jsem se nemusel namáhat.“

„Jste příliš skromný, sire,“ usmál se sir Owain.

„Kdeže!“ Baronova radost rázem vyprchala. „K čertu s celou touhle záležitostí. Teď je důležité jedno: jsme tu uvězněni až do té doby, než se zformuje loďstvo a nepřítel je mezitím už na cestě.“

Bylo to vpravdě úmorné období. Nemohli jsme odletět z Body a připojit k našim ženám a dětem v pevnosti, neboť spojenectví bylo ještě velmi křehké. Sir Roger musel nesčíslněkrát uvádět věci na

pravou míru, používaje k tomu prostředků, jež by mu na onom světě přišly hezky draho. My ostatní jsme se mezitím zabývali studiem historie, jazyka, geografie (či spíše astrologie?) a mechanickým uměním, jež rozvíjeli černokněžníci z Body. Poslední ze jmenovaných umění jsme studovali pod záminkou, že chceme místní stroje porovnat s těmi, které máme doma, hanobíce samozřejmě jairské vynálezy. Naštěstí jsme na Tharixanu ukořistili několik typů tajných zbraní – nebyla to však náhoda, neboť sir Roger vypáčil příslušné informace z wersgorixanských důstojníků před naším odletem z Tharixanu. Mohli jsme tudíž předvést lehkou ručnici či speciální, zvlášť výbušné střelivo a tvrdit, že pochází z Anglie: nesměli jsme k nim ovšem naše spojence pouštět příliš blízko.

Té noci, co se z Tharixanu vrátila jairská spojovací loď se zprávou, že tam nepřátelská armáda již dorazila, odebral se sir Roger sám do své ložnice. Nevím, co se tam dělo, příští den ráno však byl jeho meč tupý a z nábytku zbyly jen třísky.

Nemuseli jsme však, díky Bohu, čekat dlouho. Na oběžné dráze se již řadilo bodavanské loďstvo. Z As-henku dorazilo několik tuctů malých bojových lodí a brzy nato s rachotem přiletěly krabicové lodě z otráveného světa Pr'°tanu. Všichni jsme se pak nalodili a za ohlušujícího dunění jsme vyrazili do války.

Když jsme se po porážce hlídkujících nepřátelských vesmírných lodí vynořili do tharixanské atmosféry a spatřili Darovu, pochyboval jsem, že z ní zůstalo něco, co by stálo za osvobození či zachraňování. V okruhu stovek mil kolem pevnosti byla zem zčernalá, zničená a zpustošená. Tam, kam dopadly granáty, dosud kypěly roztavené skály. Celý kontinent byl navíc nakažen tajemnou smrtí, kterou dokázaly odhalit jen přístroje a která jej bude ohrožovat ještě mnoho dalších let.

Darova však byla vystavěna tak, aby odolala i těmto silám a lady Kateřina shromáždila dostatek zásob. Spatřil jsem, jak skrze silové pole s řevem sestupuje wersgorixanská flotila. Jejich střely vybuchovaly docela blízko, z nadzemních konstrukcí vylamovaly kameny, prostory pod zemí však nechávaly nedotčeny. Zbrázděná země se otvírala, bombardy vychrlily ohnivé jazyky, jako když zmije vystříkne jedovatý záblesk, a znovu mizely pod zemí dříve, než

dopadly nové výbušné granáty. Tři wersgorixanské lodě se rozpadly na kousky. Jejich pozůstatky rozmnožily hromadu trosek, jež tu zůstaly po pozemním útoku, při kterém se nepřítel nejprve pokoušel dobýt pevnost přímou ztečí.

Z Darovy pod příkrovem kouře jsem pak už nespatrił nic. Neboť Wersgorixané na nás zaútočili plnou silou a ve vesmíru se rozpoutal boj.

Jak prapodivná to byla bitva! Létající v nepředstavitelných vzdálenostech, utkávali jsme se ohnivými paprsky, dělostřeleckými granáty, samočinně naváděnými střelami. Loděmi pohybovaly umělé mozky takovou rychlostí, že nebýt strojů pro vytváření umělé tíže, byly by posádky rozdrčeny o stěny kabin. Lodní pláště se trhaly blízko létajícími střelami, v prostoru bez vzduchu však nikam nedopadaly. Poraněné části se samy zacelovaly a ostatní části lodi nepolevovaly ve střelbě.

Tak vypadala válka ve vesmíru. Sir Roger ji obohatil o jednu novinku. Když ji jairským admirálům navrhl, byli nejprve zděšeni, on ale trval na svém, řka, že to je obvyklá anglická taktika – což ostatně byla pravda. Sir Roger ji však pochopitelně prosadil ze strachu, že se u jeho lidí projeví nezkušenost při ovládání pekelných zbraní.

Rozdělit je tedy do mnoha malých, nesmírně rychlých lodí. Náš válečný plán byl značně odvážný již z toho důvodu, že jsme potřebovali nepřítele zatlačit do určitého postavení. Jakmile se nám to podařilo, vnikly lodě sira Rogera do centra wersgorixanské flotily. O několik lodí jsme přišli, ostatní však nadále opisovaly neuvěřitelné křivky a blížily se k nepřátelské vlajkové lodi. Byl to nestvůrný válec, dlouhý více než jednu míli, sdostatek velký na to, aby se mu na palubu vešly i generátory silového pole. Angličané však použili výbušnin a v jejím plášti nadělali díry. Poté, oděni do kosmického brnění, na něž si rytíři připevnili své chocholy, s meči, sekerami, halapartnami, luky a puškami v rukou, přistoupili k zahákování a ke zteči.

Nebylo jich dost na to, aby mohli vyčistit celé to nesmírné bludiště chodeb a kabin. Přesto však se notně pobavili, utrpěli jen malé ztráty (tamní posádka nebyla vycvičena pro boj muže proti muži) a

způsobili všeobecný zmatek, který nám značně usnadnil závěrečný útok. Nakonec posádka celou velkou loď opustila. Když to sir Roger spatřil, stáhl i své vojáky, právě včas, než loď vybuchla a rozpadla se na malé kousky.

Jen Bůh a nejbojechtivější svatí vědí, zda tato akce byla skutečně rozhodující. Spojenecká flotila nebyla tak početná jako nepřátelské loďstvo, měla méně děl a za každý úspěch jsme museli zaplatit dvojnásob: náš útok na druhé straně nepřítele překvapil a uzavřeli jsme při něm jeho lodě mezi sebe a Darovu, jejíž nejsilnější střely létaly až do vesmíru a ničily je.

Zjevení svatého Jiří nemohu popsat, neboť mi toto vidění nebylo dopřáno. Přesto ale mnozí ozbrojenci,

zdrženliví a důvěryhodní muži, přísahali, že viděli, jak se svatý rytíř vynořil z hvězdného shluku v Mléčné dráze a začal na své kopí nabodávat nepřátelské lodě jako draky. Ať tak či onak, po mnoha hodinách, na něž si jen matně vzpomínám, toho Wersgorixané nechali. Ztratili zhruba čtvrtinu své flotily a spořádaně ustoupili. Daleko jsme je nepronásledovali.

Místo toho jsme zamířili nad sežehnutou Darovu. Sir Roger u ní přistál spolu s ostatními spojeneckými veliteli v jedné lodi. Ve velké podzemní ústřední dvoraně nás anglická posádka, zčernalá prachem a vyčerpaná po řadě dní nepřetržitého boje, přivítala několika slabými hurá. Lady Kateřina měla čas se vykoupat, a na naši počest si oblékla své nejkrásnější šaty. Když přistoupila, aby pozdravila velitele, vypadala jako královna.

Jakmile však spatřila, jak se v chladném světle vstupního otvoru objevuje postava jejího manžela ve zprohýbaném a poškozeném kosmickém brnění, zaváhala. „Můj pane...“

Sejmul lesklou skleněnou přilbu. Dýchací trubice poněkud narušily eleganci tohoto rytířského gesta: vložil si ji pod paži a klesl před ní na koleno. „Ne,“ zvolal, „dovolte, ať já jako první dím: Má paní a má láska.“

Přistoupila k němu jako ve snách. „Zvítězil jste?“

„Ne. Vy jste zvítězila.“

„A teď...“

Zvedl se a ušklíbl, protože si uvědomil, co vše jej ještě čeká.

„Budeme vyjednávat,“ řekl. „Potom opravíme škody, postavíme nové lodě a shromáždíme nová vojska. Se svými spojenci budeme kout pikle, trestat a povzbuzovat. Čeká nás boj a zase jen boj. Do té doby, dokud se, dá-li Bůh, modrokožci nestáhnou na svou vlastní planetu a nepodrobí se.“ Zarazil se. Z tváře lady Kateřiny vyprchala veškerá barva. „Dnes večer však, má paní,“ pravil neobratně, i když si jistě tuto

scénu zkoušel mnohokrát předtím, „jsme, jak doufám, získali právo být spolu sami, abych vám mohl vzdát hold.“

Dlouze si povzdechla. „Sir Owain žije?“ tázala se. Protože neodporoval, přežehnala se a po rtech jí přelétl lehký úsměv. Poté přivítala spojenecké velitele a podala jim ruku k políbení.

XVII

Dostávám se nyní k nejbolestnější části svého vyprávění, kterou jest mi jen zatěžko popisovat. S výjimkou zakončení jsem se jí totiž přímo nezúčastnil.

Došlo k tomu proto, že se sir Roger pustil ze všech svých sil do křížové výpravy, jako kdyby před něčím prchal: v jistém smyslu tomu tak skutečně bylo. A mne vlekl s sebou jako list zmítaný bouřlivým větrem. Byl jsem jeho tlumočník, když jsme však neměli nic na práci, stával jsem se také jeho profesorem a učil jsem jej wersgorixanštině tak intenzivně, až už to mé slabé a ubohé tělo nemohlo déle snášet. Když jsem pak upadl vysílen do spánku, vídával jsem ještě, jak světlo svíčky překresluje na ostře řezané tváři hluboké brázdy světla a stínu. Často se stávalo, že dával poslat pro některého učeného Jaira, který jej poté až do svítání učil svému vlastnímu jazyku. Při tomto tempu nepotřeboval ani mnoho týdnů a již dokázal strašlivě klít v obou řečech.

Neusnadňoval život přitom nejen sobě, ale ani svým spojencům. Nechtěl, aby Wersgorixané měli čas se vzpamatovat. Dobývali jsme planetu za planetou, každou jsme si podrobili a ponechali na ní novou posádku tak, aby nepřítel byl neustále v defenzívě. Vždy jsme se mohli opřít o pomoc domorodého obyvatelstva drženého v otroctví. Obvykle stačilo jim dát zbraně a vůdce. Utočili pak v tlupách na své pány s takovou zuřivostí, že ti se k nám dokonce utíkali s prosbou o ochranu. Jairové, Ashenkoghliové a Pr^otanové byli zděšení. Na takové věci nebyli zvyklí: sir Roger naproti tomu zažil ve Francii selské povstání. Zmatení spojenceři vůdcové se tak čím dále tím více podřizovali jeho nepopiratelné autoritě.

Jednotlivé peripetie těchto válek i všechny naše činy jsou příliš složité a pro rozmanité planety natolik

odlišné, že je nelze v úplnosti zachytit v tomto skromném záznamu. Podstatné bylo to, že se nám na všech planetách obývaných původními civilizacemi podařilo Wersgorixany zničit. A tím se začal hroutit i celý wersgorixanský systém. V této prázdnotě, ohrožované neexistencí víry, anarchií, bandity, hladem, možným návratem modrokožců a nutností posilovat naše málo početné posádky

narychlo vycvičenými domorodci, sir Roger vítězně postupoval. Věděl, jak řešit všechny tyto problémy, neboť v Evropě po pádu Říše římské vhodné řešení krystalizovalo již celá staletí: byl jím feudální řád.

Jenže právě ve chvíli, kdy kladl úhelný kámen ke svému vítězství, se vše kolem něj zhroutilo. Bůh dopřej pokoje jeho duši. Nepoznal jsem udatnějšího rytíře. I dnes, kdy od těch chvil uplynul již celý lidský věk, se mi slzy derou do očí a já tudíž tuto část své kroniky pokud možno zkrátím. Byl jsem přímým svědkem jen mála událostí, a stručnost mi proto bude jistě prominuta.

Přesto však ti, co zrazují svého pána, tak nečiní náraz. Váhají a dopomáhá jim k tomu náhoda. Kdyby sir Roger nebyl slepý k tolika příznakům, k ničemu by nemuselo dojít. To, co se sběhlo, nicméně nevyličím v několika chladných větách, nýbrž použiji staré známé metody spočívající v tom, že si představím vždy celé výjevy. Takto se lze přiblížit k pravdě začasté více než neosobním vyprávěním, takto lze znovu oživit postavy, jež se již dávno obrátily v prach, a lze je poznat ne jako nějaké abstraktní ničemy, ale jako duše chybné, které Bůh nakonec také zahrne svým nekonečným milosrdenstvím.

Všechno začalo na Tharixanu. Právě z něj odletěla flotila vesmírných lodí, aby zahájila předlouhé válečné tažení dobytím první wersgorixanské kolonie. Darovu obsadila jairská posádka. Anglické ženy, děti a staré lidi, kteří tak chrabře čelili nepřátelskému útoku, sir Roger odměnil, jak nejlépe mohl. Dopravil je na ostrov, tam, kde se pásł náš dobytek. Zde mohli bydlet v lesích či na polích, stavět domy, hlídat svá stáda, lovit, sít a sklízet, téměř tak, jako kdyby byli na Zemi. Do jejich čela postavil lady Kateřinu. Z wersgorixanských zajatců si ponechal pouze Branithara, aby mu zabránil toho příliš mnoho vyzradit Jaiřům a aby mohl pokračovat ve studiu jeho jazyka. Pro všechny případy dal své paní k dispozici velmi rychlou malou vesmírnou loď. Jaiřům usazeným za mořem na pobřeží vymluvil veškeré návštěvy, protože nechtěl, aby náš život pozorovali příliš zblízka.

Byla to klidná doba – srdce naší dámy však klidné nebylo.

Neb začalo být zkoušeno hned druhého dne po odletu sira Rogera. Procházela se po rozkvetlé pastvině a naslouchala větru ševelícímu

ve větvích. Za ní kráčely dvě služky. Z lesa k nim doléhaly hlasy, údery sekery, štěkot psa – to vše jí připadalo vzdálené jako sen. Náhle se zastavila a široce rozevřela oči. Rukou uchopila krucifix na svých prsou.

„Maria, matko boží, slituj se nade mnou.“ Její služby byly dobře vychované a vzdělily se z doslechu.

Na mýtinu pokulhávaje vystoupil sir Owain Montbelle. Měl na sobě svůj nejveselejší šat, válku připomínal toliko meč po jeho boku. Berla, o kterou se opíral, mu neubírala příliš půvabu. Pozvedl čapku s péry a uklonil se.

„Ach,“ zvolal. „Les se v tomto okamžení stává Arkádií a starý pasák vepřů Hob, kterého jsem právě potkal, se mění v pohanského Apolóna, jenž na lyru svou hraje hymnus k poctě velké čarodějky Venuše.“

„Stalo se něco?“ V krásných modrých očích lady Kateřiny se zračilo hluboké znepokojení. „Flotila se musela vrátit?“

„Ne.“ Sir Owain pokrčil rameny. „To jen já jsem tak nemotorný. Hrál jsem hru s míčem, špatně jsem došlápl a vymknul si kotník. Mám ho teď tak slabý a tak citlivý, že bych v boji nebyl co platný. Chtě nechtě jsem proto musel předat velení mladému Hughu Thorneovi a vrátit se sem v malé lodi. Teď tu počkám, až se uzdravím, pak si vezmu loď a jairského pilota a vrátím se ke svým druhům.“

Kateřina se zoufale snažila říci něco rozumného. „Při našich lekcích... se... Branithar zmiňoval o zvláštních léčebných postupech mimozemšťanů.“ Líce jí znachověly. „Jejich čočky dokáží dokonce... nahlížet do lidského těla... a mohou do něj vpravit léčiva, která v několika dnech zhojí i to nejhorší zranění.“

„Už jsem o tom uvažoval,“ řekl sir Owain, „neboť v době války zajisté nehodlám lenořit. Pak jsem si ale vzpomněl na přísný rozkaz našeho pána: naší jedinou nadějí v této chvíli je to, že jsme dovedli přesvědčit tuto ďábelskou rasu o tom, že jsme tak chytří jako oni.“

Ruka lady Kateřiny sevřela krucifix.

„Neodvážil jsem se tudíž požádat o pomoc jejich lékaře,“ pokračoval. „Naopak, řekl jsem, že tu musím dojednat několik naléhavých záležitostí a že se budu procházet o holi na znak pokání

za své hříchy. Až mě sama příroda zhojí, vrátím se. I když mi to vpravdě bude rvát srdce, že se od vás budu muset odloučit.“

„Sir Roger o tom ví?“

Přikývl. A přešli spěšně k jinému tématu. To přikývnutí, to byla nestydatá lež. Sir Roger o ničem nevěděl. Žádný z jeho mužů se mu to neodvážil říci. Ani mně by to nejspíš neprošlo jen tak, i když on nikdy žádného duchovního neuhodil, já sám však o tom nevěděl. Baron se sira Owaina stranil a měl na starosti řadu jiných věcí: vůbec si na něj tudíž nevzpomněl. Mám za to, že v hloubi duše ani na něj myslet nechtěl.

Neodvážil bych se tvrdit, že sir Owain měl doopravdy vymknutý kotník. Byla by to skutečně podivuhodná shoda okolností. Předpokládám naopak, že svou poslední zradu promyslel do všech podrobností. Pravděpodobnější je to, že jen chtěl dokončit jistou rozmluvu s Branitharem a zjistit, co z ní vzejde.

Sklonil se ke Kateřině a rozesmál se. „Od svého odchodu nepřestávám této své nehodě blahorečit.“

Odvrátila zrak a zachvěla se. „Proč?“

„Myslím, že to víte.“ Vzal ji za ruku.

Odtáhla se. „Uvědomte si prosím, že můj manžel odešel do války.“

„O mne nemusíte pochybovat! Raději bych zemřel, než abych se zneuctil ve vašich očích!“

„O ...tak dvorném rytíři... jsem nikdy pochybovat nemusela.“

„To je všechno, jak se vám jevím? Dvorný? Zábavný? Šašek pro chvíle, kdy se cítíte omrzelá? Nuže, je lepší být šaškem lady Kateřiny než milencem Venušiným. Dovolte tedy, ať vás rozptýlím.“ A jal se jasným hlasem prozpěvovat rondel k její počtě.

„Ne ...“ Vzdálila se od něj jako laň od svého lovce. „Jsem ... vázána svou vírou ...“

„Na dvoře lásky,“ pravil, „jen Amor váže vaši poslušnost.“ Na jeho krásných vlasech se třpytilo slunce.

„Mám dvě děti,“ řekla prosebným tónem.

Zasmušil se. „Dosti často jsem, má paní, choval na kolenou Roberta a malou Matyldu. Doufám, že, dá-li Bůh, tomu tak bude i nadále.“

Obrátila se k němu, připravena vyskočit a odejít.

„Co tím chcete říci?“

„Ó, nic!“ Odvrátil se k ševelícímu lesu, jehož listy měly tvar a vůni na Zemi neznámou. „Nechci být neloajlní, byť by to bylo jen slovy.“

„Co je s dětmi?“ Tentokrát ho ona uchopila za ruku. „Pro Kristovy svaté rány, Owaine, víte-li něco, promluvte!“

Nechal tvář odvrácenou. Měl velmi krásný profil. „Nehodlám nic tajit, Kateřino,“ řekl. „Zdá se mi, že vy byste tu věc byla schopna posoudit mnohem lépe než já. Neboť znáte barona lépe než kdokoli jiný.“

„Kdo může tvrdit, že jej doopravdy zná?“ pravila hořce.

Tichým hlasem pokračoval: „Zdá se mi, že s každým novým obratem osudu se jeho sny stávají čím dál tím nemírnější. Zpočátku mu stačilo, aby doletěl do Francie a tam se připojil ke králi. Potom chtěl osvobodit Svatou zemi. Když jej sem zavál neblahý osud, šlechetně se s tím vyrovnal. To nelze popřít. Jakmile však dosáhl chvilkového oddechu, jal se hledat cestu zpět k Zemi? Ne, začal dobývat tento svět. A nyní odletěl na výpravu proti celým sluncím. Kde to vše skončí?“

„Kde ...“ Nedokázala pokračovat. Nemohla odtrhnout zrak od tváře sira Owaina.

Rytíř pravil: „Bůh všemu vymezil určité hranice. Bezuzdná ctižádost jest dílo Satanovo a může se z ní zrodit jen neštěstí. Nezdá se vám, má paní, když tak v noci bdíte a nedaří se vám usnout, že příliš přeceňujeme své síly a že nás to všechny vede ke zkáze?“

Dlouze se odmlčel a pak dodal: „A proto opakují, kéž Kristus a Panna Maria ochrání vaše děti.“

„Co mám ale dělat?“ vykřikl plna úzkosti. „Cesta k Zemi je ztracena.“

„Lze ji znovu nalézt.“

„Tím, že ji budeme hledat sto let?“

Chvilí se na ni mlčky díval a teprve pak odpověděl.

„Nerad bych v tak sladkých nádrech probouzel klamně naděje. Mluvívám však čas od času s Branitharem. Neovládáme dobře jazyk jeden druhého a on lidem příliš nedůvěřuje. Přesto ... mi však sdělil určité věci ... z nichž jsem usoudil, že by se cesta na Zemi snad přece jen dala zase najít.“

„Cože?“ Zachytila se zoufale jeho paží. „Jakže? Ale jak? Owaine, vy šílíte!“

„Ne,“ řekl s dobře zahranou rázností. „Předpokládejme však, že by to byla pravda a že by Branithar byl ochoten nás vést. Bude za to ovšem něco chtít. Domníváte se, že by sir Roger mohl přerušit svou křížovou výpravu a vrátit se klidně do Anglie?“

„On... to přece...“

„Což sám neřekl a neopakoval, že dokud existuje wersgorixanská moc, hrozí Anglii smrtelné nebezpečí? Cožpak by po návratu na Zemi nemusel zdvojnásobit své úsilí? K čemu by nám tedy byla znalost cesty zpět? Válka by stejně pokračovala a nakonec by nás všechny zničila.“

Zachvěla se a pokřižovala.

„Když už jsem zde,“ řekl nakonec sir Owain, „mohu nicméně zjistit, zda se ta cesta zpět dá skutečně nalézt. A vy snad objevíte způsob, jak těchto vědomostí zužítkovat dříve, než bude pozdě.“

Popřál jí zdvořile dobrého dne, což však již ona neslyšela, a pokulhávaje zmizel v lese.

XVIII

Uběhlo několik dlouhých tharixanských dní – na Zemi by to byly celé týdny. Sir Roger se zmocnil první z planet, k nimž se vypravil, a odletěl k další. Na ní ukryl své vojáky v lese a, zatímco jeho spojenci odvraceli pozornost nepřátelských dělostřelců, dobyl útokem hlavní zámek. Z této pevnosti konečně Zrzavý John Hameward vysvobodil zajatou princeznu. Je pravda, že měla zelené vlasy, tenká tykadla a že se křížení naší a její rasy nedalo uskutečnit. Vashuntari se však podobala lidem a byla svým osvoboditelům – kteří jí vyrvali z rukou vězňatelů právě v okamžiku, kdy se jí chystali doopravdy zmocnit – natolik vděčná, že to bohatě utěšilo naše osamělé Angličany. Vztahovaly se na tento případ levitské záповědi? Dodnes o tom náruživě debatujeme.

Wersgorixané přešli ve vesmíru do protiútoků: jejich flotila odstartovala, ze základen ležících v pás-mu drobných planet. Cestou k nim sir Roger přišel na to, jak se dá na palubě vyřadit z činnosti umělá tíže a prováděl výcvik svých mužů v těchto nových podmínkách. Navzdory vzduchoprázdnu tak naši lukostřelci dovedli k vítěznému konci tažení, jež se později stalo slavným pod jménem Bitva meteorů. Jejich polohu neprozrazovaly ani výstřely, ani pulzace magnetického pole, a mohli tak svými šípy zasáhnout mnoho Wersgorixanů oděných do kosmických obleků. Základna přišla o veškerou svou živou sílu, a nepřítel proto ustoupil z celého systému. Admirál Beljad se pak sám zmocnil tří sluncí a Wersgorixané se museli znovu stáhnout.

Na Tharixanu se sir Owain příjemně bavil s lady Kateřinou. S Branitharem se pod záminkou studia jazyka navzájem opatrně sondovali. Nakonec, jak se domnívali, dospěli ke vzájemnému porozumění.

Zbývalo přesvědčit baronku.

Mám za to, že právě vyšly oba měsíce. Vrcholky stromů světélkovaly, jako by byly ojíněny, jejich dvojité stíny dopadaly na trávu, na níž se třeptala rosa. Noční zvuky teď již všem připadaly známé a pokojné. Lady Kateřina vyšla z pavilonu, jak činila vždy, když její děti usnuly a k ní spánek nepřicházel. Byla zahalena do

dlouhého pláště s kapuci a kráčela stromořadím, jež se mělo stát ulicí nové vesnice: minula zpola dostavěné hliněné chatrče, které ve světle obou měsíců připomínaly temné balvany, a došla na lučinu, skrze níž protékal potok. V potemnělém jasu tekoucí voda jiskřila, a tiše bublala na oblázcích. Vdechovala, zvláštní a vroucí vůni květin, vzpomněla si na anglický hloh v čase, kdy lid korunoval Královnu máje. Vzpomněla si, jak kdysi stála na šterkové pláži u Doveru: krátce po svatbě vyprovázela svého manžela, který odjížděl na letní tažení: dlouho tenkrát mávala svou dlouhou šerpou, dokud nezmizela poslední loď. Dnes byly hvězdy chladné a její šátek nikdo neuvidí. Sklonila hlavu a umínla si, že nebude plakat.

Tmou zazněly struny harfy. Objevil se sir Owain. Berlu již neměl, i když stále ještě předstíral, že kulhá. Na šatech z černého sametu vábil světlo měsíců těžký stříbrný řetěz a lady Kateřina si všimla, že se usmívá.

„Ó,“ pravil sladce, „dnes večer se zjevují nymfy a víly.“

„Kdepak.“ Navzdory svému předsevzetí se cítila šťastná. Jeho žertování a lichotky jí ulehčily více než jednu smutnou chvíli. Vyvolal v ní vzpomínku na vlastní mládí u dvora. Zvedla ruku k chabému protestu, dobře vědouc, že projevuje, aniž by tomu mohla zabránit, falešnou skromnost. „Kdepak, dobrý rytíři, to by bylo neslušné.“

„Pod takovým nebem a v takové společnosti nic není neslušné,“ namítl. „V ráji, jak známe, hříchu není.“

„Ó, nemluvte tak!“ Bolest se k ní vrátila s dvojnásobnou silou. „Bloudíme tu přec v pekle!“

„Ráj je všude tam, kde se nalézá má paní.“

„To právě zde se chystáte notovat píseň lásky?“ opáčila hořce.

„Ne.“ Také on teď zvážněl. „Stan ani dřevěná chatrč – až budou dostavěny – to nejsou místa, kde by měla přebývat ta, která velí našim srdcím. A tyto schody nejsou hodny, aby vedly k vašemu příbytku ... a k příbytku vašich dětí. Vy, jako královna krásy a lásky, byste měla panovat mezi růžemi nad tisícem rytířů, připravených pro vaši čest lámat dřevce, a nad tisícem mistrelů hotových opěvovat vaše slzy.“

Pokusila se protestovat. „Stačilo by jen, kdybych znovu spatřila

Anglii...“ zde jí selhal hlas.

Chvíli nehybně pohlížel na potok, na kterém dvojice měsíců kreslila dva chvějící se světelné pruhy. Nakonec sáhl rukou pod šat. Spatřila, jak se zablýskla ocel. O krok ustoupila. On však zvedl k nebi jilec svého meče a hluboce jímavým hlasem, tím hlasem, jehož bohaté odstíny dovedl tak dobře využívat, řekl: „Při tomto znamení svého Pána a na svou čest přísahám, že dostanete, po čem toužíte!“

Sklonil zbraň a upřel na ni zrak. Sotva slyšitelně dodal: „Pokud po tom skutečně toužíte.“

„Co tím chcete říci?“ Sevřela plášť kol sebe, jako kdyby ji zamrzelo. Veselost sira Owaina byla daleka bouřlivých výbuchů sira Rogera, a jeho vážné vzezření proto bylo nyní výmluvnější než neobratné protesty jejího manžela. Přece však měla ze sira Owaina chvíli strach: dala by všechny své šperky za to, kdyby teď z lesa hřmotně vyšel baron v plné zbroji.

„Nikdy mi nechcete jasně říci, co máte na mysli,“ zašeptala.

Obrátil k ní tvář plnou bezradného mladistvého smutku.

„Bezpochyby, neb nikdy jsem neovládal nesnadné umění hrubých řečí. Teď ale váhám, protože se mi přičí povědět své paní surovou skutečnost.“

Vztyčila se. Na krátký okamžik se v tom neskutečném osvětlení podobala siru Rogerovi: také on dělával tento pohyb. Pak se z ní stala zase Kateřina, která se zoufalou odvahou pronesla: „Řekněte mi pravdu, ať je jakákoli.“

„Branithar dovede najít cestu na Zem.“

Lady Kateřina nebyla náchylná k mdlobám. Teď však měla dojem, že se všechny hvězdy rozhoupaly. Když znovu přišla k sobě, opírala se o prsa sira Owaina. Jeho paže jí objímaly kolem pasu, jeho rty spočívaly na jeho tváři a hledaly její ústa. Lehce ucouvla a on se nepokoušel ji znovu obejmout. Cílila se však zesláblá, a držela se proto stále jeho paží.

„Pokládám tuhle zprávu za surovou z důvodů, o kterých jsme právě mluvili. Sir Roger boje nenechá.“

„Nás by ale mohl poslat domů,“ řekla udýchaně.

Sir Owain si nasadil Ztrápený výraz. „Myslíte, že to udělá? K doplňování posádek a k tomu, aby udržoval dojem síly, potřebuje

všechny své lidi. Jen si vzpomeňte, co řekl před odletem. Jakmile usoudí, že se mu některou planetu podařilo dobýt, pošle sem do vesnice pro několik mužů, aby se připojili k ozbrojencům, jež povýší na vévody a rytíře. Pokud jde o něj – neustále prohlašuje, že skoncuje s nebezpečnostvými, která ohrožují Anglii, vám však přece tvrdil, že z vás udělá královnu.“

Povzdechla si, neboť si vzpomněla na těch několik slov, jež mu unikla.

„Branithar vám vše vysvětlí.“ Sir Owain hvízdal.

Wersgorixan vystoupil z pozadí sítin, kde čekal na toto znamení. Směl se volně pohybovat, protože z ostrova nižádným způsobem nemohl uprchnout. Na svém zavalitém těle měl bohatý oděv pocházející z kořisti, na němž zářily tisíce perel. Na jeho kulatý holý čenich s dlouhými ušima si již všichni uvykli a nepřipadal jim více ošklivý: ve žlutých očích mu svítilo veselí. Kateřina nyní rozuměla jeho jazyku natolik, že s ním mohla hovořit bez tlumočníka.

„Tážete se nepochybně, paní, jak bych vůbec mohl najít správnou cestu zpět skrze shluky neznámých hvězd,“ začal. „Sám jsem byl zoufalý z toho, že jsme u Ganturathu přišli o navigační záznamy. Mezi zdejšími a vašimi světem existuje tolik sluncí podobných vašemu, že by náhodné hledání mohlo trvat i tisíce let. V našem vesmíru je navíc velký počet hvězd zakryt mlhovinami natolik, že je spatříte teprve tehdy, až vás náhoda zavede do jejich bezprostřední blízkosti. Kdyby přežil alespoň jeden palubní důstojník mé lodi, mohl by nám pomoci zúžit oblast hledání. Já však naneštěstí pracoval u pohonné jednotky. Díval jsem se sice čas od času na hvězdy, ty ale pro mě nic neznamenaly. Když jsem tenkrát přelstil vaše lidi – toho dne budu povždy litovat! – stlačil jsem pouze nouzové tlačítko pro automatickou pilotáž, a my jsme se vrátili sem.“

Lady Kateřina byla nervózní a netrpělivá. Vytrhla své paže z rukou sira Owaina a prohlásila:

„Nejsem hloupá. Můj pán si mě vážil natolik, že se mi tohle všechno také pokoušel vysvětlit, i když jsem jej moc neposlouchala. Co jste tedy objevil?“

„Nic jsem neobjevil. Vzpomněl jsem si jen na jednu možnost,“ odpověděl Branithar. „Mohlo mi to napadnout už dřív, seběhlo se

však tolik věcí...

Vězte tedy, paní, že existují hvězdy, jež září natolik, že jsou – tak jako majáky či záchytné body – viditelné ze všech míst spirálního ramene Via Galactea. Používají se při navigaci. Svírají-li tedy například spojnice sluncí, jimž říkáme Ulovarna, Yariz a Gratch, určité úhly, nalézá se pozorovatel ve zcela určitém bodě prostoru. Hrubým odhadem těchto úhlů provedeným na základě pozorování lze určit polohu pozorovatele s chybou necelých dvaceti světelných let. To zase není tak velká oblast, abychom pak v ní nenašli vaše malé žluté slunce.“

Pomalů, zamyšleně přikývla.

„Chápu. Máte na mysli hvězdy, které září tak jasně jako třeba Sirius a Rigel...“

„Nemusejí to vždy být hvězdy, jež se z některé planety jeví jako největší,“ upozornil ji. „To bývají hvězdy, které se třeba náhodou nalézají nejbližší. Navigátor by potřeboval velmi dobrou mapu vašich souhvězdí s barevným vyznačením mnoha nejjasnějších hvězd (tak, jak jsou viditelné ve vzduchoprázdném prostoru). Jakmile by měl sdostatek přesných dat, mohl by je analyzovat a určit, které z nich patří velkým orientačním bodům. Z jejich vzájemné polohy by pak zjistil, ze kterého místa byly pozorovány.“

„Myslím, že bych vám mohla nakreslit Zvěrokruh,“ řekla lady Kateřina nejistě.

„To by nám, vážená paní, nijak nepomohlo,“ odvětil Branithar. „Nemáte praxi ani povědomost, jak podle oka určovat typy hvězd. Připouštím, že v tom nevynikám ani já. Neprodělal jsem příslušný výcvik a nemám ani odpovídající vzdělání: vím jen to, co jsem tu i tam během hovoru pochytil od jiných členů posádky. Náhodou jsem byl jednou v navigační vížce v době, kdy naše loď obíhala kolem Země a prováděla dálková pozorování, nijak zvlášť jsem si však okolních souhvězdí nevšimal a vůbec už si na jejich rozložení nevzpomínám.“

Lady Kateřina pozbyla odvahy i naděje. „Nuže, jsme tedy ztraceni!“

„Vůbec ne. Měl jsem říci, že si na ně nevzpomínám vědomě. My Wersgorixané, však již dávno víme, že duch obsahuje mnohem víc než jen jasné vědomí.“

„To je pravda,“ řekla lady Kateřina zamyšleně. „Je tu i duše.“

„Eh ... to není přesně to, co jsem měl na mysli. Duch obsahuje i vrstvy podvědomé či zpola vědomé, z nichž povstávají sny – zkrátka a dobře stačí, když vám řeknu, že toto podvědomí nikdy nic nezapomíná. Zaznamenává i ty nejpodružnější detaily, které kdy zapůsobily na naše smysly. Budu-li uveden do tranzu a vhodně manipulován, budu moci zcela přesně a správně zakreslit obraz pozemského nebe, jak jsem je tenkrát zahlédl.

Obratný a zkušený navigátor pak bude moci pomocí hvězdných tabulek a matematicky aplikovat na můj náskres sítu vylučovací metody. Nějakou dobu to potrvá. Mnoho modrých hvězd by například mohlo představovat Gratch a jediné zevrubné stadium dokáže vyloučit ty, které jsou v nereálném vztahu (řekněme) s hvězdokupou Torgelta. Postupným vylučováním tak dojde k vymezení malé oblasti, o které jsem se již zmínil. Pod vedením kosmického pilota tam pak můžeme odletět a prohlížet si všechny žluté hvězdy tak dlouho, dokud nenajdeme vaše slunce.“

Kateřina spráskla ruce. „Ale to je nádherné!“ zvolala. „Ó, Branithare, jak bych se vám jen mohla odměnit? Můj pán vám věnuje celé království!“

Branithar se vzpřímil, pevně se rozkročil na svých zavalitých nohách, zvedl oči k jejímu zastíněnému obličejí a s trpkou odvahou, kterou projevoval od samého počátku, řekl:

„K čemu by mi bylo království vzešlé z rozvalin císařství, jež kdysi bylo mou vlastí? Proč bych vám měl pomáhat k návratu do Anglie, když vím, že byste sem pak přivedli další šílené a zuřící Angličany?“

Sevřela pěsti a řekla s normanským chladem: „Budete tedy muset všechno, co víte povědět Jednookému Hubertovi.“

Pokrčil rameny. „Podvědomí se nedá probudit tak snadno, paní. Vaše barbarské mučení by je naopak mohlo uzavřít za nepřekročitelnou hráz.“ Vložil ruku pod šat a ve světle měsíce se náhle zableskl nůž. „Ostatně bych je ani nevydržel! Ustupte! Dal mi ho Owain. A já vím velmi dobře, kde leží mé srdce.“

Kateřina krátce vykřikla a odvrátila se.

Rytíř jí položil ruce na ramena. „Vyslechněte mě a pak teprve suďte,“ pravil konejšivě. „Už několik týdnů se pokoušíme z

Branithara něco vytáhnout. Nejprve mi cosi naznačil. Já jemu také. Smlouvali jsme jako dva saracénští obchodníci, aniž bychom si otevřeně přiznali, oč se vlastně handrkujeme. Nakonec se zmínil o téhle dýce: to byla cena za to, že přede mne vyloží své zboží. Jak by vám jen mohl s takovou zbraní uškodit? I naše děti tu teď chodí mnohem lépe vyzbrojeny. Slíbil jsem mu ji. On mi pak pověděl vše, co teď řekl vám.“

Lady Kateřina se zachvěla a uklidnila se. Zažila zde za tak krátkou dobu tolik překvapení, tolik strachu a musela snášet tolik samoty. Její síly byly vyčerpány.

„Čeho žádáte?“ řekla tiše Branitharovi.

Přejel palcem po ostří dýky, přikývl hlavou a zasunul nůž do pouzdra. Potom nasládle promluvil.

„Najděte především dobrého wersgorixanského duchovního lékaře. Nějakého wersgorixanského specialistu určitě objevíte v rejstříku uloženém v Darově. Vypůjčte si jej pod libovolnou záminkou od Jairů. Tento lékař pak bude muset pracovat s obratným navigátorem, který mu poví, na co se má ptát, a bude mi moci pomáhat při zakreslování map, až budu v tranzu. Potom budeme potřebovat kosmického pilota a dva dělostřelce, na tom trvám. Na Tharixanu určitě nějaké objevíte. Můžete svým spojencům říci, že je potřebujete pro pátrání po nepřátelských technických tajemstvích.“

„A až bude vaše hvězdná mapa hotová?“

„Nuže, nehodlám ji jen tak předat vašemu manželovi! Alespoň ne pro nic za nic! Nejspíš ji tajně ukryjeme na palubě vesmírné lodi. Každý přitom bude mít svůj trumf: lidé zbraně a Wersgorixané vědomosti. Zradíte-li nás, zničíme všechny poznámky i nás samotné. Se sirem Rogerem budeme vyjednávat na dálku. Vaše prosby jej snad dokáží ovlivnit. Ukončí-li válku, vrátíte se všichni domů a náš národ se zaváže, že vás provždy nechá na pokoji.“

„A pokud na to nepřistoupí?“ zeptala se bezvýrazným hlasem.

Sir Owain se sklonil a francouzsky jí zašeptal do ucha: „V tom případě se vy, vaše děti... a já... každopádně vrátíme na Zem. To ale siru Rogerovi přirozeně nemusíte říkat.“

„Nemohu teď přemýšlet...“ Zakryla si tvář rukama. „Otče náš, jenž jsi na nebesích, já nevím, co mám dělat!“

„Hodlají-li vaši lidé pokračovat v téhle nesmyslné válce,“ řekl Branithar, „budou nakonec zcela zničeni.“

Po celou tu dobu, co na téhle planetě byl sir Owain jediným šlechticem a jediným člověkem, s nímž mohla mluvit otevřeně, jí tisíckrát opakoval totéž. Připomínal jí spálené mrtvoly v rozvalinách pevnosti, připomínal jí, jak se při obléhání Darovy malá Matylida pokaždé rozkřičela, když výbuch otřásl zemi: vzpomněla si na zelené lesy Anglie, v nichž během prvních let manželství se svým mužem a vládcem sokolničila, a na budoucí léta, která chtěl strávit v boji, jehož smysl nechápala. Odkryla tvář, zvedla hlavu k měsícům, v jejichž chladném světle zazářily její slzy, a pravila: „Ano.“

XIX

Nedokážu říci, co přimělo sira Owaina k této zradě. V jeho nitru se provždy svářily dvě bytosti. V hloubi duše nejspíše nikdy nezapomněl, do jaké míry země, z níž pocházela jeho matka, utrpěla rukou lidu, z něhož vzešel jeho otec. Když líčil lady Kateřině svou hrůzu ze situace, své pochybnosti o našem vítězství, svou lásku k ní a své obavy o její bezpečí, byly jeho city nepochybně zčásti upřímné. Současné však měl i méně počestnou pohnutku: zpočátku to byl jen svůdný nápad, který časem zesílil: co by se jen dalo na Zemi udělat s několika wersgorixanskými zbraněmi! Až se budeš, neznámý čtenáři této kroniky, modlit za duše sira Rogera a lady Kateřiny, připoj pár slov i za nešťastného sira Owaina Montbella.

Ať už se v jeho nitru dalo cokoli, jednal tento zrádce s odvahou a inteligencí. Dával dobrý pozor na Wersgorixany, kteří byli přivedeni Branitharovi na pomoc. Během namáhavých týdnů, kdy tito s obratností, v níž předstihovali i Araby, získávali z Branitharových snů všechno to, co Branithar zapomněl, a zevrubně to pak studovali pomocí přístrojů a matematických systémů, rytíř klidně a nenápadně připravoval vesmírnou loď k odletu. Přitom musel nepřetržitě usilovat o to, aby barončina odvaha vůči jejich spiknutí nepolevovala.

Lady Kateřina byla nerozhodná, plakala, bouřila se, křičela na něj, ať se jí klidí z očí. Přistála loď s rozkazy sira Rogera: měla mu poslat určitý počet lidí, aby kolonizovali další porobenou planetu. Přivezla i list, který baron napsal své ženě. Diktoval mi jej, neboť jeho pravopis nebyl z nejlepších, a já si dal práci a jeho věty upravil tak, aby strohými formulacemi prozařovaly jeho city, jeho ponížená a trvalá láska. Kateřina okamžitě odpověděla, přiznala vše, co učinila a prosila jej o prominutí. Sir Owain však tento čin předvídal: ještě než loď odletěla, se dopisu zmocnil a spálil ho a baronku přesvědčil, ať zachová věrnost jejich plánu. Přisahal jí, že jedná pro dobro všech, včetně jejího muže.

Lidem ve své vesnici, která se pomalu vyliďňovala, nakonec oznámila, že na nějakou dobu odlétá za svým manželem. Na loď ji doprovázely obě děti a dvě služky. Sir Owain ovládal umění kosmické navigace natolik dobře, že dokázal s lodí doletět na předem

dané místo – k tomu stačilo jen stlačit správná tlačítka – mohl s ní proto odletět zcela veřejně. V noci předtím zavedl tajně na palubu několik Wersgorixanů: Branithara, lékaře, pilota a dva vojáky vycvičené v ovládání bombard, jimiž se ježila lodní kostra.

Uvnitř lodi se jich ale nedalo používat. Jedině Owain a Kateřina měli pušky. Další ruční zbraně byly ukryty v truhlici na šaty umístěné v její ložnici, v níž se neustále zdržovala jedna ze služek. Obě ženy se modrokožců děsily: kdyby si některý z nich přišel pro zbraně, jejich jekot by okamžitě upozornil sira Owaina.

Rytíř a Kateřina přesto museli své spojence hlídat jako ostříži. Branithar by totiž byl schopen sám zamířit s lodí k Wersgorixanu a sdělit svému císaři, kde leží Země. Kdyby se pak celá Anglie stala rukojmím, musel by se sir Roger vzdát. Stačilo by však, kdyby se Wersgorixané dozvěděli, že nepatříme k rozvinuté civilizaci, která dokáže plout mezi hvězdami, ale že jsme prostí a nevinní křesťané, ubozí beránci přivedení na jatka, byli by posílení a povzbuzeni natolik, o kolik by naši spojenci byli demoralizováni: za každou cenu proto museli Branitharovi zabránit, aby toto tajemství někomu odhalil.

Museli tomu zamezit alespoň do té doby, než plány sira Owaina přinesou své ovoce. Snad by bylo lepší tomu zamezit jednou provždy. Jsem si jist, že i Branithar měl své vlastní záměry pro ten trapný okamžik, kdy své lidské společníky vysadí na anglickou půdu. A určitě si promýšlel nekalé způsoby, jak tomu zabránit. V daném okamžiku se však jejich zájmy shodovaly.

Samotné tyto úvahy nepochybně zaplaší cynické postranní myšlenky o chování lady Kateřiny. Ani ona, ani sir Owain si nemohli dovolit polevit ve své bdělosti. Museli být neustále ve střehu s puškou po boku, nesměli dát posádce příležitost, aby je zajala, a tato ostrážitost byla tou nejlepší gardedámou. Baronka ostatně ani nebyla schopna se špatně zachovat. Mohla podlehnout zmatku a hrůze, nevěry by se však nikdy nedopustila.

Sir Owain byl přesvědčen, že Branitharovy údaje jsou správné, spoléhal se na to, že i on je sdostatek zainteresován na společném plánu, přesto však chtěl mít důkazy. Let do předem stanovené oblasti trval deset dnů. Potulovali se pak po ní celé dva další týdny a

zkoumali řadu hvězd, které přicházely v úvahu. Nehodlám v této své kronice líčit, co asi zakoušeli lidé na palubě vesmírné lodi, když viděli, jak se postupně objevují známá souhvězdí a když z nebeských výšin jak zněla jejich dohoda s nedůvěřivým Branitharem mohli na okamžik zahlédnout, jak vlají praporce na zámku nad bílými doverskými útesy. Domnívám se, že o tom nikomu nevyprávěli. S dlouhým ostrým zahvízdnutím pak loď opustila atmosféru a vydala se na cestu zpět k nepřátelským sluncím.

XX

Svůj hlavní stan zřídil sir Roger na planetě, kterou jsme pojmenovali Nový Avalon. Naši lidé potřebovali odpočinek a on musel vyřešit celou řadu problémů. Bylo zapotřebí, aby si udržel rozsáhlé království, které mu právě spadlo do klína. Baron se také pustil do tajného vyjednávání s wersgorixanským guvernérem, pod něhož spadala celá skupina hvězd a který byl ochoten nám postoupit svá území, dáme-li úplatek a dostatečné záruky. Vyjednávání postupovalo pomalu, sir Roger se však na jeho výsledek díval optimisticky. „O metodách, jak najít a využít zrádce, zde vědí tak málo,“ poznamenal jednoho dne v mé přítomnosti, „že si budu moci toho modrokožce koupit za cenu menšího italského města. Naši spojenci se o to nikdy nepokusili, protože se domnívají, že wersgorixanský národ je tak čestný jako jejich vlastní lid. A přece je zcela logické, že se tato rozlehlá panství, navzájem oddělená tolika dny či týdny letu, v mnoha směrech podobají evropským zemím! Jsou jen o něco úplatnější...“

„Ovšem, protože neznají pravou víru,“ řekl jsem. „Hm, ano, zajisté... I když jsem dosud nepotkal křesťana, který by z náboženských důvodů odmítl úplatek. Chtěl jsem tím jen říci, že wersgorixanský guvernéř nemá ani víru ani čest.“

Na každý pád nás čekalo několik chvil míru, a utábořili jsme se proto v údolí pod závratně vysokými útesy. Jako šipka z nich padal vodopád do jezera obklopeného stromy, s hladinou čistší než křišťál. Ani náš neuspořádaný anglický tábor, plný křiku, nedokázal narušit jeho půvab.

Usadil jsem se pohodlně na primitivní židli před svým malým stanem, na okamžik jsem odložil svá obtížná studia a pustil se do četby pozemské knihy, která zábavným způsobem vyprávěla o zázracích svatého Kosmy. Zdálky ke mně doléhaly ostré zvuky střeleckého výcviku, hvízdání luků, veselý lomoz zápasníků s holí. Začal jsem podřimovat, když tu mě vytrhl dusot rychlých kroků.

Zamžikal jsem víčky a spatřil, jak přede mnou stojí baronův panoš s vyděšeným výrazem. „Bratře Parvusi! Pro Pána, pojďte honem!“

„Ehm... ano... cože?“ vyrazil jsem ze sebe, celý ospalý.

„Ba právě,“ naříkal.

Vykasal jsem si sutanu a klusal za ním. Slunečný jas, kvetoucí habří, ptačí zpěv, to vše mi náhle připadalo vzdálené. Slyšel jsem jen temné dunění svého srdce zvěstujícího, že jsme slabí, opuštění a daleko od domova. „Tak co se stalo?“

„Já nevím,“ řekl panoš. „Přístrojem pro hovor na dálku jsme prostřednictvím jedné z hlídkových lodí dostali jakousi zprávu. Sir Owain Montbelle si přál soukromě mluvit s mým panem baronem. Nevím, o čem spolu po těch vlnách rozmlouvali. Sir Roger pak přišel za mnou, potácel se jako slepý a řval, ať vás jde někdo zavolat. Ach, bratře Parvusi, byl na něj pohled!“

Pomyslíl jsem si, že pokud se již nebudeme moci spolehnout na baronovu sílu a inteligenci, nezbude mi, než se za nás za všechny pomodlit. Hned nato mě naplnil soucit s jeho duší. Příliš dlouho musel snášet příliš velké břímě, aniž by se s kým o ně mohl rozdělit. Kéž ho všichni chrabří svatí nyní podpoří, modlil jsem se.

Před přenosným přístřeškem, který mu darovali Jairové, stál na stráži Zrzavý John Hameward. Viděl, jak se jeho pána zmocňuje ten zvláštní stav a přiběhl sem ze cvičiště. S lukem v ruce se rozeřval na mumlající dav, který se tu shromáždil: „Jděte pryč! Vraťte se na svá místa! U d'asa, prošpikují tímhle šípem prvního bídáka, který se odváží obtěžovat mého pána, a druhému takovému chrapounovi zlomím vaz. Jděte pryč! Zpátky!“

Odstrčil jsem obra a vstoupil. V přístřešku bylo horko. Sluneční světlo, pronikající průhlednými stěnami, nesnesitelně hřálo. Uvnitř byl z velké části anglický nábytek, kůže, čalouny, zbraně. Na polici však ležely zvláštní cizokrajné přístroje a na zemi stálo velké zařízení pro hovor na dálku.

Sir Roger ležel zhroucený v křesle, bradu měl pokleslou, jeho velké paže mu bezvládně visely mezi koleny. Stoupl jsem si nehlučně za něj a položil mu ruku na rameno.

„Co se děje, pane? zeptal jsem se tak jemně, jak jen jsem dovedl.

„Jděte pryč,“ řekl a ani se nepohnul.

„Poslal jste pro mě.“

„Nevěděl jsem, co dělám. Ta věc se týká jen mne a ... Zmizte.“ Měl naprosto bezvýrazný hlas a já potřeboval všechnu svou odvalu,

abych si stoupl před něj a řekl: „Mám za to, že vás přijímač jako obvykle zaznamenal celý hovor?“

„Ano, nepochybně. Raději ho smažte.“

„Ne.“

Upřel na mě své šedé oči. Díval se jako vlk, kterého jsem kdysi viděl chyceného do pasti, když se blížili vesničané, aby jej usmrtili.

„Nerad bych vám ublížil, bratře Parvusi,“ řekl.

„Nuže, nečinite ničeho,“ odpověděl jsem prudce, sklonil jsem se, otočil knoflíkem a vrátil hovor na začátek.

Sir Roger vypadal, že se přes nesmírnou únavu snaží posbírat všechny své síly. „Vyslechnete-li hovor,“ varoval mě, „budu vás muset zabít, abych si uchoval čest.“

V té chvíli jsem si vzpomněl na své dětství. V těch časech jsme si navzájem říkali rozmanitá, krátká a kousavá, ryze anglická slova. Zvolil jsem jedno z nich a vyslovil je. Jak jsem tak dřepěl před obrazovkou, spatřil jsem koutkem oka, jak otevřel ústa. Zabořil se do křesla. Pro dobrou míru jsem vyslovil ještě jedno anglické slovo.

„Vaším štěstím musí být dobro a bezpečí našich lidí,“ dodal jsem.

„Věc, která vámi takto otrásla, nejste schopni sám posoudit. Zůstaňte proto sedět a nechte mě, ať si to poslechnu.“

Ještě více se schoulil. Otočil jsem přepínačem. Na obrazovku naskočila tvář sira Owaina. Všiml jsem si, že i on má propadlý obličej, jehož krása poněkud pohasla, a že má rozhodný výraz v očích rozpálených horečkou. Mluvil zdvořile vybraným jazykem, aniž však zastíral svůj triumf.

Na slova, jichž použil, si přesně nevzpomínám, to ale není tak důležité. Sdělil mému pánu, co se sběhlo. Byl nyní ve vesmíru v ukradené lodi. Přiblížil se k Novému Avelonu, aby mohl uskutečnit tento hovor, po jeho ukončení se však od něj hodlá co nejrychleji vzdálit. V rozlehlém kosmu bychom jej marně hledali. Ustoupíme-li, řekl, potom zařídí, aby všichni naši lidé mohli být dopraveni na Zemi, a Branithar jej ujistil, že se wersgorixanský císař zcela jistě vzdá plánů na dobytí naší planety. Neustoupíme-li, zrádce se odebere na Wersgorixan a odhalí tam o nás celou pravdu. V případě nutnosti pak nepřítel najme tolik francouzských či saracénských žoldáků, kolik bude stačit k našemu vyhlazení. Je však pravděpodobné, že až

se naši spojenci dozvědí o tom, jak jsme slabí, pozbudou odvahy a připojí se k nepříteli. Sir Roger pak každopádně už nikdy nespátí ani manželku ani své děti.

K obrazovce přistoupila lady Kateřina. Na její slova si dobře vzpomínám. Zde však je raději neuvádím. Když hovor skončil, sám jsem jej vymazal.

Můj pán a já jsme pak chvíli mlčeli.

„Nuže?“ zeptal se stařeckým hlasem.

Upřel jsem oči na špičky svých nohou. „Montbelle říká, že se sem zítra v danou hodinu vrátí, aby vyslechl vaše rozhodnutí,“ zabreptal jsem. „Mohli bychom vyslat do prostoru určitý počet automaticky řízených lodí, na jejichž palubu bychom umístili výbušné nálože s magnetickou roznětkou (tak si to alespoň představuji), které by sledovaly paprsek přístroje pro hovor na dálku. Tak bychom ho mohli zničit.“

„Už jste mě dnes sdostatek zkoušel, bratře Parvusi,“ řekl sir Roger. Mluvil stále bezvýrazným hlasem. „Nežádejte, abych ještě zavraždil svou paní a své děti ... které by zemřely bez zpravědi.“

„Ano. A nedala by se ta loď zajmout? Ne,“ odpověděl jsem si sám. „Nelze to prakticky uskutečnit. Výstřel z malé vzdálenosti by tak malou loď změnil v prach, samotná pohonná jednotka se nedá zasáhnout. A kdyby byla poškozena jen nepatrně, uprchli by nadsvětelnou rychlostí.“

Baron ke mně obrátil svůj strnulý obličej. „Ať se stane cokoli, nikdo se nesmí dozvědět, jakou úlohu v téhle věci sehrála moje paní. Rozuměl jste? Její duch se zakalil. Její duše se nejspíše zmocnil ďábel. Je posedlá.“

Pohlédl jsem na něj s rostoucí lítostí. „Jste příliš statečný, abyste si namlouval takové hlouposti,“ řekl jsem.

„Co ale mohu dělat?“ zavrčel.

„Můžete bojovat...“

„Odletí-li Montbelle na Wersgorixan, bude to beznadějně.“

„Nebo můžete přijmout jeho podmínky.“

„Vskutku? A jak dlouho si myslíte, že modrokožci nechají Zemi na pokoji?“

„Sir Owain musí mít nějaký důvod, že jim tak důvěřuje,“ nadhodil

jsem opatrně.

„Je to blázen a blbec.“ Sir Roger udeřil pěstí do opěradla svého křesla. Vztyčil se a z jeho drsného hlasu na mě zavanul dech naděje.

„Nebo je to ještě hnusnější Jidáš, než si sám odváží přiznat a doufá, že se po porážce stane vicekrálem. Je přece jasné, že Wersgorixané prostě musejí na naši planetu zaútočit, a to nejenom proto, že by chtěli rozšířit své državy. Zjistili, že rasa lidí pro ně znamená smrtelné nebezpečí. V tuto chvíli se lidé nedokážou bránit. Dopřejte jim však několik století a sami sestrojí své vlastní kosmické lodě a začnou dobývat vesmír.“

„Wersgorixané v této válce utrpěli těžké porážky,“ pokusil jsem se nesměle namítnout. „Budou potřebovat jistý čas, aby znovu získali všechno to, co ztratili, a to i tehdy, když se naši spojenci stáhnou ze všech dobytých území. Třeba bude pro ně pohodlnější nechat sto či dvě stě let Zemi na pokoji.“

„Až do doby, kdy všichni budeme mrtví, a tedy v bezpečí?“ Sir Roger ochable zavrtěl hlavou. „Je to ovšem velké pokušení. Nejlepší způsob, jak si nás koupit. Nebudeme se však smažit v pekle, když takhle zradíme všechny ty, kteří se teprve narodí?“

„Je to možná to nejlepší, co pro naši rasu můžeme udělat,“ řekl jsem,

„Na co člověk nestačí, zůstává v rukou božích.“

„Ne, ne, ne.“ Lomil rukama. „Nemohu. To raději zemru jako muž... Je tu však Kateřina ...“

Po další tíživé odmlce jsem pravil: „Snad ještě není pozdě na to, aby bylo možné siru Owainovi jeho plán rozmluvit. Dokud člověk žije, není jeho duše nikdy neodvolatelně ztracena. Můžete se odvolat na jeho čest, ukázat mu, jak je bláhové spoléhat se na sliby Wersgorixanů, nabídnout mu milost a vysoký úřad...“

„A svou ženu nádavkem?“ dodal jízlivě.

Po chvíli však dodal: „Za pokus to stojí. Mnohem raději bych mu ovšem vyrazil ten jeho ďábelský mozek z hlavy. Snad ale... rozhovor ... pokusím se o trochu pokory, poníženosti ... Pomůžete mi prosím, bratře Parvusi? Nesmím ho proklínat a urážet. Posílíte mou duši? Dodáte mi odvahy?“

XXI

Z nového Avalonu jsme odletěli druhého dne večer.

Letěli jsem jen my dva, sir Roger a já, neozbrojeni, v maličké vesmírné záchranné lodi. Sami jsme si moc nevěřili. Měl jsem jako obvykle sutanu a růženec, nic víc. Baron si oblékl kabátec a selské boty, měl také meč, dýku a na botách pozlacené ostruhy. Se svým velkým tělem se usadil na pilotní sedadlo jako do sedla, v jeho očích pozvednutých k nebesům se ale zračila zimní bouře.

Naším velitelům jsme oznámili, že odlétáme jen nakrátko, abychom si prohlédli jakousi zvláštnost, kterou přináší sir Owain. Vojáci v táboře vytušili, že nemluvíme pravdu, byli neklidní a bouřili se. Zrzavý John nastolil pořádek teprve, když zlomil dvě okované hole. Když jsme nasedali, připadalo mi náhle, že se náš podnik dostal do mrtvého bodu. Muži se sesedali do koutů a byli nepřirozeně klidní. Ten večer bylo bezvětří, naše korouhve visely ochable na žerdích a já si povšiml, jak jsou vybledlé a rozedrané.

Naše loď prorazila modrým nebem a vnořila se do temnoty tak jako Lucifer vyhnáný z Ráje. Na krátký okamžik jsem zahlédl bojovou loď, která hlídkovala na oběžné dráze, a býval bych byl mnohem klidnější, kdyby nás doprovázela a chránila její obrovská děla. Směli jsme si však vzít jen tenhle bezbranný člun. Při druhé rozmluvě na vlnách přístroje pro dálkový hovor na tom sir Owain nesmlouvavě trval.

„Je-li to vaše přání, de Tourneville, můžete sem přijít vyjednávat. Musíte však přiletět sám na obyčejné záchranné lodi a beze zbraně. „Tak dobře ... Může vás doprovázet ten váš bratr ... Povím vám, na kterou dráhu se přesunete. Má loď se tam s vámi setká. Pokud mé teleskopy či detektory odhalí i ten nejmenší náznak věrolomnosti z vaší strany, obrátím se ihned na Wersgorixan.“

Během letu na místo setkání se naše mlčení stávalo čím dál tím tíživější. Odvážil jsem se poznamenat: „Kdybyste se tak mohli oba usmířit, dodalo by to odvahy všem našim lidem. Jsem si jist, že by pak byli skutečně neporazitelní.“

„Kdo, Kateřina a já?“ vyštěkl sir Roger.

„Ech ... já ... chtěl jsem říci, vy a sir Owain ...“ Zakoktal jsem se.

Pochopil jsem však celou pravdu: podvědomě jsem skutečně myslel na jeho paní. Owain sám o sobě nic neznamenal. Náš osud závisel na siru Rogerovi. Zůstane-li ale odloučen od té, které dal svou duši, nebude už moci déle pokračovat.

Ona a jejich děti – to byl celý důvod, proč tak poníženě přichází vyjednávat se sirem Owainem.

Náš let pokračoval. Planeta se pod námi zmenšovala, až nakonec vypadala jako bledý kotouček. Nikdy předtím, ba ani v době, kdy jsme se vzdalovali od Země, jsem se necítil tak sám, tak osamělý.

Nakonec však některé z četných hvězd potemněly. Spatřil jsem, jak se drobná černá tečka vesmírné lodi postupně zvětšuje tou měrou, jak se přizpůsobovala naší rychlosti. Mohli bychom vrhnout ruční pumu a zničit je. Sir Owain ale dobře věděl, že dokud na palubě bude Kateřina, Robert a Matylda, nikdy to neuděláme. O naší kostru brzy zazvonil magnetický hák. Lodě se navzájem přiblížily, vstupní otvor proti vstupnímu otvoru se spojily v chladném polibku. Otevřeli jsme naše dveře a čekali.

Jako první se objevil Branithar osobně. Vítězně zářil. Když spatřil meč sira Rogera, ucouvl. „Neměli jste si přece brát žádné zbraně!“ namítl chraplavým hlasem.

„Cože? Á, dobrá, dobrá.“ Baron ochable pohlédl na svůj meč a dýku.

„Na to jsem nepomyslel ... spolu s ostruhami představují mé hodnotní označení ... nic jiného.“

„Dejte mi je.“

Sir Roger si rozepnul opasek a podal obě zbraně Branitharovi, který je předal dalšímu modrokožci a sám nás pak prohledal. „Žádné ukryté zbraně,“ konstatoval. Cítil jsem, jak se mi nad tou urážkou žene krev do tváří, sir Roger však vypadal, že si jí ani nepovšiml.

„Dobrá, pojd'te za mnou.“

Prošli jsem chodbou do kajuty přeměněné v salón. Za stolem z intarzovaného dřeva seděl sir Owain. Byl oblečen do černého sametu, mračil se, na ruce, která spočívala na paprskometu ležícím před ním, jiskřily šperky. Lady Kateřina měla na sobě šedé šaty a krajkový šátek. Jedna zapomenutá kadeř jí padala do čela jako oheň doutnající pod vrstvou popela.

Sir Roger se zastavil na prahu.

„Kde jsou děti?“

„V mé ložnici, se služebnými.“ Jeho žena hovořila bezvýrazným hlasem jako stroj. „Jsou v pořádku.“

„Posaďte se, sire,“ vybídl jej nenuceně sir Owain. Baron se rozhlédl po místnosti. Po pravici měl Branithara, který si položil k ruce meč a dýku. Druhý Wersgorixan si spolu s třetím, který tu na nás čekal, stoupl se zkříženýma rukama přímo za nás ke vstupním dveřím. Myslím, že to byl lékař a navigátor, o nichž nás informovali: oba dělostřelci byli pravděpodobně na svých palebných postaveních a pilot pro všechny případy zůstal u řídicího pultu. Lady Kateřina, bledá jako stěna, stála opřená o zeď nalevo od sira Owaina.

„Doufám, že se na mě nezlobíte,“ řekl zrádce. „V lásce a ve válce je všechno dovoleno.“

Kateřina zvedla na protest ruku. „Pouze ve válce.“ Stěží jsme ji uslyšeli. Ruka jí klesla.

Sir Roger a já jsme zachovali klid. Baron si odplivl. Owain zrudl. „Poslyšte,“ zvolal, „nechci slyšet žádné licoměrnosti o křivých přísahách. Vaše vlastní postavení je značně pochybné. Přisvojil jste si právo dělat z nevolníků a sedláků šlechtice, udělovat léna, vyjednávat s cizími vladaři. Kdybyste mohl, sám byste se prohlásil za krále! Kde jsou vaše závazky, věrnost panovníku Edwardovi?“

„Zatím jsem mu nijak neuškodil,“ odpověděl sir Roger hlasem, který se trásl hněvem. „Vrátím-li se kdy na Zemi, připojím dobytá území k jeho držávám. Zatím si ale musím vypomáhat, jak to jen jde a jinou možnost, než tu zavést vlastní šlechtu, nemáme.“

„Až dosud jste vskutku jinak postupovat nemohl,“ připustil sir Owain. Vrátila se mu dobrá nálada. „Měl byste mi ale poděkovat, Rogere. Zbavím vás vašich starostí. Můžeme se vrátit na Zemi!“

„Jako wersgorixanský dobytek?“

„Nemyslím. Ale posaďte se přece. Dám přinést vína a zákusky.“

„Ne, děkuji! S vámi lámat chléb nehodlám.“

„Tak tedy zemřete hladý,“ řekl vesele sir Owain.

Roger strnul. Teprve teď jsem si povšiml, že lady Kateřina má u pasu zavěšené pouzdro, že však je prázdné. Owain jí zbraň nejspíš pod nějakou záminkou odejmul. Jedině on byl teď ozbrojen.

Když spatřil, jak se tváříme, zvažněl.

„Když jste se mi, můj pane, sám nabídl, že sem přijdete vyjednávat“ řekl, „nemohl jsem, jak jistě uznáte, takovou šanci promarnit. Zůstanete tu s námi.“

Kateřina k němu vztáhla ruce. „Ne, Owaine!“ vykřikla. „Nikdy jste mi neřekl ... řekl jste mi, že bude moci odejít z lodi, když ...“

Obrátil k ní svůj jemný profil a řekl mírně: „Přemýšlejte, paní. Nepřála jste si snad ho zachránit? Plakala jste a obávala se, že mu pýcha nedovolí ustoupit. Teď je naším vězněm. Vaše přání je vyslyšeno. Celou tu tíhu zneuctění ponese s lehkým srdcem, neb to činím pro vás, paní.“

Zachvěla se. „Za tohle já nemohu, Rogere,“ řekla omluvně. „Nikdy mi nenapadlo...“

Její muž jí neuznal za hodná pohledu. Skočil jí do řeči.

„A jaký máte plán, Montbelle?“ „Nová situace mi dává novou naději,“ odpověděl rytíř. „Přiznávám, že myšlenka na vyjednávání s Wersgorixany mě nikdy neuspokojovala. Teď je to již zbytečné. Můžeme odletět rovnou domů. Zbraně a truhlice se zlatem, které jsou na palubě této lodi, mi umožní získat to, po čem jsem toužil.“

Branithar, který jediný z mimozemšťanů rozuměl anglicky, vyštěkl: „A co já a mí přátelé?“

Owain chladně odvětil: „Můžete nás přece doprovodit. Po odchodu sira Rogera z Tournevillu se zdejší anglické panství zhroutí a vaší povinností vůči vašim krajanům tím bude učiněno zadost. Studoval jsem váš způsob myšlení. Vlast ani rodná země pro vás nic neznamenají. Přibereme cestou několik samic vaší rasy. Jako mí vazalové můžete u nás získat tolik moci a pozemků jako kdekoli jinde, vaši potomci budou vládnout nad planetou spolu se mnou. Je pravda, že tak přijdete o určité formy společenského života, na které jste si uvykli, na druhé straně se však budete těšit takové volnosti, jakou by vám vaše vláda nikdy neposkytla.“

Zbraně měl on. Přesto si myslím, že Branithara přesvědčila jedině jeho argumentace a že slova souhlasu, která pomalu vyslovil, byla míněna upřímně.

„A co my?“ vydechla lady Kateřina.

„Vy a sir Roger dostanete zpět své anglické panství,“ slíbil sir Owain. „Přidám vám ještě pozemky ve Winchesteru.“

Snad i tohle myslel vážně. Možná ale, že si představoval, že se stane neomezeným vládcem Evropy a bude si pak s lady a s jejím manželem moci dělat, co bude chtít. Kateřina byla příliš otřesena, aby si uvědomila tuto poslední možnost. Vypadala, jako kdyby se náhle pohroužila do snového oblaku. Obrátila se k siru Rogerovi, plačíc a smějíc se zároveň: „Moje lásco, budeme se moci vrátit domů!“

Krátce na ni pohlédl. „A co všichni ti, které jsme sem vzali s sebou?“ zeptal se.

„Brát je všechny zpět by bylo příliš riskantní.“ Sir Owain pokrčil rameny. „Nejsou to ostatně urozené osoby.“

Sir Roger přikývnul. „Aha! Tak takhle je to!“ V tom okamžiku kopnul prudce nohou dozadu. Wersgorixanovi, který stál za ním, se rytířská ostruha zabořila přímo do břicha a rozervalo je zdola nahoru: modrokožec se zhroutil.

Baron upadl s ním a skutáleli se na stůl. Sir Owain vyrazil mohutný výkřik a vyskočil. V kabině se ozval paprskomet s dvojnásobnou silou. Netrefil se. Baron byl rychlejší. Vztyčil se, chytil druhého Wersgorixana, strnulého úžasem, a přitáhl si jej na sebe. Druhý výstřel zasáhl tento živý štít.

Sir Roger se vztyčil a, mrtvolu před sebou, postupoval jako bouřkový víchr. Owain měl čas ještě jednou vystřelit, sežehnul však jen maso mrtvého Wersgorixana. Tu Roger mrštil mrtvým tělem přes stůl, přímo do tváře svému protivníkovi.

Pod jeho tíhou se sir Owain zhroutil. Sir Roger se chtěl zmocnit svého meče, uchopil jej však již Branithar, a sir Roger si vzal proto dýku. Vyletěla z pochvy jako blesk. Uslyšel jsem tupý náraz, jak prořázela Branitharovu ruku a přibila ji ke stolu. Ven vyčnívala jen rukojeť.

„Počkej tu na mě!“ pravil sir Roger jízlivě. Tasil meč z pochvy. „Kupředu! A nechť Bůh chrání spravedlivého!“

Siru Owainovi se podařilo vyprostit a zvedl se svíraje jednou rukou svou zbraň. Byl jsem přímo před ním na druhé straně stolu. Zamířil baronovi rovnou do břicha. Slíbil jsem svatým mnoho svíček a šlehl jsem svým růžencem zrádci po zápěstí. Zařval. Ručnice mu vypadla a sklouzla přes stůl. Zahvízdal velký meč sira Rogera,

Owain však byl rychlý a vyhnul se mu. Ostří se zabořilo do dřevěné desky stolu. Siru Rogerovi nějakou chvíli trvalo, než je uvolnil. Paprskomet ležel stále na stole a já po něm skočil. Z druhé strany přiběhla lady Kateřina a udělala totéž. Srazili jsme se čely. Když jsem znovu nabyl vědomí, seděl jsem u stolu a Roger hnal Owaina ven z místnosti.

Kateřina hlasitě vykřikla.

Roger se zastavil, jako kdyby byl chycen do smyčky. Zvedla se a její sukně zavířily. „Děti, můj pane! Jsou vpředu v mé ložnici s dalšími zbraněmi ...“

Zaklel a vyběhl. Běžela za ním. Ztěžka jsem se zvedl, protože jsem byl stále ještě trochu otřesen, pušku, na kterou zapomněli, jsem však držel pevně. Branithar na mě vycenil zuby. Zkoušel pohnout dýkou, která jej držela, což mělo za následek, že mu krev začala téci více a rychleji. Usoudil jsem, že se vyprostí jen stěží, a upřel jsem proto pozornost jinam. Wersgorixan, jemuž můj pán rozpáral břicho, ještě žil, ale mlel již z posledního. Chvillemi jsem váhal. Kam mě volá povinnost? K mému pánu a jeho paní nebo k lůžku umírajícího pohana? Sklonil jsem se k modré tváři znetvořené bolestí. „Otče,“ zašeptal. Nevím, koho nebo Koho takto volal, učinil jsem však několik úkonů, které okolnosti dovoľovaly, a podržel jsem jej při posledním vydechnutí. Pomodlil jsem se, aby se alespoň dostal do očištcce.

Vrátil se Roger a otíral svůj meč. Usmíval se od ucha k uchu a já jen zřídka kdy viděl tak veselého člověka. „To je tedy vlk!“ zvolal. „To se hned pozná normanská krev!“

„Co se stalo?“ zeptal jsem se a zvedl se: má sutana byla zmáčena krví.

„Owain nakonec nezamířil k truhlici se zbraněmi,“ řekl mi sir Roger. „Místo toho utíkal dopředu k navigační vížce. Ostatní členové posádky, dělostřelci, však mezitím zaslechli, že se tu bojuje. Spatřili v tom svou šanci, usoudili, že přišla jejich chvíle, a přispěchali, aby se vyzbrojili. Uviděl jsem, jak první vstupuje do malého salónu. Hned za ním šel druhý, vyzbrojený dlouhým nástrojem. Napadl jsem ho mečem, bránil se však dobře a chvíli mi trvalo, než jsem jej skolil. Mezitím Kateřina pronásledovala prvního: bojovala s ním holýma

rukama, on jí však zasadil ránu, která ji srazila na zem. Ty její zbabělé služky, jak se dalo čekat, neudělaly nic jiného, než že se ukryly a ječely. Ale teď dávejte pozor, bratře Parvusi! Můj syn Robert otevřel truhlici se zbraněmi, vzal si pušku a prostřelil toho Wersgorixana skrz tak dokonale, jak by to udělal jen Zrzavý John. Ach, to je ale čertův chlapík!“

Vešla baronka. Měla rozpletené copy a na jejích krásných tvářích byly červené skvrny a modřiny. Když promluvila, znělo to však tak neosobně, jako když četař na stráží podává hlášení: „Uklidnila jsem děti.“

„Chudák malá Matylda,“ zašeptal její muž. „Hodně se bála?“

Lady Kateřina byla pobouřena. „Chtěli jít bojovat oba dva!“

„Počkejte tu na mě,“ řekl. „Jdu se postarat o Owaina a o pilota.“ Vztyčila se a se zajíkaním namítla: „To se musím vždycky schovávat, když se můj pán vystavuje nebezpečí?“

Strnul a pohlédl na ni: „Ale já myslel...“ začal a bezradně se zarazil.

„Že jsem vás zradila proto, abychom se vrátili na Zemi? Ano, je to pravda.“ Stála tu se sklopenýma očima. „Myslím, že dříve mi to odpustíte vy, než si to prominu já sama. A přece jsem si myslela, že je to to nejlepší ... i pro vás – nevěděla jsem už, kde mi hlava stojí. Byla jsem jako v horečnatém snu. Neměl jste mě nechávat tak dlouho samotnou, můj pane. Příliš jste mi chyběl.“

Pomalů přikývl. „To já bych vás měl prosit za prominutí,“ řekl. „Kéž by mi Bůh dopřál žít tak dlouho, abych se vás stal hoden.“

Uchopil ji za ramena. „Zůstaňte však zde. Musíte hlídat toho modrokožce. Zabijí-li Owaina a pilota...“

„Udělejte to!“ vykřikla v návalu zuřivosti.

„Raději bych se tomu vyhnul,“ řekl týmž mírným tónem. „Když na vás hledím, má paní, velmi dobře jej chápu. Dojde-li však k nejhoršímu, bude nás Branithar moci zavést zpět na Zemi. Dobře ho hlídejte.“

Vzala mi z rukou pušku a posadila se. Zajatec přibitý ke stolu na nás zpuštěně pohlížel.

„Pojďte, bratře Parvusi, budu možná potřebovat váš obratný jazyk.“

Uchopil meč a za opasek si zastrčil paprskomet z truhlice. Prošli jsme chodbu, vstoupili na rampu a došli ke vchodu do navigační

vížky. Dveře byly zamčeny zevnitř.

Sir Roger na ně zabušil jílcem svého meče. „Vy dva tam, vzdejte se!“

„A když se nevzdáme?“ ozval se za překážkou zeslabený hlas sira Owaina.

„Zničím vaši pohonnou jednotku,“ odtušil sir Roger rozhodně, „doletím ve své lodi a vás nechám volně putovat vesmírem. Jenže, poslouchajte, já už se nezlobím. Dopadlo to dobře a až z těchto hvězd nebude Anglii hrozit žádné nebezpečí, budeme se moci vrátit domů. Kdysi jsme byli přátelé, Owaine. Podejte mi zase ruku: přísahám, že nebudete ztrestán.“

Nastalo tíživé ticho.

Potom muž za dveřmi promluvil:

„Dobrá. Vy jste svou přísahu nikdy neporušil. Vstupte, Rogere.“

Slyšeli jsem cvaknout zámek. Baron vztáhl ruku ke dveřím. Nevím co mě přinutilo k tomu, abych řekl: „Počkejte, sire“ a současně jej s neslýchanou opovážlivostí odstrčil stranou, abych mohl vejít jako první.

„Copak je?“ zamžikal, zaslepen svou dobrou náladou.

Otevřel jsem dveře a překročil práh. Na hlavu mi dopadly dvě železné tyče.

Zbytek celého dobrodružství musím dopovědět z doslechu, protože mi trvalo celý týden, než jsem zase přišel k sobě. Zhroutil jsem se zalit krví a sir Roger se domníval, že jsem mrtev.

Když Owain a pilot zjistili, že neomráčili barona, zaútočili na něj. Byli ozbrojeni dvěma výtužemi, které vyrvali ze zdi a které byly dlouhé a těžké jako meč. Zableskla se zbraň sira Rogera. Pilot se ohnal svým obuškem. Meč se vychýlil z dráhy a vytryskl z něj snop jisker. Sir Roger zařval, až se zdi zatřásly: „Vrahy nevinných ...“ Při dalším výpadu vyrazil tyč ze zmrtvělé pilotovy paže. Při třetím výpadu Wersgorixanova hlava odskočila z ramenou a skutálela se po rampě.

Hluk zápasu zaslechla Kateřina. Přistoupila ke dveřím salónu, aby se podívala, co se děje, jako kdyby hrůza mohla zaostřit její zraky tak, aby pronikly zdmi až k nám. Branithar zatnul zuby. Volnou rukou uchopil dýku. Svaly na ramenou mu naběhly k prasknutí. Málo mužů

by dokázalo vytrhnout tuto zbraň ze dřeva, ale Branithar to dokázal. Paní Kateřina uslyšela hřmot a prudce se otočila. Branithar právě obcházel stůl. Jeho rozervaná pravá ruka visel volně dolů a prýštila z ní krev. V levé ruce mu však svítil nůž.

Pozvedla pušku. „Zpátky!“ vykřikla.

„Jen to hezky položte,“ řekl opovržlivě. „Na mně přece nevystřelíte. Nespatřila jste dostatečný počet hvězd kolem Země, a pokud jste některé viděla, nepochopila jste jejich význam. Pokazí-li se přístroje či kompas, jen já vás mohu dovést zpět na Zem.“

Pohlédla nepříteli svého muže do očí a vystřelila. Když klesl mrtev k jejím nohám, rozeběhla se k vížce.

Sir Owain Montbelle znovu couvl do této místnosti, jen stěží však odrážel zaslepené šílenství útoku sira Rogera. Baron uchopil pušku. Owain zvedl silnou knihu a držel ji ve výši prsou.

„Pozor!“ pravil udýchaně. „Tohle je palubní deník. Jsou v něm všechny údaje o poloze Země a jiná kopie neexistuje.“

„Lháři! Jsou také v Branitharově podvědomí.“ Přesto však sir Roger zastrčil ručnici za opasek a vykročil ke zrádci. „Jen s lítostí pošpiním vaši krev ušlechtilou ocel. Zabil jste však bratra Parvuse, a proto zemřete.“

Owain strnul. S výztuží by se mu šermovalo jen obtížně. Zvedl ale ruku a mrštil jí na barona. Sir Roger byl zasažen do čela a zapotácel se. Owain vyskočil, vyrval mu z opasku pušku a uhnul slabé ráně mečem, o kterou se pokusil otřesený baron. Montbelle ustoupil a vyrazil vítězný pokřik. Roger za ním postupoval nejistými kroky. Owain zamířil.

Na prahu se objevila Kateřina. Z její pušky vyšlehl plamen. Palubní deník se změnil v dým a hromádku popela. Owain hrůzou vykřikl. Chladně vystřelila a on padl.

Vrhla se Rogerovi do náruče a rozeštkala se. Utěšoval ji. Nedovedl bych nicméně rozhodnout, kdo z nich komu dodával více odvahy.

O něco později pravil sir Roger smutně: „Obávám se, že jsme si nevedli zrovna nejlépe. Cesta je teď už definitivně ztracena.“

„Na tom nezáleží,“ zašeptala. „Všude, kde jste vy, je i Anglie.“

EPILOG

Vzduch prořízl ostrý zvuk trubek. Kapitán odložil strojopis a stiskl tlačítko intercomu. „Co se děje?“ zeptal se nevrle.

„Ten jejich osminohý komoří, nebo co to je, konečně našel svého pána, šéfe, „odpověděl sociotechnikův hlas. „Pokud jsem to dobře pochopil, byl vévoda zdejší planety na safari a oni ho celou tu dobu hledali. Jeho lovecký revír obepíná celou planetu. No, každopádně je už tady. Pojdte se podívat na to show. Stovka antigravitačních raket a – Páni! Z těch, které přistály, vyjíždějí jezdci na koních!“

„Nepochybně obvyklý ceremoniál. Za minutku tam jsem.“ Kapitán se rozezleně zadíval na rukopis. Přečetl z něj sotva polovinu. Jak má inteligentně mluvit s tímhle fantastickým panovníkem, nemá-li nejmenší tušení o tom, co se tu skutečně sběhlo?

Rychle prolistoval zbytek. Kronika wersgorixanské křížové výpravy byla dlouhá a bouřlivá. Každopádně si stačil přečíst zakončení. Arcibiskup z Nové Canterbury nakonec korunoval Rogera I. který pak úspěšně vládl ještě dlouhá léta.

Co se však sběhlo doopravdy? Angličané ovšem tak či onak vyhráli všechny bitvy. Časem už byli tak silní, že se nemuseli spoléhat na náhodu nebo na obratnost svého vůdce. Co ale ta jejich společnost? Jak mohl přežít jejich jazyk, nemluvě o jejich institucích, když byli ve stálém styku s prastarými a rafinovanými civilizacemi? A proč by vůbec – třikrát běda – sociotechnik překládal toho upovídaného bratra Parvuse, kdyby neobsahoval význačná fakta?... Pozor. Ano. Kapitánovu pozornost zajala pasáž blízko konce. Četl:

„...Řekl jsem již, že na těchto nových světech, které dobyl a jejichž vládu mu jeho spojenci přenechali, sir Roger z Tourneville zaváděl feudální systém. Později si někteří z mého pána utahovali, tvrdíce, že takto postupoval proto, že neznal jiné řešení, a že proto lépe jednat nemohl. Toto tvrzení odmítám. Jak jsem se již zmínil, zhroucení Wersgorixanu se podobalo zániku Říma a obdobné problémy je vhodné řešit obdobnými postupy. Sir Roger měl tu východu, že měl řešení po ruce a za sebou zkušenost mnoha pozemských staletí.

Je pravda, že každá planeta představovala zvláštní případ a vyžadovala si zvláštní přístup. Nicméně na většině z nich byla řada

důležitých věcí, jež byly všem společné. Domorodí obyvatelé požadovali, aby jim vládli jejich osvoboditelé, to znamená my, Angličané. Dáme-li vděčnost stranou, byly to ubohé nevědomé národy, jejichž civilizace byla již předlouhé věky zcela zničena a které bylo třeba ve všem řídit. Přijetím Víry dokázali, že mají duši. Naši angličtí duchovní tak byli nuceni spěšně udílet křest nově obráceným. Pro tuto praxi objevil otec Simon dokonce podporu v textu Písma a ve spisech církevních otců. Nám se vpravdě zdálo, i když on sám to nikdy netvrdil, že když jej pravý Bůh vyslal tak daleko in patribus infidelium, posvětil jej do biskupského úřadu. Z tohoto stanoviska tedy nepřekračoval svou pravomoc, když šířil a vzdělával sémě naší katolické církve. Dnes již ovšem o arcibiskupovi z Nové Canterbury mluvíme spíše jako o „svém“ papeži či o „papežníkovi“, majíce neustále na paměti, že je toliko prostředníkem skutečného Svatého otce, jenž jest pro nás nedosažitelný. Je mi líto, že nová generace již tyto odstíny v titulování zanedbává.

Je zvláštní, že nový řád brzy přijali za svůj i četní Wersgorixané. Jejich centrální vláda pro ně vždy znamenala jen cosi velice vzdáleného, něco, co vybírá daně a prosazuje jakési svévolně vydávané zákony.

Fantazii mnoha modrokožců rozněcovaly i naše okázalé slavnosti a vláda šlechticů, s nimiž mohli mluvit tváří v tvář. Pokud navíc těmto pánům oddaně sloužili, mohli získat panství, či dokonce titul. Mezi těmito kajícnými Wersgorixany, z nichž se stali příkladní angličtí křesťané, se musím na prvním místě zmínit o našem bývalém nepříteli Hurugovi, jehož celý Yorkshire ctí jako svého arcibiskupa Williama.

V jednání sira Rogera však nikdy nebyl ani stín neupřímnosti. Nikdy své spojence nezahlasil, jak jej někteří obviňují. Obratně s nimi vyjednával; s výjimkou faktu, že jim, a to bylo nezbytné, zatajil náš skutečný původ (jakmile jsme byli natolik silní, že nám prozrazení nemohlo uškodit, tuto škrabošku ostatně odhodil), však k nim byl vždy čestný a loajální. Nebyla to přece jeho chyba, že Bůh podporoval Angličany.

Jairové, Ashenkoghliové i Pr^otanové šlechtetně přijímali návrhy sira Rogera. Neměli žádnou reálnou představu o tom, jak by vládli nad císařstvím. Pokud jsme jim zůstavili všechny dobyté neobydlené pla-

nety, rádi nám lidem přenechávali nesmírně únavný úkol vládnout nad obrovským počtem planet obývaných zotročenými rasami. Pokrytecky odvraceli oči od krvavých opatření, jež si taková vláda občas vyžadovala. Jsem si jist, že řada jejich politiků se tajně radovala při pomýšlení, že každá další zodpovědnost zmenšuje a rozptyluje síly jejich záhadných spojenců; po každém vítězství totiž sir Roger musel na dobyté planetě ustavit vévodu a několik nižších šlechticů a ponechat na ní malou posádku, která by vzdělávala a cvičila domorodce. Naši živou sílu navíc redukovala povstání, vražedné interní války a wersgorixanské protiútoky. Protože však Jaiřům, Ashenkoghliům a Pr?otanům chyběla vojenská tradice, nepochopili, jak tato krutá léta utužují pouta věrnosti mezi domorodými sedláky a anglickou šlechtou. Vzhledem k tomu, že jejich rasy byly poněkud vyčerpány, nepředvídali, s jakou vervou a zanícením se lidé mohou začít rozmnožovat.

A když se všechny tyto věci nakonec zřetelně vyjevily, bylo už pozdě. Našimi spojenci byly toliko tři národy, z nichž každý měl vlastní způsob života a vlastní jazyk. Kolem nich povstávaly stovky dalších ras, jež spojovalo křesťanství, anglický jazyk a anglická Koruna. I kdybychom chtěli, nedovedli bychom na tom nic změnit. Vlastně jsme byli stejně tak překvapeni jako oni.

Abych vám dokázal, že sir Roger nikdy neintrikoval proti svým spojencům, stačí, když připomenu, jak snadno by si je mohl podrobit, když v pokročilém věku panoval nad nejmocnější říší, která kdy povstala mezi hvězdami. Bránila mu v tom však jeho velkodušnost. A nemohl přece za to, že mladá generace, ovlivněná našimi úspěchy, nás začala čím dál tím víc napodobovat...“

Kapitán odložil rukopis a spěchal ke vstupnímu panelu. Rampa byla sklopena a velkými kroky jej přicházel pozdravit vysoký muž s červenými vlasy. Měl fantastický oblek, ozdobný blýskavý meč a k tomu hrozivě vypadající revolver na výbušné náboje. Za ním stála v pozoru čestná jednotka ostrostřelců v zelených stejnokrojích. Nad jejich hlavami se třepetaly korouhve se znaky nejmladší větve velkého rodu Hamewardů.

Kapitánovy ruce zmizely v chlupaté vévodově dlani. Sociotechnik překládal slova v pokroucené angličtině: „Konečně! Chvála Bohu! I

na staré dobré Zemi se nakonec naučili konstruovat kosmické lodě. Vítám vás, pane.“

„Jak to, že jste nás ... ech ... Vaše Milosti ... dosud neobjevili?“
kotal kapitán. Vévoda si poslechl překlad, pokrčil rameny a odpověděl: „To víte, že jsme vás hledali. Již po celé generace odcházejí mladí rytíři pátrat po Zemi, pokud ovšem raději nehledají svatý Grál. Sám ale víte, kolik je těch zatracených sluncí. Zejména směrem ke středu galaxie, kde jsme potkali další národy cestující kosmem. Obchod, výzkumy, války, to vše nás zdržovalo zde, daleko od vašeho spirálního ramene s málo hvězdami. Jistě si uvědomujete, že jste tu narazili na chudou, vzdálenou provincii. Král a papež sídlí daleko odtud, až v Sedmém Nebi ... Hledání nakonec bylo neúspěšné. V posledních stoletích patřila Svatá Země již jen k našim tradicím.“ Jeho velká tvář se rozzářila. „Ted’ je ale všechno jinak. Objevili jste nás! Úžasné! Nádherné! Povězte mi ale hned, zda byla Svatá Země konečně osvobozena a pohané poraženi?“

„Totiž,“ prohlásil kapitán Halévy, takto loajální občan Izraelského impéria, „vlastně ano.“

„Škoda. Velmi rád bych odletěl na další křížovou výpravu. Od té doby, co jsme před deseti lety porazili Draky, je tu život dost smutný. I když se říká, že královské expedice k hvězdokupám ve Střelnici objevily několik slibných planet. Ale co, pojďme do zámku. Pohostím vás, jak mohu nejlépe a vybavím vás na cestu ke králi. Navigace není nijak jednoduchá, přidělím vám však astrologa, který cestu zná.“

„Cože to říkal?“ zeptal se kapitán, když hluboký hlas ukončil projev. Sociotechnik mu to objasnil.

Kapitán Halévy zrudl jako krocan. „Mé lodi se žádný astrolog nikdy nedotkne!“

Sociotechnik si povzdechl. Během příštích let jej čeká hodně práce.

POUL ANDERSON

Narodil se 25. listopadu 1926. Od svého debutu v březnu 1947 publikoval přes 50 románů a 200 povídek, z nichž mnohé získaly ocenění. Patří k těm vzácným spisovatelům science-fiction, kteří se dovedou pohybovat mezi starověkými Vikingy se stejnou jistotou, jako na povrchu neprobádaných planet. Jeho záliba v severských dějinách a ságách je legendární – ve Skandinávii, ke které se často hlásí, patří mezi nejoblíbenější spisovatele a mnohým účastníkům amerických conů se nadlouho vryl do paměti, když umluven přáteli začal zpívat předlouhé báje nordického původu, často ve vlastním překladu a zhudebnění.

Z jeho pozdějších SF prací je nejznámější román *The Avatar* (Avatara, 1978), k tématice cestování časem se vrátil v knize *Time Patrolman* (Strážce času, 1983), z jeho starších prací stále zůstává oblíbený román *Tau Zero* (Tau Nula, 1970), o kterém Barry Malzberg ve výboru nejlepších Andersonových povídek píše, že to je snad jediná kniha od poloviny 50. let, která v něm znovu probudila ono vzrušení, jaké cítí chlapec objevující science-fiction – „pocit nadčasovosti, nekonečnosti člověka a řádu kosmu, který se odráží v individuálním osudu každého, kdo se odváží s ním poměřit“. *Tau Nula* je napínavý příběh kosmické lodi „Leonara Christine“, ve které při průletu mračnem mezihvězdného prachu dojde k poruše motoru a rychlost lodi se zvolna a nezadržitelně blíží rychlosti světla se všemi příslušnými relativistickými důsledky...

Anderson v posledních letech nezanedbává ani žánr fantasy. Milovníky příběhů o Conanovi možná potěší informace, že jeden z románů, *Conan the Rebel* (Conan Rebel, 1980), pochází právě z pera Poula Andersona. Spolu se svou manželkou Karen zahájil novou sérii fantasy románů knihou *Roma Mater* (1986).

Anderson je muž mnoha tváří. Kromě svého spisovatelského povolání je známý jako náruživý cestovatel, znalec vín, zahrádkář a tesař, expert na mimozemské civilizace a jaderné zbraně. Je aktivním členem Společnosti tvůrčího anachronismu. Získal ocenění za detektivní romány. Jeden čas dokázal být zároveň prezidentem společnosti SF Writers of America a místním viceprezidentem spolku detektivkářů

Mystery Writers of America.

Poul Anderson je držitelem 7 cen Hugo a 3 cen Nebula, nejvyšších ocenění ve sci-fi.

Ivan Adamovič

Knižní řada Poutník č. 1

Poul Anderson: Kosmičtí křižáci Poul Anderson: The High Crusade 1960

Přeložil: Vladimír Zavadil

Obálka a frontispis: Theodor Rotrekl

Grafická úprava: Miroslav Němec

Sazba: **Laser**

Vydání první, Praha 1991

Vydal: Klub Julese Vernea,

Matěchova 14, 140 00 Praha 4

Odpovědný redaktor: Egon Čierny

Vytiskl: Fantisk Svojanov

Cena: 30 Kč

Digitalizoval **SoRex**

<http://sorex.wz.cz>

1. korektura **neotto2**

[PDABooks](http://pdabooks)